

Csesznák Ildikó
A Városi Könyvtár 10 éve
1998 - 2008

Csesznák Ildikó

A Városi Könyvtár 10 éve

1998 – 2008

**Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár
Tiszaújváros
2008**

A kötet a Városi Könyvtár felújított, kibővített épülete
1998. január 23-ai átadásának
10. évfordulója tiszteletére jelent meg.

Szerző: Csesznák Ildikó

Szerkesztette: Tompáné Mészáros Hedvig

A kötetben található fotók a Helytörténeti Gyűjtemény Fotótárából származnak.

Minden jog fenntartva.

©Csesznák Ildikó, 2008

Sokszorosítás: Városi Könyvtár
Tiszaújváros, Széchenyi u. 37.
Felelős kiadó: Tompáné Mészáros Hedvig
Eng. sz.: 1/2008

Tartalom

1998	10
1. A FELÚJÍTOTT VÁROSI KÖNYVTÁR ÁTADÁSA	10
2. A VÁROSI KÖNYVTÁR TEVÉKENYSÉGE 1998-BAN	14
2.1 Gyűjteményszervezés, feltárás	14
2.2 Könyvtárhasználat, dokumentumforgalom	15
2.3 Felnőttkönyvtár	16
2.4 Gyermekkönyvtár	18
2.5 Fiókkönyvtárak	20
2.6 Rendezvények	21
2.7 Helytörténeti Gyűjtemény	24
3. AZ „ÉV KÖNYVTÁRA”	26
1999	28
4. A VÁROSI KÖNYVTÁR TEVÉKENYSÉGE 1999-BEN	28
4.1 Gyűjteményszervezés, feltárás	28
4.2 Könyvtárhasználat, dokumentumforgalom	30
4.3 Felnőttkönyvtár	31
4.4 Gyermekkönyvtár	32
4.5 Fiókkönyvtárak	34
4.6 Rendezvények	35
4.7 Helytörténeti Gyűjtemény	37
2000	38
5. A KÉT ÖNÁLLÓ INTÉZMÉNY: A DERKOVITS GYULA MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS A VÁROSI KÖNYVTÁR ÖSSZEONÁSA	38
6. A VÁROSI KÖNYVTÁR 2000. ÉVI TEVÉKENYSÉGE	40
6.1 Gyűjteményszervezés, feltárás	40
6.2 Könyvtárhasználat, dokumentumforgalom	40
6.3 Felnőttkönyvtár	41
6.4 Gyermekkönyvtár	43
6.5 Fiókkönyvtárak	45
6.6 Rendezvények	45
6.7 Helytörténeti Gyűjtemény	46
2001	48
7. A VÁROSI KÖNYVTÁR 2001. ÉVI TEVÉKENYSÉGE	48
7.1 Gyűjteményszervezés, feltárás	48
7.2 Könyvtárhasználat, dokumentumforgalom	49
7.3 Felnőttkönyvtár	50
7.4 Gyermekkönyvtár	50
7.5 Rendezvények	52
7.6 Helytörténeti Gyűjtemény	54
2002	56
8. A VÁROSI KÖNYVTÁR 2002. ÉVI TEVÉKENYSÉGE	56
8.1 Gyűjteményszervezés, feltárás	56
8.2 Könyvtárhasználat, dokumentumforgalom	57
8.3 Felnőttkönyvtár	57
8.4 Gyermekkönyvtár	59
8.5 Fiókkönyvtárak	61
8.6 Rendezvények	62
8.7 Helytörténeti Gyűjtemény	65

2003		66
9.	SZERVEZETI VÁLTOZÁSOK AZ INTÉZMÉNYBEN	66
10.	A VÁROSI KÖNYVTÁR TEVÉKENYSÉGE 2003-BAN	67
10.1	Gyűjteményszervezés, feltárás	69
10.2	Könyvtárhasználat, dokumentumforgalom	71
10.3	Felnőttkönyvtár	71
10.4	Gyermekkönyvtár	72
10.5	Fiókkönyvtárak	74
10.6	Rendezvények	75
10.7	Helytörténeti Gyűjtemény	80
2004		82
11.	A VÁROSI KÖNYVTÁR 2004. ÉVI TEVÉKENYSÉGE	82
11.1	Gyűjteményszervezés, feltárás	84
11.2	Könyvtárhasználat, dokumentumforgalom	85
11.3	Felnőttkönyvtár	86
11.4	Gyermekkönyvtár	88
11.5	Rendezvények	92
11.6	Fiókkönyvtár	99
11.7	Helytörténeti Gyűjtemény	99
2005		100
12.	A VÁROSI KÖNYVTÁR 2005. ÉVI TEVÉKENYSÉGE	100
12.1	Gyűjteményszervezés, feltárás	102
12.2	Könyvtárhasználat, dokumentumforgalom	103
12.3	Felnőttkönyvtár	105
12.4	Gyermekkönyvtár	106
12.5	Fiókkönyvtár	109
12.6	Rendezvények	110
12.7	Helytörténeti Gyűjtemény	115
2006		116
13.	JAVULÁS A VÁROSI KÖNYVTÁR MŰKÖDÉSI FELTÉTELEIBEN	116
14.	A VÁROSI KÖNYVTÁR 2006. ÉVI TEVÉKENYSÉGE	117
14.1	Gyűjteményszervezés, feltárás	117
14.2	Könyvtárhasználat, dokumentumforgalom	118
14.3	Felnőttkönyvtár	119
14.4	Gyermekkönyvtár	120
14.5	Fiókkönyvtár	123
14.6	Rendezvények	123
14.6	Helytörténeti Gyűjtemény	130
2007		132
15.	A VÁROSI KÖNYVTÁR 2007. ÉVI TEVÉKENYSÉGE	132
15.1	Gyűjteményszervezés, feltárás	132
15.2	Könyvtárhasználat, dokumentumforgalom	133
15.3	Felnőttkönyvtár	134
15.3	Gyermekkönyvtár	138
15.4	Könyvtári hálózat	140
15.5	Könyvtári rendezvények	141
15.6	Helytörténeti Gyűjtemény	148
2008		150
16.	A VÁROSI KÖNYVTÁR 2008. ÉVI MUNKATERVE	150
17.	A VÁROSI KÖNYVTÁR 2008. ÉVI RENDEZVÉNYTERVE	157

Kedves Olvasó!

Tiszaújvárosban közismert, hogy a könyvtár 2008-ban nem tíz éves. Joggal kérdezheti: no, és a cím? A kötet címe a könyvtár történetének egyik igen lényeges mozzanatával kezdődik, amikor is alapítása után 33 évvel végre méltó körülmények közé került. A folytatás az azóta eltelt 10 esztendő krónikája, amely igyekszik hű és valós képet, áttekintést adni az új épületben folyó színvonalas, sokoldalú könyvtári munkáról, közösségi eseményekről és végül a 2008. évi tervekről.

A Városi Könyvtárat az Egyesített Művelődési Otthon Könyvtáraként 1965. szeptember 1-jén alapították. Ekkortól az elhelyezésére számtalan elképzelés született. Előbb a Május 1. úton, majd a Bartók Béla úton működött. Egyes részei 1967-től a Derkovits Gyula Művelődési Központban üzemeltek az évek során.

Úgy tűnt 1974-ben, hogy hosszú távon oldja meg a krónikus helyhiányt az Árkád-sor 16. sz. alatti I. és II. emeleti lakások könyvtárrá alakítása.

A nyolcvanas években a Városi Könyvtár megkapta Gyermekkönyvtára számára az épület III. emeletét is. Ennek ellenére a külső raktárak is zsúfolásig megteltek.

1985-től az árkádsori épület földszintje is a könyvtaré lett, ekkor új főbejáratot alakítottak ki a Széchenyi út felől.

Az épület túlterheltsége miatt statikai problémák léptek fel, és megkezdődött ismét a tervezés. Legyen új könyvtárárpület! Több tanulmányterv született. A legígéretesebb a Dísztó partján képzelte el a „Makovecz-stílusú” épületet, mely tervet végül elvetették.

A 90-es évek elején felmerült az épület bővítésének lehetősége az üzletsori boltok egy részének bezárásával, illetve elköltöztetésével. Vincze József építész kapta a megbízást az épület átalakításának megtervezésére. Nem volt könnyű dolga, hiszen a könyvtár által megkívánt tereket a meglevő építészeti adottságokhoz kellett igazítani.

Végül sok-sok kompromisszum után elkészült a terv, és az Önkormányzat jóváhagyása után és finanszírozása mellett megkezdődött az építkezés, melynek eredménye a mai épület.

1998. január 23-án, a Magyar Kultúra Napi ünnepségek keretében adták át rendeltetésének, aminek most éppen 10 esztendeje.

E jubileum tiszteletére készült ez a kiadvány, amelynek digitális változata elérhető a könyvtár honlapján, Tiszaújváros Elektronikus Könyvtárában.

Kérem, fogadják szeretettel, és olvassák érdeklődéssel e helytörténeti kutatásokon alapuló kötetet.

Tiszaújváros, 2008. január 14.

Tompáné Mészáros Hedvig

1998

1. A FELÚJÍTOTT VÁROSI KÖNYVTÁR ÁTADÁSA

A Városi Könyvtár életében piros betűs ünnepnek számított 1998. január 23-a, amikor végre hivatalosan is átadhatták az olvasóknak, a város lakosságának az előző évben teljesen felújított, korszerű Széchenyi út 37. sz. alatti könyvtári épületet.

Az elkészült épület

A földszinten a bejáratától egyenesen a tágas Folyóiratolvasóba, s onnan az Előadóterembe vezetett az olvasó útja, amely az intézmény saját vagy más intézményekkel közös, ill. fogadott rendezvényeinek színhelyéül szolgált. Aki nem rendezvényre, hanem kölcsönzési szándékkal érkezett az épületbe az a Folyóiratolvasó mellett elhaladva érkezett meg a Kölcsönzőpulthoz, s innen olvasójegyének leadása után, tovább folytathatta útját az Infotékában működő Közhasznú Információs Szolgálat felé, ha a számítógépeket szeretne volna használni. Videofilm kölcsönzés esetében pedig a felülről üvegborítást kapott közlekedő folyosó bal oldalán elhelyezett Videotár szabadpolcai fogadták. Az Infotékából nyílt a titkárság és a könyvtárigazgató irodája. A folyosón végighaladva az olvasók a 416

m²-nyi, egy térben kialakított Felnőtt Kölcsonzótérben és Olvasóteremben válogathattak, vagy olvashattak kedvük szerint. A Kölcsonzótérből nyíló ajtón keresztül léphettek be az érdeklődők a Helytörténeti Gyűjtemény 132,7 m² alapterületű kiállítótermébe.

A földszintről a Kölcsonzópult mellett végighaladva egy csapóajtón keresztül közelíthették meg a gyermekek az I. emeleten kialakított Gyermekkönyvtárat, amely a Gyermekek Világa elnevezést kapta. A részleg kialakításánál figyelembe vették a gyermekek érdeklődését, szín- és ízlésvilágát, amely a belső elrendezésben, a bútorokban, de még a névválasztásban is tükröződik. A 64,5 m²-es Kölcsonzótérben, amely az Olvasótermet is magában foglalta, kialakítottak egy foglalkoztató szobát a könyvtári foglalkozások számára, illetve egy meseszobát, ahol számtalan játék, mesekönyv és színező várta a gyermekeket. A részleg vezetőjének a mindennapi munka megtervezéséhez egy 18,3 m²-nyi alapterületű iroda áll rendelkezésére.

A II. emeleten a 64,5 m²-nyi alapterületű Hangtár mellett alakították ki a látogatók előtt zárt Számítógépközpont (29,4 m²), a gondnoki irodát (7,3 m²), egy kis területű irattárat (5,1 m²), és a gyűjteményszervezők munkaszobáját (25,2 m²).

Az épület harmadik emeletére kerültek a kis alapterületű és rendkívül tagolt könyvraktárak (14,9 m², 15,7 m², 18,8 m²), a kazánház, a műszaki raktár (5,5 m²) és az 1999-ben megnyíló Irodalmi Kávéház (34 m²).

Az épületből takarékosági okokból néhány nagyon fontos, pontosabban nélkülözhetetlen elem kimaradt. Az első ezek közül a tömörraktár, amely statikai okokból nem készült el, a másik, amiről szólni kell, az a személyi felvonó hiánya, hiszen a beépített teherfelvonó nem biztosítja az emeleti szárny akadálymentesítését. A klímátizálás megoldatlansága szintén elég sok kellemetlenség forrásának bizonyult, hiszen a könyvtár jelentős méretű üvegfelülete miatt a nyári hónapokban állandóan túlmelegszik az épület, áll a meleg levegő az épület valamennyi helyiségében, korántsem ideális környezetet teremtve az olvasóknak, dolgozóknak és elfogadhatatlant a számítógépeknek.

A teljesen felújított épület átadása alkalmából nagyszabású programtervezetet dolgozott ki a Városi Könyvtár. 1998. január 23-ai ünnepség 12-14 óráig szakmai bemutatóval kezdődött, s ezzel szinte párhuzamosan 12-13 óráig Dr. Magyar Bálint művelődési és közoktatási miniszter a könyvtári, közművelődési, levéltári és múzeumi szakemberekkel tartott kerekasztal beszélgetést a tiszaszederkényi ÁMK-ban.

A miniszter úr délután két órakor érkezett a Városi Könyvtár épületébe, és ezzel kezdetét vette az átadási ceremónia. Laskay Anna szavatatát, a Vándor Sándor Zeneiskola kamarakórusának énekét Farkas Zoltán, Tiszaújváros polgármesterének rövid köszöntője követte. A polgármestertől a szót Dr. Magyar Bálint vette át, aki megnyitó beszédét követően átvágta a szalagot, és átadta az épületet Venyigéné Makrányi Margitnak, a Városi Könyvtár igazgatójának. Laskay Anna újabb szavatala és a Zeneiskola növendékeinek klarinétszólója után Dr. Magyar Bálint a könyvtárigazgató kalauzolásával bejárta az épület egész területét, hasonlóan ahhoz a több száz fős tömeghez, aki a megnyitóra érkezett. Az idegenvezetés után az Előadóteremben megrendezett állófogadásra vezették a miniszter urat a fogadásra meghívott vendégek társaságában.

Dr. Magyar Bálintnak még egy rövid sajtótájékoztatóra jutott ideje, majd távozott a Derkovits Művelődési Központba, ahol Oktatási Fórumot tartott több száz szakembernek.

Az ünnepi program a „Szüleink, nagyszüleink játécai” című, a kecskeméti Szórakaténusz Játékmúzeum és Műhely játéktörténeti kiállításának megnyitójával folytatódott, amelynek megnyitására a múzeum igazgatóját, Kriston Vízi Józsefet kérték fel, aki néhány szállal kötődött a városhoz, mivel 1978. augusztus 1-1979. október 15. között ő irányította a Helytörténeti Gyűjtemény munkáját. Az intézmény dolgozói egészen este 18 óráig és másnap kifejezetten ebből a célból 9-től 12 óráig fogadták az épületet megtekinteni vágyó lakosokat.

*Farkas Zoltán polgármester köszöntője
(Mellette Dr. Magyar Bálint, Venyigéné Makrányi Margit, Kovács Tibor, Kulcsár Albert,
Kormos Dénes, Varga Koritár László.)*

*Dr. Magyar Bálint és Farkas Zoltán a szalag átvágása pillanatában
(Mögöttük Sándorné Szabó Katalin könyvtáros)*

Az átadó ünnepség közönsége

A záró állófogadás

2. A VÁROSI KÖNYVTÁR TEVÉKENYSÉGE 1998-BAN

2.1 GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS, FELTÁRÁS

Az új épületben a technikai feltételeket néhány eszköz (14 db számítógép, 3 db nyomtató, pénztárgép, mikrofon, írásvetítő) beszerzésével, részben önkormányzati finanszírozás, részben támogatások útján sikerült jelentősen javítaniuk.¹ Az Önkormányzat által biztosított beszerzési keretet igyekeztek pályázatok útján tovább gyarapítani, többek között 70.000 Ft-ot nyertek a Nemzeti Kulturális Alap Mozkép Kollégiumától az Art-videoállományuk bővítésére,² 100.000 Ft-ot decemberben a „Budapest Bank az oktatásért és a magyar pénzügyi kultúráért” Alapítványtól pénzügyi, gazdasági jellegű szakkönyvek beszerzésére.³

A Kulturális Minisztériumtól ugyancsak december hónapban 863.000 Ft került érdekeltségnövelő támogatás címén az intézményhez.

Állománybeszerzésre az intézménynek 1998-ban 3.750.000 Ft+ÁFA állt rendelkezésére, amelynek egy részét az átutalás késése miatt nem sikerült felhasználniuk. A könyvtárigazgató az 1998. évi munkát értékelő beszámolójában megjegyzi, hogy összességében némiképp nőtt a beszerzésre fordítható összeg, de általánosságban fokozatosan csökkent a beszerezhető dokumentumok darabszáma, mert a növekedés nem állt egyenes arányban a dokumentumárak emelkedésével.

A rendelkezésre álló keret 81,9%-át fordították könyvek beszerzésére, viszont az olvasói igényeknek megfelelően egyre többet kellett költeniük, az ún. nem hagyományos dokumentumok (hangzó-, video-, számítógépes dokumentumok) fejlesztésére.

Az állományfejlesztésre fordítható összegből 3.394 dokumentumot sikerült megvásárolniuk, s hogy csökkentsék a beszerzési árakat a Könyvtárellátó mellett éltek a könyvesbolti vásárlások, a könyvterjesztők és a kiadói közvetlen beszerzések által nyújtott lehetőségekkel.

¹ A Tiszaújvárosi Városi Könyvtár 1998. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint az 1999. évi munkaterve. Tiszaújváros, 1998. december. 7. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.287.1.

² A Nemzeti Kulturális Alap Igazgatóságának levele a tiszaújvárosi Városi Könyvtár részére. Tárgy: Értesítés támogatásról. Budapest, 1998. június 25. Városi Könyvtár Irattára 131-1/98.

³ A tiszaújvárosi Városi Könyvtár levele a „Budapest Bank az oktatásért és magyar pénzügyi kultúráért” Alapítványi Iroda részére. Tárgy: Pályázati elszámolás. Tiszaújváros, 1999. december 13. Városi Könyvtár Irattára 66/1999.

Dokumentumok gyarapítása/ db⁴	1997	1998
Könyv	2.233	2.781
Időszaki kiadvány	169	197
Hangzó dokumentum (CD, lemez)	146	135
Video dokumentum (+ Av, hangos könyv)	207	176
Számítógépes dokumentum (adatbázis -és frissítés, multimédiák)	58	105
Összesen	2.813	3.394

A dokumentumok tartalmi megoszlását vizsgálva az ismeretterjesztő és szakirodalom vezető szerepe elvitathatatlan a maga 52,6 %-os arányával. Ennél jóval kisebb, 35,4%-os részesedést mutatott a szépirodalom, s mindössze 12%-ot a gyermek-és ifjúsági irodalom, ami az előző évekhez hasonló arányokat tükrözött. Az intézmény gyűjtőkörének megfelelően igyekezett megtartani ezeket az arányokat a különböző tartalmi megoszlású dokumentumok között, még az új ismerethordozók egyre szélesebb körű beszerzése ellenére is.

A könyvállomány tartalmi megoszlása⁵	1997	%	1998	%
Szépirodalom	33.684	37,4	34.239	37,2
Gyermek-és ifjúsági irodalom	11.050	12,3	11.184	12,2
Ismeretterjesztő- és szakirodalom	45.285	50,3	46.561	50,6
Összesen	90.019	100	91.984	100

2.2 KÖNYVTÁRHASZNÁLAT, DOKUMENTUMFORGALOM

Kedvező és pozitív irányba ható változások figyelhetők meg az olvasói létszám alakulásában, ami egyértelműen az új, korszerű környezetnek tudható be. 1997-hez viszonyítva 906 fővel növekedett a beiratkozott olvasók létszáma a Felnőttkönyvtárban és 764 fővel, tehát 134%-kal a Gyermekkönyvtárban, de még a fiókkönyvtárak esetében is enyhe emelkedés figyelhető meg e téren. Ugrásszerűen emelkedett az intézménybe betérő látogatók száma, de ugyanakkor már nem beszélhetünk a kölcsönzésben résztvevő látogatók ilyen látványos növekedéséről. Sok városlakó tért be egyszerűen kíváncsiságból megtekinteni a felújított épületet vagy vett részt rendezvényein.

⁴ A Tiszaújvárosi Városi Könyvtár 1998. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint az 1999. évi munkaterve. Tiszaújváros, 1998. december. 9. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irrattára 2007.287.1.

⁵ I. m. 15. p.

	Olvasók száma ⁶		Kölcsönzésben résztvevő látogatók ⁷		Összlátogatók ⁸	
	1997	1998	1997	1998	1997	1998
Részleg						
Felnőttkönyvtár	2.082	2.988	18.964	20.119	56.512	68.672
Gyermekkönyvtár	569	1.333	4.378	5.101	13.048	17.721
Fiókkönyvtárak	269	294	3.276	2.177	5.039	4.160
Összesen	2.920	4.615	26.618	27.397	74.599	90.553

Az olvasók életkor szerinti megoszlását véve alapul a 14 évnél fiatalabb korosztály 32,6%-ot képvisel, majd a ranglistán őket a 20-29 évesek követik 24,3%-os részesedésükkel. Minimális különbség mutatható ki a 30-49 évesek (17,4%), illetve a 15-19 korosztály (17,2%) között, az idősebb generáció javára. Tőlük leszakadva, szinte ugyanolyan arányban találhatjuk a beiratkozott olvasók között az 50-59 éves (4,2%), valamint a 60 éves és idősebb (4,3%) korosztály tagjait. A foglalkozás szerinti besorolásnál a tanulóké az abszolút vezető szerep 54,3%-os arányukkal, ahová az általános és középiskolás tanulók mellett a főiskolai és egyetemi hallgatók is beletartoztak. Alig 16,3%-ot tett ki az értelmiségi és szellemi dolgozók aránya, 13,6%-ot a fizikai dolgozóké. A rangsor legvégén szinte megegyező mutatókkal a nyugdíjasok (7,7%) és az egyéb kategóriába rangsorolt óvodások, háztartásbeliek és munkanélküliek (7,8%) szerepeltek.

A könyvtár által vezetett statisztikák szerint az intézmény szolgáltatásait a 247 könyvtári nyitva tartási napon napi átlagban 371 fő személy vette igénybe, a közülük 115 fő kölcsönzött összesen 631 darab dokumentumot használva, amelyből 268-at helyben használtak, 363 darabot pedig kikölcsönöztek.⁹

2.3 FELNŐTTKÖNYVTÁR

A Felnőttkönyvtár jelentős forgalmat bonyolított le az 1998-as esztendőben, ami fokozottabb odafigyelést és többletmunkát követelt meg a könyvtárosoktól, különösen az átadást követő időszakban, amikor valósággal elárasztották a kíváncsi emberek az intézményt, alaposan szemügyre véve az új épületet és ez előző állapotokhoz viszonyított eltéréseket.

Az igényes környezetbe sokan jártak vissza rendszeresen olvasni, művelődni vagy megtekinteni a különböző irodalmi rendezvényeket.

⁶ I. m. 17. p.

⁷ I. m. 20. p.

⁸ I. m. 20. p.

⁹ I. m. 22. p.

A Felnőttkönyvtár kölcsönzőterének részlete

Az Olvasóteremnek a felnőtt kölcsönző- térbe helyezése jó választásnak bizonyult, mert sokkal többen vették igénybe az állományt, mint az előző évek folyamán bármikor. Megnőtt a kedv a kézikönyvek kikölcsönzésére, amelyeket azonban csak hétfélegre, igazgatói engedéllyel, letéti díj fejében lehetett kikölcsönözni. Az Olvasóterem állományát folyamatosan bővítették kézikönyvekkel, lexikonokkal és CD-ROM-okkal, megpróbálva eleget tenni az olvasói igényeknek.

Az ide betérő olvasókat a könyvtáros mind a hagyományos, mind a számítógépes információhordozók segítségével tájékoztathatta, de a térben elhelyezett számítógépeken keresztül bárki informálódhatott saját maga is. A Felnőttkönyvtár egyik legnagyobb problémája az egypéldányos beszerzésből fakadt, ami jelentősen megemelte az előjegyzések számát, elsődlegesen a szakkönyvek szempontjából. A beszerzésre rendelkezésre álló keret természetesen nem tette kivitelezhetővé minden, az olvasók által óhajtott könyv beszerzését, ezért könyvtárközi kölcsönzés útján szerezték meg az olvasó által kért szakirodalmat.

Többször merültek fel nehézségek a leltár-és kölcsönzőprogram túlterheltségéből kifolyólag, ami a könyvtárigazgató reményei szerint a decemberben az Önkormányzat által megvásárolt Aleph könyvtári integrált rendszerrel a következő esztendőben már kiküszöbölhető lesz.

A könyvtár új szolgáltatásaként hozták létre a felújított épületbe való visszaköltözéskor a Közhasznú Információs Szolgálatot, ahol az olvasók

térítésmentesen használhatták az intézményben fellelhető CD-ROM-okat, adatbázisokat, térítés fejében pedig internetezhettek, nyomtathattak, szövegeket szerkeszthettek, szkenneltethettek. Itt végezték annak a saját számítógépes adatbázisnak az építését, amely a város és a környező települések intézményeinek, vállalkozóinak adatait tartalmazta, illetve szolgáltatott közérdekű információkat a városi rendezvényekről, programokról, az intézmények elérhetőségeiről (cím, telefonszám) stb.

A Folyóiratolvasóban az olvasók a napilapokat és az általános információkat nyújtó kiadványokat találhatták. Alapos megfontolás után a drágább folyóiratokat és szakfolyóiratokat a belső térben helyezték el, amíg az időszaki kiadványok régebbi számaint tömör raktár hiányában az épület különböző szintjeinek folyosóira voltak kénytelenek szétrakni. Alaposan áttekintve a folyóiratok olvasottságát a kevésbé keresetteket lemondták takarékosági okokból, azonban még így is 194 féle időszaki kiadványt járattak 211 példányban.¹⁰ Az információáramlás gyorsítása érdekében egyre több napilap, folyóirat anyaga jelent meg elektronikus hordozókon, s ebből az egyre bővülő választékból a könyvtár választása a Népszabadság, a Magyar Hírlap, valamint a Heti Világgazdaság megrendelésére esett. A gyors tájékoztatást segítette emellett a PRESSDOK, az Irodalmi Kritikák és Tanulmányok Bibliográfiája adatbázis, melyek az időszaki kiadványok cikkeire utaltak.¹¹

2.4 GYERMEKKÖNYVTÁR

Az ízlésesen kialakított Gyermekkönyvtár valósággal vonzotta a város és a környék gyermeklakosságát. A szabadidő kulturált eltöltésének feltételeit messzemenőig biztosította, ezért sokan szívesen jártak vissza ide, amiről a forgalmi adatok is árulkodnak. 1998-ban 1333 fő iratkozott be a Gyermekkönyvtárba, 17.721 főre tehető az összlátogatók száma, és ebből 5.101 fő vett részt a kölcsönzésben. Szinte már nem győzték erővel a gyermekkönyvtárosok a város, illetve a környékbeli általános iskolák részére a gyermekfoglalkozások tartását. Vajnárovits Mihályné gyermekkönyvtárvezető által vezetett statisztika szerint 108 gyermekfoglalkozásra került sor 2.982 fő részvételével. A klasszikus könyvkölcsönzés mellett a gyermekek játszhattak társasjátékokkal vagy a kölcsönzőtérben elhelyezett számítógéppel, és

¹⁰ A Tiszaújvárosi Városi Könyvtár 1998. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint az 1999. évi munkaterve. Tiszaújváros, 1998. december. 29. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.287.1.

¹¹ I. m. 29. p.

kipróbálhatták kez ügyességüket a kézműves foglalkozásokon, amelyeken készítettek Valentin napi, nőnapi, Anyák napi ajándékokat, lufimadarat, farsangi álarcot, ping-ponglabda bábót, ugráló macit, pompon halacskát, rongybabát, szélfogót, állatfigurákat papírhengerből, tűpárnát, filckukacot, láncfigurát, ceruzatartót, levélképet, főzött gyurmából figurát, ajándékdobozt, csikbábót, mászkáló bogarat, ugráló pókot, Mikulást, karácsonyi képeslapot vagy éppenséggel nemezelhettek.¹² A meghirdetett Húsvéti Játsházukon (április 9.) tojásfestéssel, tojástartó, nyuszibáb és gyapjúfigurák, Karácsonyi Játsházai foglalkozásukon (december 22.) anyalka, valamint filc és papíralapú karácsonyi díszek elkészítésével tölthették hasznosan szabadidejüket a nebulók. Rekord számú résztvevővel, a Tisza TV-vel közösen rendezték meg Szilveszteri Játsházukat (december 30.), amelynek témája mi más lehetett volna, mint a szilveszteri álarcok készítése. Nyáron ismételten megszervezték kézműves napközijüket (június 15-26.), ami könyvtárbemutató foglalkozással és Füzesi Zsuzsa grafikusművész kiállításának megtekintésével kezdődött, s a folytatásban egymást követték a kézműves foglalkozások, úgymint nemezelés, agyagozás, szövés, rafiamunka, csuhébaba, rongybaba, valamint kerámiakészítés Ábrók Angelika iparművész vezetésével (június 24.).¹³ Új programként vezették be októbertől a módszertani bemutató foglalkozásokat pedagógusoknak, akik havonta egy alkalommal olyan kézműves technikákkal ismerkedhettek meg, mint a főzött gyurma elkészítése és használata, a csuhébaba készítés Dudás Józsefné irányításával vagy a textilfestés. Szeptember 17-től indult útjára a PC-klub, amely az általános iskolás korú gyermekeket vezette be kéthetenként a számítógépek világába.

A Gyermekek Világa rendezvényeinek egy része a Felnőttkönyvtár rendezvényeinek szerves részét képezte. A könyvtáráépület átadásának napján nyílt „Szüleink, nagyszüleink játékai” című játéktörténeti kiállítás megszervezése Vajnárovits Mihályné ötlete és utánajárása alapján valósulhatott meg, amelyet a könyvtárbemutató foglalkozások alkalmával kivétel nélkül minden csoport megtekintett. A Költészet Napján Dinnyés József dalművésszel találkozhattak a gyerekek (április 29.), aki ezt követően a felnőttek részére tartott előadói estet. Az Ünnepi Könyvhét tiszaujvárosi rendezvényei kimerültek a Gyermekkönyvtár által szervezett író-olvasó találkozóban Kiss Benedek költővel és Vasy Géza

¹² A Gyermekkönyvtár rendezvényei 1996-1998. című kézirat. 1998. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.284.1.

¹³ I. m.

irodalomtörténesszel (június 2.). A Gyermeknap Játsszóházat, amelyben a könyvtár egész kollektívája segédkezet nyújtott a gyermekkönyvtárosoknak, a foglalkozások kieszelőinek és szervezőinek. A programot a TVK Rt. Szabadidő Központjában rendezték meg, s mint minden alkalommal óriási érdeklődés övezte. Szintén kapcsolódási pontot fedezhetünk fel a Felnőttkönyvtárral Gyurkovits Tibor és Ézsias Erzsébet író-olvasó találkozója tekintetében (október 13.), mert a meghívott vendégek Dinnyés Józsefhez hasonlóan mind a gyermekek mind a felnőtt olvasókkal találkoztak.

A Gyermekkönyvtár egyéb rendezvényei közül meg kell említenünk Füzesi Zsuzsa gyermekkönyv illusztrációiból szervezett kiállítást (május 27-június 15.), a kézműves foglalkozásokon készült tárgyakból szervezett kiállítást (október) és az 1998. évi Gyermekkönyvhét rendezvénysorozatát (december 7-11.). Változatos programokat sikerült összeállítani Vajnárovits Mihálynénak a Gyermekkönyvhét idejére, gondolva itt Erdős Judit „Judit és barátai...” című vidám gyermekműsorára (december 7.), Börcsök Mária költő rendhagyó irodalomórájára (december 8.), az ugráló pók készítésének titkaiba beavató kézműves foglalkozásra (december 9.), a Lorántffy Zsuzsanna Általános Iskola tanulóinak „Kint a bárány bent a farkas!” címszó alatt népi gyermekjátékok tanítására (december 10.), a „Hull a pelyhes” című amerikai vígjáték vetítésére (december 11.), illetve a „Havas határon arany Karácsony” címmel a kézműves kiállításokon készített tárgyakból szervezett kiállításra az Újságot olvasó övezetben.

2.5 FIÓKKÖNYVTÁRAK

Az intézmény két fiókkönyvtára közül jelentős változáson ment keresztül az Erőmű Fiókkönyvtár, mert az Idősek Napközi Otthonával, a Rendelőintézetrel és az Ifjúsági Klubbal közös épületben nyert elhelyezést, így sokkal tágasabb és kulturáltabb környezetben fogadta az olvasni, művelődni vágyókat, akik zömmel a nyugdíjasok közül kerültek ki. Rájuk építve alakult ki az állomány jellegzetes tartalmi megoszlása is, amely 61,6%-ban szépirodalmi, 23,2%-ban ismeretterjesztő és 15,2%-ban gyermek-és ifjúsági műveket tartalmazott.

A József Attila úti, 3. sz. Fiókkönyvtárat elsősorban a gyermekek látogatták, ezért rendszeresen szerveztek számukra gyermekfoglalkozásokat, ahol megismerkedhettek például a hímzés, a kötés, a horgolás technikájával és készíthettek különböző

papírajátékokat, textilbábokat. A gyermekek szívesen jártak vissza a könyvtárba, amit mi sem bizonyít jobban, minthogy sikerült kialakítani egy olyan kis közösséget, amelynek tagjai már egymásnak olvastak meséket, verseket és szórakoztatták egymást.¹⁴ Jóllehet a gyermekek abszolút többségben voltak a fiókkönyvtárban, az állomány tartalmi megoszlása ezt kevésbé tükrözte. A gyermek és ifjúsági irodalom aránya még a 20%-ot sem érte el, s alig valamivel volt magasabb, mint az idősebb korosztály által látogatott Erőmű Fiókkönyvtárban.

2.6 RENDEZVÉNYEK

A Városi Könyvtár a város kulturális életének egyik meghatározó bázisaként végre kulturált környezetben szervezhette meg rendezvényeit, amelyeket az egész esztendő folyamán nagy érdeklődés övezett. A felnőttek számára megtartott rendezvények január 23-án a könyvtár épületének ünnepélyes átadásával kezdődtek. Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc 150. évfordulóján rendezendő ünnepségsorozatban kaptak helyet a Városi Könyvtár ünnepi rendezvényei. Március 11-én az „1848 - történész szemmel” elnevezésű Regionális Történelmi Szimpóziumon Szőke Domokos (KLTE) „Forradalom történész szemmel”, Mirugy György (KLTE) „1848 demokratikus hagyománya”, Velkei Ferenc (KLTE) „Széchenyi 1848-a” és O (ME) „Palóczy László 1848-a” címmel tartottak előadásokat. Két nappal később bonyolították le az 1848/49-es forradalom és szabadságharc 150., valamint Petőfi Sándor születésének 175. évfordulója tiszteletére rendezett tanulmányi versenyt (március 13.) 13 meghívott középiskola részvételével. Tiszaújváros Önkormányzatával és a Magyar Írók Nemzetközi Szövetségével közösen hirdették meg még az év elején a „Petőfi versek illusztrációja”, a „Petőfi versek megzenésítése” és az „Irodalmi pályázatot”, amelyre az ország egész területéről érkeztek a jelíges pályázatok. Az irodalmi, képzőművészeti és zenei pályázatok korosztályonkénti eredményhirdetését és a legjobb pályamunkákból összeállított kiállítás megnyitóját egy napon rendezték a szavalóversennyel (március 14.), amelynél elődöntőt is kellett rendezni (február 28.) a jelentkezők nagy száma miatt.

¹⁴ A Tiszaújvárosi Városi Könyvtár 1998. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint az 1999. évi munkaterve. Tiszaújváros, 1998. december. 40. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.287.1.

*Venyigéné Makrányi Margit igazgató köszönti a szavalóverseny résztvevőit
A zsűri tagjai: Kulcsár Albert, Síró Lajos, vendég zsűritag, Serfőző Simon,
Halászi Aladár, Badonics Sándorné, Lantos Jánosné*

A Tavaszi Fesztivál, tehát városi nagyrendezvény részeként rendezték meg a Jász Lovas Bandérium lovasbemutatóját (május 17.), ahol a felvonuláson, a lányrabláson, a csatajeleneten át az ügyességi lovasgimnasztikáig minden szerepelt a műsorban.

A Jász Lovas Bandérium látványos bemutatója a Tavaszi Fesztiválon

A könyvtár egész kollektívája kivette részét a TVK Szabadidő Központban megrendezett gyermeknapi programból (május 31.), s a négy helyszínen felállított kézműves műhelyekben a gyermekek (és a felnőttek is) kipróbálhatták az agyagozást, az üvegfestést, a gyöngyfűzést és a maszkkészítést.

Maszkkészítés a Városi Gyermeknapon

A klasszikus könyvtári nagyrendezvények közül a Költészet Napja alkalmából Dinnyés József zenei műsorát hallgathatta meg a közönség az előadóteremben (április 29.).

Dinnyés József a Költészet Napján

A hagyományos könyvvásár mellett a 69. Ünnepi Könyvhét egyetlen tiszaujvárosi rendezvényeként a gyerekek találkozhattak Kiss Benedek költővel és Vasy Géza irodalomtörténésszel egy író-olvasó találkozó keretében (június 2.).

Számos ízben rendeztek előadói esteket, pódiumműsorokat, író-olvasó találkozókat az év folyamán, amelyek nem kapcsolódtak egyetlen nagyrendezvényhez sem, pusztán az olvasók igényelték és várták el megszervezésüket a könyvtártól.

Zsúfolt széksorok előtt zajlott Hegedűs D. Géza „Mennyi fény” című előadóstje (március 30.), Jordán Tamás színművész Sebő Ferenc zeneszerző közreműködésével

előadott „Szeretnének” című pódiumműsora (május 21.), Eszenyi Enikő „Képzelt látogatás Eszenyi Enikő otthonában” címet viselő pódiumműsora (június 19.) Mikes Lilla közreműködésével, Komlósi Zsuzsa zongorakíséretével. Az őszi hónapokban Gyurkovits Tibor költővel és Ézsiás Erzsébettel találkozhattak az olvasók (október 13.), részt vehettek Paudits Béla „Voltál-e már boldog Pesten” című pódiumműsorát (október 26.), illetve Cseh Károly és Dudás Sándor könyvbemutatóval egybekötött szerzői estjét (november 24.).

Paudits Béla a fellépés után

Az 1998-as esztendő utolsó rendezvényét az „Európainak lenni” című Márai-est jelentette Bánffy György és Mikes Lilla előadásában (december 10.). Az év egyetlen könyvdedikálására Varga Rudolf költő vállalkozott (május 6.) új verseskötetének megjelenése kapcsán.

2.7 HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

A Városi Könyvtár több kiállítást rendezett a Helytörténeti Gyűjtemény Kiállítótermében, egészen addig a pillanatig, amíg át nem adták annak állandó kiállítását. Január 23-án, a könyvtár épületének ünnepélyes átadásakor nyitotta meg Kriston Vízi József a Szórákaténusz Játékmúzeum igazgatója a „Szüleink, nagyszüleink játéka” elnevezésű játékkiállítást, amelyet február 20-ig tekinthettek

meg az érdeklődők. Néhány napon keresztül Tiszaújváros partnervárosában, Ludwig-Friesenheimben lakó pedagógus, Hildegard Becker festményei voltak láthatóak (június 1-7.). Kitka Zsuzsának, a Helytörténeti Gyűjtemény munkatársának is köszönhetően, 1998. november 10-én adták át „Egy modern város született - Életmódváltás a Dél-borsodi térségben” címmel nyílt állandó kiállítást, amely ezt követően egészen 2006. márciusáig fogadta díjmentesen a látogatókat.

Kitka Zsuzsa 1998. évi legfontosabb feladata kétségtelenül a gyűjtemény anyagának leválogatása, raktárban való elhelyezésére és az új állandó kiállítás megszervezésére irányult. Az új épületbe való költözéssel hozzákezdett a kiállítás előkészítő munkálataihoz, amelyhez szakmai segítséget Dr. Bencsik János nyugalmazott múzeumigazgatótól kapott. Közösén válogatták ki a kiállításra kerülő tárgyakat, dokumentumokat, s a hiányzó darabokat részben a miskolci Herman Ottó Múzeumtól, részben a Tokaji Múzeumtól kérték kölcsön. Az igazi munkálatok a nyári és a kora őszi évszakban folytak, amikor a Dr. Bencsik János által elkészített forgatókönyv alapján berendezték a Kiállítótermet. Az állandó kiállítás bepillantást nyújtott a dél-borsodi térségben folyó hagyományos állattartásról, pásztorkodásról, szántóföldi gazdálkodásról, szemléltette a paraszti háztartási eszközöket, a népi textíliákat, a kismesterségek által előállított termékeket és eredeti fotók, dokumentumok segítségével érzékeltette azt az alapvető változást, amelyet a gyárak és a város idetelepítése jelentett az itt élő emberek életében. A kiállítás-megnyitó alkalmából Koscsó Lajos Tiszaújváros alpolgármestere köszöntötte a vendégeket, majd átadta a szót Dr. Viga Gyulának, a Herman Ottó Múzeum igazgatóhelyettesének, aki beszédét követően hivatalosan is megnyitotta a kiállítást. Az ünnepi műsor fényét a Vándor Sándor Zeneiskola Ütőegyüttesének rövid műsora és Laskay Anna szavalata emelte.

Az első állandó kiállítás a Helytörténeti Gyűjtemény Kiállítótermében

A kiállítás-szervezés mellett folytatódott a már meglévő számítógépes adatbázis bővítése és a Városi Könyvtár honlapjának várostörténeti anyagokkal való feltöltése.

3. AZ „ÉV KÖNYVTÁRA”

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium Könyvtári Osztálya és a könyvtáros szakmai szervezetek, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete, az Informatikai és Könyvtári Szövetség kezdeményezésére 1996-ban hirdettek először pályázatot az „Év könyvtára” kitüntető cím elnyerésére, amelyre a korszerű működési formákat, a minőségfejlesztési programok eredményeit alkalmazó, valamint magas szintű könyvtári szolgáltatásokat nyújtó könyvtárak pályázhattak.

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és a szakmai kuratórium döntése alapján 1998-ban ezt a címet a tiszaujvárosi Városi Könyvtár nyerte el. A kitüntetést a „Könyves vasárnap” alkalmából, a Magyar Rádió adásnapján adták át 1998. november 22-én, Budapesten.

4. A VÁROSI KÖNYVTÁR TEVÉKENYSÉGE 1999-BEN

4.1 GYŰJTEMÉNSZERVEZÉS, FELTÁRÁS

A tiszaujvárosi Városi Könyvtár legnagyobb fejlesztését az átalakítást követő második esztendőben az Aleph integrált könyvtári rendszer megvásárlása jelentette. Az új rendszert az adatmezők formai kialakítása, az adatbevivő könyvtárosok rövid továbbképzése, majd a rendszert szállító cég munkatársai által a korábbi kölcsönző programból az állomány adatainak átkonvertálása, valamint az olvasói adatok beírása után, rövid gyakorlást követően 1999. november 15-től kezdték el használni élesben. A feldolgozó könyvtárosok már másfél hónappal korábban ebben az új integrált rendszerben tartották nyilván az újonnan vásárolt dokumentumokat. Az új rendszerre való áttéréssel azonban nem tudott lépést tartani az intézmény gépparkja, különösen, hogy sok gép nem volt üzemképes állapotban, s a többi is a WIN95 operációs rendszer alatt futott, melyek frissítésre szorultak a dátumváltás miatt.

A számítógépes hálózat teljes összeomlását elkerülendő a Polgármesteri Hivataltól gépeket kapott az intézmény, feljavítva részben a hálózati kártyák, részben a szükséges programok telepítésével, amelyek így már az egyszerűbb tevékenységek elvégzéséhez alkalmasnak bizonyultak.¹⁵ Venyigéné Makrányi Margit, a Városi Könyvtár igazgatója az 1999. évet értékelő szakmai beszámolójában a számítógépes fejlesztés hiányosságai mellett szólt az épületben nyáron mind az olvasók, mind a dolgozók számára már-már elviselhetetlen magas hőmérsékletről, amelyet a klímaberendezés kiépítésével lehetne ellensúlyozni.

A klímaberendezés, a tömörraktárral és a személyi felvonóval együtt kimaradt az épületből, ami ugyan csökkentette valamelyest a kivitelezési költségeket, de már rövidtávon előjöttek az ebből fakadó problémák.

A személyi feltételek nem alakultak ideálisan tárgyévben, mert 5 dolgozó szülési szabadságát töltötte, akiket főiskolai végzettségű, de nem szakalkalmazott személyekkel sikerült csupán helyettesíteniük. Az intézmény dolgozói közül négy fő főiskolai tanulmányokat folytatott, amíg többen hosszabb táppénzes állományban voltak, s helyettesítésüket csak állandó túlórázással, és az aktív állományban lévő

¹⁵ A tiszaujvárosi Városi Könyvtár 1999. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint 2000. évi munkaterve. Tiszaújváros, 1999. december. 7. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007. 283.1.

könyvtárosok munkaidejének átszervezésével tudtak megoldani, amiért természetesen a közalkalmazotti szférában nem járt anyagi kompenzáció, így egyedüli lehetőségként szabadidőt biztosíthattak a túlmunkáért cserébe.

A Városi Könyvtár elképzeléseinek megvalósítása érdekében több pályázaton is elindult felemás sikerrel. A legnagyobb összegű támogatást, 700.000 Ft-ot a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztérium „Telematika” című pályázatán nyerték el, amelyet saját forrásból kiegészítve fejlesztésekre költöttek.¹⁶ Az Információs Hálózat Fejlesztési Konceptiójában vázolt elképzeléseknek megfelelően megvalósult a tűzfal kiépítése, valamint a feldolgozott anyagok, a napi forgalmi adatok mentése, sikerült az Aleph-be áttölteni a könyvtár teljes könyvállományának és a kölcsönzésben kint lévő állománynak az adatait, illetve betölteni az olvasói adatokat a kölcsönzési modulba. A Tiszai Vegyi Kombinát Rt. „Tiszaújvárosért” Alapítvány kuratóriuma 1999. június 17-én megtartott ülésén határozott arról, hogy 100.000 Ft-tal támogatja Csesznák Ildikó: A tiszaszederkényi református egyház története című tanulmányának könyv formában való megjelentetését.¹⁷ A pályázatok mellett az intézmény bevételi forrását növelte az 1%-os SZJA-ból befolyó 125.000 Ft-os bevétel, az INFOPLAN KKT-től a gyermeknapi rendezvények támogatására folyósított 13.000 Ft és az NKÖM-től kapott 247.000 Ft érdekeltségnövelő támogatás.¹⁸

Állománygyarapításra aggasztóan keveset költhettek az előző évihez képest, így gyakorlatilag fele annyi dokumentumot tudtak csak beszerezni, mint 1998-ban. Állománybeszerzésre összesen 2.100.000 Ft-ot költhettek volna az eredeti elképzelések szerint, amelyet a költségvetés módosításával, az érdekeltségnövelő támogatással és a bevételek egy részének erre a célra történő átcsoportosításával sikerült feltornáznuk, és megközelíteniük az 1998. évi szintet.¹⁹ Amíg a kiadói árak egyre nagyobb mértékben növekedtek, hasonlóan az olvasói igények mértékéhez, addig a gyűjteményszervezésre fordítható összeg nem növekedett ezzel egyenes arányban, előrevetítve a költségvetés ezen összetevőjének átstrukturálódását. A rendelkezésre álló összeg legnagyobb hányada még mindig a könyvbeszerzésre ment el, de már nem lehetett elhanyagolni az ún. nem hagyományos dokumentumok

¹⁶ Beszámoló a NKÖM 1999. évi Telematika pályázatán elnyert összeg felhasználásáról. Tiszaújváros, 2000. január 28. Városi Könyvtár Irattára

¹⁷ A Tiszai Vegyi Kombinát Rt. „Tiszaújvárosért” Alapítvány levele a Városi Könyvtár igazgatója, Venyigéné Makrányi Margit részére. Tiszaújváros, 1999. június 23. Városi Könyvtár Irattára 155-1/99.

¹⁸ A tiszaiújvárosi Városi Könyvtár 1999. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint 2000. évi munkaterve. Tiszaújváros, 1999. december. 5. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007. 283.1

¹⁹ I. m. 9. p.

fejlesztését sem, különösen, ha a könyvtár fel akarta venni a versenyt az olvasók megtartásáért folytatott küzdelemben. A dokumentumok legnagyobb részét a Könyvtárellátó KHT-től vásárolták, de lázasan kutattak és igyekeztek megragadni minden kínálkozó lehetőséget, amellyel lehetőség nyílt az olcsóbb beszerzésre.

Állománygyarapodás²⁰	1998 (db)	1998 (Ft)	1999 (db)	1999 (Ft)
Könyv	2.781	2.807.000	1892	2.463.000
Video + (AV, Hk, Dia)	176	387.000	90	365.000
Hangzó dokumentum	135	205.000	191	375.000
Adatbázisok, szoftverek	105	700.000	65	690.000
Folyóirat, napilap előfizetés	197	714.000	324	840.000
Összesen	3.394	4.813.000	2.472	4.733.000

A dokumentumok feltárása október 1-jétől már az Aleph könyvtári integrált rendszerben történt, s jöllehet a többi dokumentum adatait szintén átkonvertálták a régi kölcsönző programból, de azon rekordok nagy része hiányos vagy hibás lévén további javításokra és kiegészítésekre szorult, amely szintén az elkövetkező évek szakmai programját képezte.

Mivel az új rendszer sokszempontú keresést tett lehetővé, az olvasótérben elhelyezett cédulakatalógusokat 1999. december 31-ével lezárták, és egyedül a raktári katalógust építették tovább.

4.2 KÖNYVTÁRHASZNÁLAT, DOKUMENTUMFORGALOM

Valamelyest kedvezőtlenebb tendencia alakult ki mind a beiratkozott olvasók, mind a látogatók, mind a kölcsönzött dokumentumok számának tekintetében, mint amilyen statisztikát az 1998-as esztendőben produkáltak. Legjelentősebb csökkenést a Gyermek Világa részlegében lehetett tapasztalni, ami nem az ott folyó szakmai munkából, hanem a városban egyre csökkenő gyermeklétszámból és nem utolsósorban az olvasás iránti igény csökkenéséből eredt. Az olvasók foglalkozás szerinti megoszlását véve alapul a tanuló ifjúság, beleértve az általános iskolásoktól egészen az egyetemi hallgatókig mindenkit, még mindig döntő hányadát, 52,6%-át tette ki az olvasóknak, akiket jócskán leszakadva követtek az értelmiségi, szellemi dolgozók (17,9%), a fizikai dolgozók (14,2%), s a sor végén kullogva az egyéb kategóriába tartozó munkanélküliek, háztartásbeliek és óvodások (7,9%), illetve a nyugdíjasok (7,4%). A csökkenés ellenére a város lakosságának 22,8%-a tartozott a

²⁰ A tiszaujvárosi Városi Könyvtár 1999. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint 2000. évi munkaterve. Tiszaujváros, 1999. december. 8. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007. 283.1.

beiratkozott olvasók közé, s még ennél is többen keresték fel az intézményt rendezvényeik alkalmával, amelyeket kifejezetten igényelt a lakosok egy része. Az olvasók életkor szerinti megoszlásánál egy még árnyaltabb rétegződés figyelhető meg, amelyben a 14 éves és fiatalabb korosztályé a vezető szerep (29,9%), akiket nem sokkal leszakadva a 20-29 éves (26,2%), majd a 30-49 éves (20,2%) korosztály követ. Jócskán leszakadva, a 4. helyet foglalták el mindössze a 15-19 éves fiatalok (15,4%), s még náluk is kisebb részesedése volt az 50-59 (4,5%), illetőleg a 60. évnél idősebb (3,8%) generációnak.

Részleg	Beiratkozott olvasók száma ²¹	Kölcsönzésben résztvevő látogatók száma ²²	Összlátogatók száma ²³
Felnőttkönyvtár	2.820	21.834	73.020
Gyermekkönyvtár	1060	3.248	16.032
Fiókkönyvtárak	326	2.510	5.199
Összesen	4.206	29.214	94.251

4.3 FELNŐTTKÖNYVTÁR

A Felnőttkönyvtárban dolgozó könyvtárosok legfőbb mottójává a kölcsönzői és tájékoztatói tevékenység színvonalas biztosítása mellett az olvasókkal való kapcsolattartás ápolása vált.

Egyre többen, különösen az egyetemisták és főiskolások látogatták előszeretettel az Olvasótermet, és vették igénybe letéti díj fejében az olvasótermi könyvek hétvégre szóló, intézményvezetői engedéllyel történő kölcsönzését. Jelentős plusz munkával járt az Aleph integrált könyvtári rendszerre való átállással a 100.000 kötetnyi könyv példánystátuszának átállítása, amelynek munkálatai áthúzódtak még a következő esztendőre is. Mindezzel párhuzamosan folyt az olvasótermi és módszertani másodraktári, valamint a bibliográfiai katalógus építése, és a kézikönyvtári állomány leválogatása.²⁴ Nagyon népszerű és forgalmas részlegnek számított a Közhasnú Információs Szolgálat, nem véletlen, hogy a könyvtár bevételeinek tekintélyes hányada az internethasználati díjból származott. Egyre többen éltek a mindennapokban az internet nyújtotta lehetőségekkel, ezért a könyvtár folyamatosan bővítette saját Web-oldalát, amelyet szeretett volna a következő esztendőben az interneten keresztül bárki számára elérhetővé tenni. Egészen újszerű

²¹ A tiszaiújvárosi Városi Könyvtár 1999. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint 2000. évi munkaterve. Tiszaiújváros, 1999. december. 11. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007. 283.1.

²² I. m. 12. p.

²³ I. m. 12. p.

²⁴ I. m. 18. p.

kezdeményezésként az intézmény kapcsolatba lépett a környék és a város vállalkozóival, vállalataival, intézményeivel egy alapvető információkat tartalmazó adatbázis létrehozása érdekében, amelyhez azonban csupán a könyvtári gépeken lehetett hozzáférni.

A Videotár változatlan formában hetenként két alkalommal kedden és pénteken működtette videoklubját, amelynek tagjai jogosultságot nyertek a videofilmek kölcsönzésére. A részleg az olvasói igények figyelembevételével alakította, bővítette állományát, amelyet 1999-ben jócskán vissza kellett fognia az 1998-as állapotokhoz képest. Amíg az előző esztendőben 176, addig tárgyévben mindössze 90 darab videofilmet szerezhetett be, zömmel ismeretterjesztő témájú, s csak kisebb arányban mese-és játékfilmeket. A filmek árát jelentősen drágította, hogy az intézmény csak a kölcsönzési joggal ellátott filmeket vásárolhatta meg a kölcsönözhetőség érdekében, ami jelentős árdrágító tényezőnek számított, szemben az otthon, saját használatra vásárolt filmekkel szemben. A korábbi állomány áttöltése az Aleph rendszerbe folyamatosan történt, de az újonnan vásárolt filmeket már közvetlenül az új rendszerben vették nyilvántartásba.

A Hangtár fő feladatának a meglévő állomány színvonalas gyarapítására helyezte a hangsúlyt, amely elsődlegesen a komolyzenére, a népzeneire, irodalmi művekre és a nyelvleckékre terjedt ki. Szolgáltatásai közé tartozott a műsorok összeállítása, illetve díjtartifa alapján a mások által szerkesztett anyagokhoz a zenei betétek és aláfestések készítése.

Sokan keresték fel az intézménybe betérő látogatók közül a Folyóiratolvasót, ahová 193 időszak kiadványt járattak 214 példányban. Az olvasók nyugodt körülmények között forgathatták kedvenc napi-, illetve heti lapjukat, s ha kedvük támadt az Olvasóteremben vagy akár a Kölcsönzőtérben is olvasgathatták azokat. A folyóiratok számítógépes nyilvántartását az év végével lezárták, mert 2000. január 1-jétől hivatalosan az Aleph integrált könyvtári rendszerbe vitték át az adatokat.²⁵

4.4 GYERMEKKÖNYVTÁR

A Gyermekkönyvtárban nagyon sok 14 éven aluli gyermek töltötte el rendszeresen szabadidejét. A könyvkölcsönzés mellett a gyermekek körében a legnépszerűbbnek a számítógépes játékok számítottak, és erre a fokozott

²⁵ A tiszaujvárosi Városi Könyvtár 1999. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint 2000. évi munkaterve. Tiszaujváros, 1999. december. 19. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007. 283.1.

érdeklődésre való tekintettel szervezték meg, és vártak szeretettel minden általános iskolai korú érdeklődőt kéthetenként a PC-klubba, ahol alkalom nyílt a számítógépes ismeretek kibővítésére. Kedvelt tevékenységi formának számított ezen felül a videovetítés, a társasjátékok, valamint a játszóházi és kézműves foglalkozásokon való részvétel. A heti rendszerességgel szervezett kézműves foglalkozásokon, Vajnárovi Mihályné irányításával készíthettek pillangó-bábot, síelő macit, mozaikot, Valentin-napi ajándékot, agyagból állatfigurákat, farsangi álarcot és kalapot, nőnap ajándékot, kokárdát, kötél táncos bohócot, ugráló krokodilt, anyák napi meglepetést, labdázó fókát, papírhengerből bábot, ugráló békát, papírsárkányt, hajpántot, kitűzőt, levelező lapot falevél motívumokkal, filckukacot, virágot krepp-papírból, raffiából fűzőt, pingponglabda-bábot, ceruzatartót, újjbábot, karácsonyi képeslapot, Mikulást, fenyőfadíszeket, karácsonyi angyalkát.²⁶ Mintegy 65 fő vett részt a Húsvéti játszóházon (március 31.) a Tavaszi Szünet idején, ahol a gyermekek kipróbálhatták a tojásfestést, a húsvéti üdvözlőlapok és bárányka készítését, és kitölthették a „Húsvéti Totót”, amelynek eredményhirdetését és jutalmazását másnap tartották. Még ennél is nagyobb érdeklődés övezte a Karácsonyi játszóház (december 23.) programjait, ami karácsonyi terítő festésével, karácsonyi díszek készítésével és arcfestéssel várta a város gyermeklakosságát.

Nyáron sem feledkeztek meg a gyermekekről és közvetlenül az iskolai tanév befejezését követő héten újtárra indították kézműves napközijüket (június 21-július 2.), amelynek két hete alatt a gyermekek részt vehettek könyvtárbemutató foglalkozáson, megtekintették az időszaki Rendőrkiallítást a könyvtár épületében, egy egynapos kirándulás keretében megismerhették Kecskemét nevezetességeit, és többek között a készíthettek fejpántot, kitűzőt, síkbábokat, főzött gyurmából figurát, raffiamunkákat, szíromképet, és a textilfestés technikájának alkalmazásával bárki festhetett szalvétát, pólót.²⁷ A Gyermekkönyvtár számtalan könyvtárbemutató foglalkozást tartott mind a város, mind a környező települések általános iskolái részére, és júniusig havonta egy alkalommal módszertani bemutató foglalkozásokat szervezett pedagógusoknak, amelyeken betekintést nyerhettek a maszkkészítés, a nemezelés, a tojásfestés, a gyöngyfüzés, a díszcsomagolás fortélyai.

Vajnárovi Mihályné a gyermekkönyvtár programjainak egy részét a Felnőtt részleg nagyrendezvényeihez igazítva szervezte meg nagy körültekintéssel, amelyek

²⁶ A Gyermekkönyvtár rendezvényei 1999-2006. című kézirat. 1999. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.264.1.

²⁷ I. m.

így váltak komplexé. Évek óta a könyvtár feladata volt a gyermeknap i játszóház szervezése, amit ugyan a gyermekkönyvtárosok találtak ki és terveztek meg, de a sikeres lebonyolításhoz nem nélkülözhatték az intézmény többi dolgozójának segítségét sem. Az 1999. esztendőben a Gyermeknapon (május 30.) a Termál Fürdőben mintegy 300 gyerek látogatta meg a Városi Könyvtár játszóházi foglalkozásait és töltötte el hasznosan szabadidejüket.

Az Ünnepi Könyvhétre Beszprémy Katalint hívták meg, aki „A kézműves foglalkozások módszertana” című előadásával (május 31.) a pedagógusoknak nyújtott hasznos ismereteket. Az Őszi Könyvtári Napok rendezvénysorozatához a Benedek Elek évforduló kapcsán meghirdetett, a város öt általános iskolájának részvételével megrendezett mesevetélkedővel, a Mesetotó sorsolással (október 5.), Mirtse Áronnak, a Természet folyóirat szerkesztőjének író-olvasó találkozójával és a „Kedvenceink a lakásban” című, az állatok világnapja apropójából megtartott előadásával (október 7.) járultak hozzá. A Gyermekek Világa saját, a Felnőtt részleghez nem köthető rendezvényének számított a Gyermekkönyvhét (december 7-9.), amelynek megnyitó ünnepségén Venyigéné Makrányi Margit könyvtárigazgató beszédét, a Hunyadi Mátyás és a Széchenyi István Általános Iskola tanulóinak műsorát követően a gyerekek találkozhattak Békési Pál íróval (december 7.). Az 1999. évi Gyermekkönyvhét rendezvénysorozata december 9-én a „Mi micsoda” sorozat szerkesztőjével, Lévai Júliával való találkozóval, illetőleg kézműves foglalkozással folytatódott, ahol szalagból készített karácsonyfa díszek fortélyait leshették el a gyerekek, és próbálhatták ki a gyakorlatban.

4.5 FIÓKKÖNYVTÁRAK

A lecsökkentett költségvetés szenvedő alanyainak tekinthetjük az intézmény még működő két fiókkönyvtárát, amelyek állománygyarapításáról szinte beszélni sem lehet. Mindezek ellenére nemhogy csökkent, hanem emelkedett mind az összlátogatók, mind a kölcsönzésben résztvevők száma. A 3. sz. fiókkönyvtár esetében a kölcsönzött dokumentumok ugrásszerű növekedéséről beszélhetünk, amíg a másik fiók sem mutatott sokkal rosszabb kihasználtságot az előző évi adatoknál. Az olvasók részéről felmerülő igényeket letéti kölcsönzés formájában a központi könyvtárból biztosította a könyvtáros. Az Erőmű fiókkönyvtár jól tükrözte a lakótelepen élők összetételét, mert szolgáltatásait elsősorban az idősek vették

igénybe, fokozott intenzitást mutatva a szépirodalmi művek és a folyóiratok olvasása iránt. Ezzel szemben a 3. sz. Fiókkönyvtárat leggyakrabban a gyerekek látogatták, így ennek figyelembevételével heti rendszerességgel szerveztek gyerekfoglalkozásokat, s az ott készült alkotásokból kiállításokat.

4.6 RENDEZVÉNYEK

A Városi Könyvtár a lakosság részéről jelentkező igényeknek tett eleget rendezvényeinek megszervezésével. A klasszikus könyvtári rendezvények sorából első volt a sorban Gálffy László „A Dunánál (Janus Pannoniustól - Márai Sándorig)” című előadóestje (április 12.) a Költészet Napja alkalmából. Az 1999. Ünnepi Könyvhét tiszaujvárosi rendezvénysorozatán (május 31-június 3.) első ízben Beszprémy Katalin „A kézműves foglalkozások módszertana” című előadását (május 31.) hallgathatták meg az érdeklődők, amelyet június 2-án és 3-án a Városi Könyvtár épülete előtti könyvadás követett a Bíbor Bt., a Felsőmagyarország Kiadó, a Nagy Könyvkereskedés és a Műszaki Könyvkiadó könyveiből. Június 2-án tartották hivatalosan az egész Ünnepi Könyvhét városi megnyitóját a könyvtár előtti árkád alatt, amelyet Lakatos Pál, a Vasárnapi Újság főszerkesztőjével, Sarusi Mihály íróval és Serfőző Simon költővel, a Felsőmagyarország Kiadó főszerkesztőjével folytatott kellemes hangulatú kávéházi beszélgetés követett. A meghívott vendégek a kora délutáni órákban az olvasóknak nagy szeretettel dedikálták műveiket a könyvsátrakban. A rendezvénysorozat utolsó napja Cser Gábor, a Dörmögő Dörmötör főszerkesztője gyermekeknek szóló író-olvasó találkozójával indult (június 3.), majd a Jancsó Miklós és Rekita Rozália, a Kolozsvári Magyar Színház művészeinek „Menni vagy maradni?” című előadásával folytatódott, és egyben zárult.

A Városi Könyvtár csatlakozva ahhoz az országos rendezvényhez, amely a társadalom figyelmét legalább éves szinten egy alkalommal a könyvtárakra kívánja fordítani, megrendezte az Országos Könyvtári Napok tiszaujvárosi rendezvényeit (október 4-7.). A megnyitó ünnepségen (október 4.) Venyigéné Makrányi Margit, az intézmény vezetője köszöntő szavait követően első ízben adta át az „Örökös könyvtári tag” kitüntető címet a könyvtár dolgozói nevében Vágási Sándornénak, Frey Bélának és Szécsényi Jánosnak, akik házastársukkal együtt ezentúl ingyenesen iratkozhattak be és vehették igénybe az intézmény valamennyi szolgáltatását

díjmentesen. A könyvtár örökös tagjainak köszöntése utáni pillanatokban felcsendült a Vándor Sándor Zeneiskola tanárainak „Zenei esték” címet viselő hangversenye.

A programok másnap a Gyermekkönyvtárban a város öt iskolájának mesevetélkedőjével és a Mesetotó sorsolásával, és a felnőtteknek szóló rendezvény gyanánt a tiszalúci születésű kortárs magyar regény-, novella- és prózaíró, Tóth-Máthé Miklós író-olvasó találkozójaival folytatódtak. Október 7-én, a rendezvénysorozat első heti programjainak befejezéseként „Mire jó a könyvtár?” címmel bemutatkozó könyvtári programot szerveztek az Idősek Tiszavirág Klubja számára. A gyermekekre gondolva megszervezték Mirtse Áron, a Természet című folyóirat olvasószerkesztőjének író-olvasó találkozóját, aki „Kedvenceink a lakásban” címmel tartott igen érdekfeszítő és egyben hasznos előadást. Az Országos Könyvtári Napokat október 20-án zárták hivatalosan, a Tiszaújvárosi Fotókör képeiből összeállított kiállítással, Síró Lajos rendezésében, valamint az Eperjes Károly színművésszel folytatott kötetlen hangvétellű kávéházi beszélgetéssel, ahol a művész életéről, filmjeiről mesélt az olvasóknak.

Az intézmény egyéb irodalmi rendezvényei kategóriájába sorolhatjuk Pregitzer Fruzsina „Uram, nem látta Magyarországot?” című (február 24.) és Schubert Éva érdemes művész pódiumműsorát Roberto Athayde: „Margarida asszony - Élettan két órában” című monodramájának előadásával (május 26.). A könyvtár a Vándor Sándor Zeneiskola közreműködésével közösen szervezte meg a „Zenei esték” című rendezvényeit február 1-jén, március 10-én és végül október 4-én, az Őszi Könyvtári Napok programjaként. A tiszaujvárosi Városi Könyvtár az Informatikai és Könyvtári Szövetség Borsod Megyei Tagozatával közösen szervezte meg Dr. Mann Judit, a Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület jogtanácsosának „Szerzői jog a könyvtárban” című előadását (december 13.), amely a könyvtári dokumentumok kölcsönzésének lehetőségeiről, a video-, hanganyag, CD-ROM, számítógépes dokumentumok, könyvtári könyvek másolásáról, jogi lehetőségeiről, adózási problémáiról szólt könyvtárosok számára.

A Városi Könyvtár impozáns épülete előnyös helyszínnek bizonyult a különböző kiállítások rendezése szempontjából. Az év folyamán az olvasók és az ide betérő látogatók megtekinthették az „1848/49-es forradalom és szabadságharc a könyvek lapjain” című kiállítást (március 8-15.) a Folyóiratolvasóban, Csizmadia Sándor munkáiból (festett papír, épületek, tereptárgyak, makettek) összeállított „Modellek papírból” című (március 16-31.), valamint a tarnamérai Rendőrmúzeum anyagát

bemutató Rendőrkiállítást (június 10-július 9.). Kormos Dénes, az Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság tagja nyitotta meg a Tiszaújvárosi Fotókör tagjainak, Bartók Gábornak, Orosz Csabának, Riczu Róbertnek, Síró Lajosnak, Szegő Péternek, Tóth Lászlónak és Zákány Emesének legjobb fotográfiáit prezentáló kiállítását az Országos Könyvtári Napok rendezvényeként, amely október 20-november 10. között fogadta a látogatókat. Az esztendő utolsó hónapjában Dr. Ötvös László kutatólelkész értékes bibliatörténeti magángyűjteményét vehették szemügyre az olvasók (december 15-2000. január 3.), amit a megnyitón Varga István református lelkész ajánlott meleg szavakkal az egybegyűltek figyelmébe.

A Városi Könyvtár folyamatosan helyet adott a Tiszaújvárosi Önkormányzat Közoktatási és Köztisztviselők Nyugdíjas Klubja, a Pozitív Gondolkodásúak Klubja összejöveteleinek, a Közoktatási vezetőképzésnek, az oktatási intézményeknek, angol nyelvtanfolyamoknak és számos más külső programnak, amelyekből a befolyó jövedelmek kis százalékban ellensúlyozták a költségvetés csökkentéséből adódó hiányt az állományszervezés területén.

4.7 HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

Kitka Zsuzsa a Helytörténeti Gyűjteményben tovább folytatta a már meglévő helyismereti számítógépes adatbázis építését, elkészítette a helyismereti tárgyszójegyzék vázát, amely egységessé tette a városról szóló cikkek feltárását, és a tárgyszójegyzék alapján hozzáfogott az aprónyomtatványok feltárásához, rendszerezéséhez.

Elképzelései között szerepelt, hogy az állományban található kéziratokról, szakdolgozatokról készített jegyzék felkerüljön a könyvtár Web-oldalára, mely elképzelés sajnos nem valósulhatott meg. A gyűjtemény vezetője emellett rendszeresen tartott tárlatvezetést, amely iránt elsősorban az iskolai csoportok mutattak fokozott érdeklődést, és ellátta információkkal mindazokat, akik a város történetével kapcsolatosan fordultak a könyvtárhoz, legyen szó akár személyes, akár hivatali úton történő megkeresésről.

5. A KÉT ÖNÁLLÓ INTÉZMÉNY: A DERKOVITS GYULA MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS A VÁROSI KÖNYVTÁR ÖSSZEVONÁSA

2000. február 4-én valamennyi önkormányzati intézmény vezetőjét a Polgármesteri Hivatalba invitálták,²⁸ az intézményi átszervezéssel kapcsolatos megbeszélésre, s ismertették velük a tiszaujvárosi önkormányzati intézményhálózat módosítására és az azzal összefüggő feladatokra kidolgozott javaslatot. Mivel a Polgármesteri Hivatal már korábban elvégezte az intézményhálózat felülvizsgálatát, konkrét javaslatokat fogalmazott meg azok működtetésére. A tervek szerint a Művelődési Központ és a Városi Könyvtár integrációját követően is érintetlenül hagynák feladatellátását.

A mind az irányítás, mind a gazdálkodási jogkör szempontjából közös intézmény élére egy magasabb vezető kerül, akinek munkáját két helyettes intézményegység-vezető segíti, akik közül az egyik a könyvtári, a másik a közművelődési szakmai munkát irányítja.²⁹

A véglegesített javaslat után Tiszaújváros Önkormányzatának Képviselő-testülete 2000. február 25-én megtartott ülésén a 229/2000. 35/Ökth. számú határozatában 2000. július 1-i hatállyal megszüntette a Derkovits Művelődési Központot és a Városi Könyvtárt, s megszüntetésüket követően új közművelődési intézményt alapított.

„5. a./ Tiszaújváros Önkormányzatának Képviselő-testülete a Derkovits Művelődési Központ és a Városi Könyvtár összevonásával 2000. július 1- i hatállyal új közművelődési intézményt alapít.

b./ Az új közművelődési intézmény alapításával egyidejűleg a következő intézményeket megszünteti:

²⁸ A Városi Önkormányzat Jegyzőjének, Dr. Heiszman Gézának a levele valamennyi önkormányzati intézmény vezetőjének. Tiszaújváros, 2000. február 2. Derkovits Gyula Művelődési Központ Irattára 29/2000.

²⁹ Tervezet Tiszaújváros jegyzőjétől a tiszaujvárosi önkormányzati intézményhálózat módosítására és azzal összefüggő feladatokra. Szám: 229/2000. Tiszaújváros, 2000. február 1. 12. p. Derkovits Gyula Művelődési Központ Irattára 29/2000.

Az intézmény neve: Városi Könyvtár
Székhelye: 3580 Tiszaújváros, Széchenyi út 37.
Felügyeleti szerve: Tiszaújváros Önkormányzat Polgármesteri Hivatal
Megszüntető szerv neve: Tiszaújváros Önkormányzat Képviselő-testülete

Az intézmény neve: Derkovits Művelődési Központ
Székhelye: 3580 Tiszaújváros, Széchenyi út 2.
Felügyeleti szerve: Tiszaújváros Önkormányzat Polgármesteri Hivatal
Megszüntető szerv neve: Tiszaújváros Önkormányzat Képviselő-testülete
*Az új közművelődési intézmény a megszűnő intézmények jogutódja.*³⁰

A Képviselő-testület döntése értelmében az összevont intézmény a továbbiakban közművelődési intézményként és városi könyvtárként funkcionál, melynek alaptevékenységébe tartozik a közművelődési, könyvtári és múzeumi tevékenység. Ezeket a tevékenységeket önálló jogi személyként, költségvetési támogatásokból és saját bevételeiből látja el.

Dr. Heiszman Géza 2000. április 17-én kelt levelében, amelyet az intézményvezetőkhez intézett, jelzi, hogy az intézmények vagyonának átadás-átvétele 2000. június 30-i fordulónappal ér véget, s a leltározást úgy kell elvégezni, hogy ezen a napon a leltárfelvételi helyeken minden eszközfajta teljes egészében számbavételre kerüljön.³¹

A Képviselő-testület június 16-án tűzte napirendjére a Művelődési Központ és Városi Könyvtár igazgatói állására benyújtott pályázatok elbírálását. Az ülésen Czikora Jánost nevezték ki az összevont intézmény igazgatójává.

A Városi Könyvtár szakmai- és az összevont intézmény általános igazgatóhelyettesi teendőit a továbbiakban Venyigéné Makrányi Margit látta el.

A Derkovits Gyula Művelődési Központ szakmai igazgatóhelyettese Mátyás Zoltán lett.

³⁰ Kivonat Tiszaújváros Önkormányzatának Képviselő-testülete 2000. február 25-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből. 229/2000. 35/Ökth. Tárgy: A tiszaújvárosi önkormányzati intézményhálózat módosítása és az azzal összefüggő feladatok. 13. p. Derkovits Gyula Művelődési Központ Irattára 29/2000.

³¹ A Városi Önkormányzat jegyzőjétől az intézményvezetők részére kiküldött hivatalos értesítés. Tárgy: Intézményi összevonással kapcsolatos intézkedések. Szám: 732/2000. Tiszaújváros, 2000. április 17. 1. p. Derkovits Gyula Művelődési Központ Irattára 29/2000.

6. A VÁROSI KÖNYVTÁR 2000. ÉVI TEVÉKENYSÉGE

A Városi Könyvtár felújított épületének 1998. évi átadását követően olyan magas színvonalon teremődtek meg a korszerű könyvtári szolgáltatás tárgyi és technikai feltételei, hogy információs központ szerepkört is betöltött a közművelődési, könyvtári és múzeumi alaptevékenységei mellett. A korábbi években kialakított dokumentumállományával, az erőműi és a József Attila úti fiókkönyvtáraival, valamint a tiszaszederkényi városrészben működő Vásárhelyi Pál Általános Művelődési Központtal és iskolai könyvtárakkal együttműködve sikeresen lefedte a város használói körét.

6.1 GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS, FELTÁRÁS

A könyvállomány bővítésére fordítható összeg 2000-ben jóval visszafogottabb volt az 1999. évinél, s egészen az 1993-as szintre esett vissza, ami a dokumentumárak jelentős emelkedését figyelembe véve negatív hatással volt az állománygyarapításra. Az intézményi összevonást követően az érdekeltségnövelő támogatást csak külön utánajárás eredményeképpen sikerült megkapniuk az év vége felé, felhasználására azonban már nem jutott idő, így ez pénzmaradványként jelent meg az év végi zárásban.³²

Dokumentumtípus ³³	1999 / db)	2000 (db)
Könyv	93.563	95.538
Időszaki kiadvány (tartós megőrzésű)	3.369	3.444
Video (AV, hangos könyv, dia)	3.769	3.806
Hangzó dokumentum (lemez, kazetta)	3.629	3.703
Számítógépes dokumentum (adatbázis, multimédia)	263	600
Összesen:	104.593	107.091

6.2 KÖNYVTÁRHASZNÁLAT, DOKUMENTUMFORGALOM

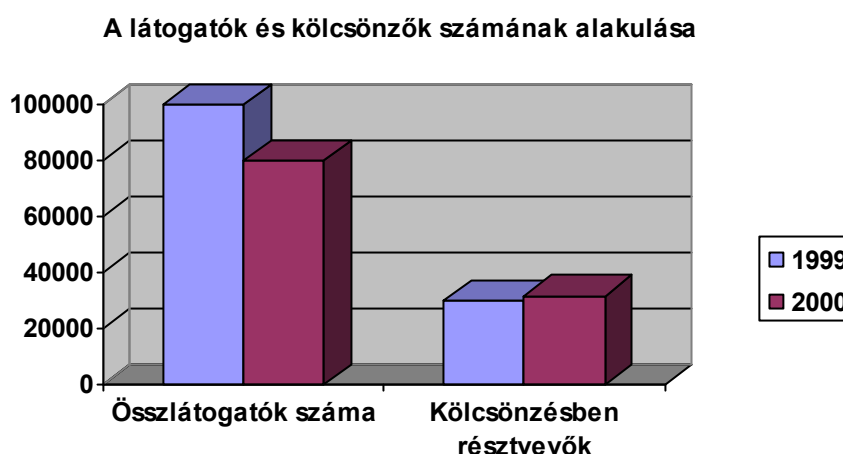
Az intézmény 2000. január 1-jétől a kölcsönzések adminisztrációjában egy új számítógépes rendszerre, az ALEPH integrált könyvtári rendszerre tért át folyamatosan. A könyvtár munkatársainak egyik legfőbb törekvésévé vált, hogy az ALEPH rendszer OPAC katalógus moduljának kezelését az olvasók elsajátítsák, és így önállóan tudjanak tájékozódni a könyvtár állományáról.³⁴

³² Beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár tevékenységéről, működési feltételeiről, valamint javaslat a fejlesztés, felújítás lehetőségeinek áttekintésére. [kézirat]. Tiszaújváros, 2001. április. 18. p. Derkovits Gyula Művelődési Központ Irattára 65/2001.

³³ I. m. 19. p.

³⁴ I. m. 16. p.

A beiratkozott olvasók száma némileg visszaesett az előző évi adatokhoz viszonyítva, ami részben a beszerzett dokumentumok számának csökkenéséből, részben a tárgyévi helyett az egy évre történő beiratkozás rendszerére történő átállásból fakadt. Az állományfejlesztésre fordítható összeg jelentős mértékű lefaragásával a kínálat leszűkült, és ezzel párhuzamosan a látogatószám természetesen visszaesett, amely állítás azonban nem igaz a kölcsönzésben résztvevők számának alakulására.

Köszönhetően a Városi Könyvtárra mindig jellemző magas színvonalú szakmai munkának, elsősorban a precíz tájékoztatásnak, az internet nyújtotta lehetőségek alkalmazásának, a szolgáltatások minőségének a kölcsönzésben résztvevők száma enyhe emelkedést mutatott. A beiratkozott olvasók nagyobb részét a tanulók, s ezen belül egyre nagyobb százalékban a főiskolások és egyetemisták tették ki.

6.3 FELNŐTTKÖNYVTÁR

A tiszaujvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár szervezeti és működési szabályzata a könyvtári szakterületet négy nagy részlegre különíti el: Feldolgozó részleg, Olvasószolgálat, Számítástechnikai és Helytörténeti részleg.³⁵

A Feldolgozó részlegben dolgozó szakalkalmazottak végezték az állomány gondozását, az új dokumentumállomány beszerzését, feltárását az integrált könyvtári rendszer moduljaiban, a dokumentumok csoportos nyilvántartását és a statisztikai adatszolgáltatást. Az Olvasószolgálat tömörítette a Felnőtt részleget, az

³⁵ A Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár Szervezeti és működési szabályzata. [kézirat]. Tiszaújváros, 2000. július 25. 17. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irrattára.

Olvasótermet, a Közhasznú Információs Szolgálatot, a Hangtárat, a Gyermekkönyvtárat és a Fiókkönyvtárakat. Az olvasószolgálat feladata magában foglalta az olvasók sokoldalú tájékoztatását, az ehhez szükséges katalógusok, adatbázisok, nyilvántartások vezetését, a könyvtárközi kölcsönzés lebonyolítását, a dokumentumállomány védelmét, s emellett természetesen minden részlegnek megvoltak a maga speciális feladatkörei. A Közhasznú Információs Szolgálat szolgáltatásai közé tartozott például az információs szolgálat, az olvasói számítógépek üzemeltetése, az 1999-ben elkezdett könyvtári Weblap készítése, az önkormányzati rendeletek gyűjtése és feltárása, valamint a folyóiratok egy részének gondozása,³⁶ amíg a Hangtár fő feladata a meglévő állomány gyarapítására, a zenei és idegen nyelvi anyagok igények szerinti fejlesztésére irányult. A számítástechnikai tevékenység a könyvtár informatikai hálózatának működtetésével kapcsolatban felmerülő összes feladatra kiterjedt, így például az adatbázisok, számítógépes nyilvántartások karbantartására, a könyvtári munkát segítő számítógépes fejlesztésre, az információs szolgáltatás folyamatosságára, a számítógépes adatok folyamatos mentésére, az adatok és programok hozzáférési és integritás védelmére, az újonnan bevezetett szoftverek betanítására és a hibaelhárításra.³⁷ A Helytörténeti részleg feladatának gerincét a helytörténeti vonatkozású anyagok gyarapítása, nyilvántartása, gondozása, állagmegóvása, feldolgozása és eredményeinek publikálása képezte.

Az Olvasóterem forgalma egészen megélénkült, amióta a felújítást követően a kölcsönzőtérben helyezték el állományát, az olvasók ugyanis gyakrabban megfordultak benne lapozgatni, olvasgatni az értékesebb kézikönyveket, lexikonokat, enciklopédiákat, nem is szólva a tudatos felhasználókról, akiknek külön jól jött a kölcsönzőtér közelsége.

Az intézményben három számítógép állt a könyvtárlátogatók rendelkezésére, ami előtt rendszeressé vált a sorban állás, így a megnövekedett igény miatt szükségessé vált a géppark minél előbbi bővítése akár saját, akár pályázati forrásból. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által elkészített Konceptió az országos könyvtári, múzeumi, levéltári és közművelődési információs hálózat fejlesztésére c. terv alapján, Az információs hálózat fejlesztése az információs társadalomban témában

³⁶ Beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár tevékenységéről, működési feltételeiről, valamint javaslat a fejlesztés, felújítás lehetőségeinek áttekintésére. [kézirat]. Tiszaújváros, 2001. április. 21. p. Derkovits Gyula Művelődési Központ Irattára 65/2001.

³⁷ A Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár Szervezeti és működési szabályzata. [kézirat]. Tiszaújváros, 2000. július 25. 18. p. Derkovits Gyula Művelődési Központ Irattára

kiírt pályázaton a könyvtár 350.000 Ft támogatásban részesült, amely összeget saját költségvetésükből kiegészítve két darab számítógép vásárlására fordítottak.³⁸

Magas volt a látogatottsága a kényelmes ülőhelyekkel kialakított, kellemes hangulatú Hírlapolvasónak, ahol mintegy 150 féle napilap, folyóirat, képes magazin állt az olvasók rendelkezésére.³⁹ Növekvő érdeklődés kísérte a Videotéka állományának alakulását, amely valójában alig tudott szinte lépést tartani az olvasói igényekkel, ezért 2001 folyamán egy nagyobb összeget szerettek volna filmbeszerzésekre elkülöníteni.

6.4 GYERMEKKÖNYVTÁR

A Gyermekkönyvtár látogatóinak száma csökkent a könyvtár statisztikái szerint, ami több tényezőre vezethető vissza: első számú ok, hogy a Tiszaújvárosban is érezhetően visszaesett a születendő gyermekek száma, másodsorban csökkent az olvasás iránti érdeklődés ennél a korosztálynál az egyéb lehetőségek a televíziózás, videózás, számítógépes játékok és az internet előtérbe kerülésével.

Szerencsére a Gyermekkönyvtár dolgozóinak lelkiismeretes munkája nem hagy alább, és állandóan szervezik a kézműves foglalkozásokat, játszóházakat, szünidei foglalkozásokat, filmvetítéseket, író-olvasó találkozókat, pályázatokat a gyerekek számára, tehát minden lehetséges eszközt bevetnek annak érdekében, hogy olvasóik között tudhassák őket.

A Gyermekkönyvtár, más néven „Gyermekek Világa” rendezvényei igen kedveltek voltak a gyerekek körében, különösen annak kézműves foglalkozásai, melynek keretében az év folyamán készítettek pillangót, borítékot színes papírból, faliképet gabonacsokorral, farsangra szemüveget és álarcot, virág alakú üdvözlőlapot, nyuszt gyurmából, agyagfigurákat, húsvéti díszeket papírból, anyák napi meglepetést, faliképet lepkével, tollas indián fejdísz, hattyút tortapapírból, kitűzött, nyakláncot bőrből és gyöngyből.⁴⁰ Óvodás, általános iskolás csoportok, osztályok vették igénybe a Gyermekkönyvtár könyvtárbemutató-, valamint a könyvtárhasználati ismereteket és a katalógusok használatát ismertető foglalkozásait,

³⁸ „Koncepció az országos könyvtári, múzeumi, levéltári és közművelődési információs hálózat fejlesztése az információs társadalomban” 2000. évi pályázat beszámolója. [kézirat]. Tiszaújváros, 2000. március 28. Derkovits Gyula Művelődési Központ Irattára 54/2001.

³⁹ Beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár tevékenységéről, működési feltételeiről, valamint javaslat a fejlesztés, felújítás lehetőségeinek áttekintésére. [kézirat]. Tiszaújváros, 2001. április. 21. p. Derkovits Gyula Művelődési Központ Irattára 65/2001.

⁴⁰ A Gyermekkönyvtár rendezvényei 1999-2006. [kézirat]. Tiszaújváros, 2000. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.264.1.

amelyek elsősorban az őszi iskolai tanév beindulásától váltak rendszeressé. Szeptembertől havonta rendeztek családi játszóházat, ahol a szülők a gyerekekkel közösen fűzhetek gyöngyöt és készíthettek kitűzőt, bizsut szivacs gumiból, csuhébabát, gesztenye emberkét termésekből, adventi mécseseket, karácsonyi angyalkákat, adventi koszorúkat.

Érdekes programot állítottak össze a gyermekkönyvtárosok az Állatok Világnapjának alkalmából (október 5.) meginvitálva a Miskolci Vadaspark vezetőjét, Molnár Attilát. Az Országos Gyermekkönyvhét (december 12-14.) programjaihoz csatlakozva Tiszaújvárosban is színes programokkal várták az ifjú olvasókat a könyvtárba. A millennium jegyében kiírt rajzverseny ünnepélyes eredményhirdetése mellett, Kósa Csaba író tartott író-olvasó találkozót (december 13.) külön az alsós és külön a felső tagozatos diákoknak, majd a nagy érdeklődésre való tekintettel ismételten történelmi játszóházat szerveztek (december 12-14.) öt helyszínen, öt történelmi kort érintve. Érdekes még megemlíteni a Mi micsoda? című népszerű könyvsorozat szerkesztőjének, Lévai Júliának a vezetésével megtartott játékos vetélkedőt (április 5.), melyre igen sok gyermek volt kíváncsi.

A Millenniumi év szellemében került sor a Történelmi játszóház meghirdetésére, amelyet a Nemzeti Múzeum munkatársaival közösen rendeztek meg általános iskolai tanulók részére. Az öt részből álló sorozat: Államalapítás (január 25.), Várak- lovagok - Nagy Lajos király kora - (február 15.), Kossuth Lajos azt üzenete ... (március 21.), A török kori Magyarország (április 11.), Mátyás és kora (május 9.) áttekintette a magyar történelem elmúlt ezer évét és az egész rendezvénysorozat szimbolikus lezárásaként a tanév végén kézműves napközi került megszervezésre Így éltek őseink címmel (június 19-30.). A kéthetes tábor alatt a résztvevők felelevenítették a magyar történelem legnagyobb állomásait a reformkorral és az 1848/49-es forradalom és szabadságharccal bezárólag és az adott korszakokra jellemző tárgyakat, például tarsolyt, hajfonat korongot, lándzsát, ékszer, lovagi sisakot, csúcsos női fejdísz, reneszánsz női fejdísz, a fekete sereg zászlóját és kitűzőjét, magyaros pártát, török sisakot, fokost, futártáskát, huszárcsákót, zászlókat készítettek, de emellett kipróbálhatták a lovaglást az Ifjúsági Parkban és közösen, szervezett kirándulás keretében ellátogattak Polgárra.⁴¹

Ugyancsak a Millennium jegyében írták ki azt a rajzpályázatot, amelynek témája a magyar történelem, s ezen belül bármelyik történelmi kor vagy jeles történelmi

⁴¹ A Gyermekkönyvtár rendezvényei 1999-2006. [kézirat]. Tiszaújváros, 2000. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.264.1.

személy lehetett. A pályázati kiírásban szerepelt, hogy külön kerülnek értékelésre az alsó-, illetve a felső tagozatos tanulók munkái. A beérkező pályaművekből összeállított kiállítás megnyitójára és a hivatalos eredményhirdetésre december 12-én, a Gyermekkönyvhét keretében került sor.

6.5 FIÓKKÖNYVTÁRAK

A fiókkönyvtárakban az állománygyarapítás stagnált, a forgalom java részét a folyóiratok használata jelentette. A József Attila úti fiókkönyvtár klubkönyvtárként működött, a környék lakossága szívesen vette igénybe szolgáltatásait. A gyermekek aktív résztvevői voltak a könyvtári- és kézműves jellegű foglalkozásoknak.

6.6 RENDEZVÉNYEK

A Városi Könyvtár alaptevékenységei mellett a kezdetektől változatos művelődési programokat kínált a város lakossága számára, amelyek iránt változatlanul nagy érdeklődés mutatkozott, jóllehet ezek száma leszűkült a 2000. évi pénzügyi megszorítások miatt. Legnépszerűbbnek a pódiumműsorok bizonyultak, gondolva a Költészet napi Kálloy Molnár Péter költő, színművész és Ficsku Pál író közös előadóestjére (április 11.), Mácsai Pál és Huzella Péter Villon-estjére (április 26.), az Ünnepi Könyvhét alkalmával Pogány Judit és Koltai Róbert színészpár előadói estjére (május 31.) és Dóczy Péter Pilinszky-estjére (június 5.) , valamint Bálint András Ami a Márai Naplóból kimaradt című előadására (november 28.). Intenzív érdeklődés mutatkozott a hagyományos Ünnepi Könyvhét (május 31-június 5.) programjai, így a már említett Pogány Judit és Koltai Róbert pódiumműsora, a Miért ír az ember? címmel meghirdetett helyi alkotókkal: Halász Józseffel, Halászi Aladárral, Hevesi Istvánnal, Binderné Palocsay Erzsébettel, Tomorszky Istvánnal és Varga Ákossal folytatott kötetlen hangvételű kávéházi beszélgetésre (június 2.), Dóczy Péter Amíg a mag el nem hal ... című Pilinszky-est bemutatójára, valamint Vattay Elemér fotóművész Fotók Pilinszky Jánosról és a költő saját fotóiból nyílt kiállítás megnyitója (június 5.) iránt.

Gazdag kulturális programokkal várta a könyvtár az olvasókat és minden érdeklődőt az Országos Könyvtári Napok (október 16-27.) rendezvényeire, amelynek első napja szakmai tanácskozások sorozatával telt. Előadás hangzott el például a

Könyvtárak szerepe az EU-s csatlakozások kapcsán címmel Koreny Ágnes, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének főtítkára, az Európai Unió Európai Bizottság Magyar delegációja információs referensének közreműködésével vagy az Elektronikus dokumentumok a könyvtárban témakörében, melynek kapcsán Moldován István, a Magyar Elektronikus Könyvtár főmunkatársa ismertette az elektronikus feldolgozás, használat, szerzői jogi kérdések és az internettel kapcsolatos lehetőségeket. A Városi Könyvtárban 2000. január 1-jétől bevezetésre került új rendszert igyekezett bemutatni Németh Ágoston, az Ex-Lh Kft. ügyvezető igazgatója Az ALEPH integrált könyvtári rendszer bemutatása című előadása keretében. Október 20-án nyitották meg a Könyvek üzenete című bibliofil kiállítást és köszöntötték a három újonnan megválasztott örökös könyvtári tagot: Balsai Pétert, Bíró Jánosnét és Gyetvay Ivánt. Az Országos Könyvtári Napok Lőrincz L. László író-olvasó találkozójával ért véget október 27-én.

Több kiállításnak adott helyet a Városi Könyvtár, kezdődően az 1999. december 15-én nyílt, s 2000. január 3-ig látogatható Dr. Eötvös László kutatólelkész magángyűjteményéből rendezett bibliatörténeti kiállítással. Március 7-től tekinthették meg az érdeklődők Balogh István és Csetneki József sárospataki képzőművészek számítógépes grafikáit egészen a hónap végéig, majd az Ünnepi Könyvhét alkalmával Vattay Elemér fotóművész Fotók Pilinszky Jánosról és a költő saját fotóiból nyílt kiállítást. Az Országos Könyvtári Napok keretében nyitotta meg Dr. Bényei Miklós egyetemi tanár, bibliográfus, helytörténész a Könyvek üzenete című Szilágyi Imre grafikusművész alkotásaiból és Dr. Varga Gábor nyugalmazott főiskolai tanár könyvkötészeti munkáiból nyílt bibliofil kiállítást (október 20-november 4.). Már a millenniumi év rendezvényeként szervezték meg a Pénztörténeti kiállítást (október 2-14.), illetve a Mészáros János sajtófotóiból rendezett tárlatot a könyvtár épületében, amelyet Szolnok polgármestere, Szalay Ferenc nyitott meg ünnepélyes keretek között. 5 éves a Tiszavirág Foltvarrókör címmel (december 14-21.) nyílt meg a Városi Könyvtár utolsó kiállítása Szabados Lajosné szakkörvezető ajánlásával.

6.7 HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

A Helytörténeti Gyűjtemény 2000. évi szakmai munkája kiterjedt egyrésről a helyismereti másodrakatári katalógus építésére, a meglévő számítógépes adatbázisok,

másrészről az 1999-ben elkészített, az állomány feltárását elősegítő helyismereti tárgyszójegyzék bővítésére és az aprónyomtatványok rendszerezésére. Kitka Zsuzsa könyvtáros, a Helytörténeti Gyűjtemény munkatársa elkészítette az Egy modern város született - Életmódváltás a dél-borsodi térségben című állandó kiállításhoz a kiállítás-vezetőt, és emellett gondja volt a Könyvtári Hírmondóból ismert rovatok, úgy mint népszokások, évfordulók a városunkban, sajtófigyelő, önkormányzati rendeletek Web-oldalra történő felkerülésére és azok rendszeres frissítésére.⁴²

Az év első felében még havonta eljuttatták a Képviselő-testület tagjai számára a Sajtófigyelőt, de 2000. július 1-jével anyagi megfontolásokból le kellett mondaniuk a MAHIR Observer szolgáltatásának megvásárlásáról, így ezentúl a Sajtófigyelő összeállítása is a részleg feladatává vált.⁴³ Mindkét félévre egy-egy kiállítás megszervezésére került sor, az elsőt a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei „kismúzeumok” találkozójának alkalmából Edelényben rendezték meg (június 1-17.) egy kamarakiállítás keretében mutatva be a Helytörténeti Gyűjtemény munkásságát, állományát. A második, a Millennium jegyében megrendezett Pénztörténeti kiállítás (október 2-14.) anyagát a Magyar Éremgyűjtők Egyesülete Miskolci Csoportjának tagjai kölcsönözték, és a megnyitóján Magyar Nemzeti Múzeum Éremtárának főosztályvezetője mondott beszédet az Énekszó Baráti Kör közreműködésével.

⁴² A Helytörténeti Gyűjtemény 2000-2001. [kézirat]. Tiszaújváros, 2001. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.3.1.

⁴³ I. m.

7. A VÁROSI KÖNYVTÁR 2001. ÉVI TEVÉKENYSÉGE

A Városi Könyvtár 2001. évi munkáját a kiegyensúlyozottság jellemezte valamennyi tevékenységi területen. Szakmai munkájuk értékelésekor külön kihangsúlyozták az intézmény információs központként történő funkcionálását is, amelynek fejlesztését a „Tiszaújváros Jövőjéért” Alapítvány 150.000 Ft-os,⁴⁴ valamint Tiszaújváros Önkormányzata 1.350.000 Ft-os támogatásai is segítették. A kapott összegekből sikerült az elhasználódott gépparkot felújítani, ami elsősorban három olvasói és két darab könyvtárosi gép lecserélését és a gépállomány vírusellenőrző programmal történő ellátását jelentette. Sikerült még az év folyamán megoldaniuk a számítógépterem elengedhetetlen klímatiszálását, a gépek folyamatos karbantartására azonban már nem állt elég pénzügyi forrás az intézmény rendelkezésére a költségvetésében.

A 2000. évtől érezhető pénzügyi megszorítások következtében elmaradt a teljesen leamortizálódott József Attila úti Fiókkönyvtár tervezett felújítása.

A 2001-es esztendő jelentős javulást eredményezett a személyi feltételek alakulása terén, mert hárman tértek vissza gyesről, és álltak munkába, miközben egyetlen személy vált meg az intézménytől.⁴⁵ A fiókkönyvtárak működtetését megbízási díjas munkatársakkal oldották meg.

7.1 GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS, FELTÁRÁS

Az állománybővítésre kapott összeg nagyjából megegyezett az előző évi adatokkal, ennek mégis a kétszeresét sikerült állománygyarapításra fordítaniuk. Ezt egyrészt az érdekeltségnövelő támogatás előző évről áthúzódó, illetve a Soros Alapítványtól Könyvtártámogatási program keretében még 2000-ben meghirdetett és Közhasznú információ nyújtása témában elnyert 300.000 Ft-nyi támogatással érték

⁴⁴ Megállapodás, mely létrejött egyrészt a „Tiszaújváros jövőjéért” Alapítvány, másrészt a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár között. [kézirat]. Tiszaújváros, 2001. március 20. Derkovits Gyula Művelődési Központ Irattára 11/2001.

⁴⁵ A tiszaújvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár 2001. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint 2002. évi munkaterve. [kézirat]. Tiszaújváros, 2002. 5. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.12.1.

el.⁴⁶ A pályázat során vállaltaknak megfelelően bővítették a vállalkozókat segítő szakirodalmat, létrehoztak egy egészségügyi adatbázist a városban működő egészségügyi szolgáltatásokról és a könyvtári rendezvények megörökítése céljából beszereztek egy digitális fényképezőgépet. Emellett a Közhasznú Információs Szolgálat kínálata bővült a Budapest Bank az Oktatásért és a Magyar Pénzügyi Kultúráért Alapítvány a Közgazdasági szakirodalom és adatbázis bővítés című pályázatán elnyert 100.000 Ft-os,⁴⁷ valamint a Külügyminisztériumtól az Európai Unió kiadványok beszerzéséhez nyújtott 130.000 Ft-os támogatással.

Dokumentumtípus	2001. évi beszerzés ⁴⁸	Tényleges könyvtári állomány ⁴⁹
Könyv	1.853	95.834
Video (AV, hangos könyv dia)	58	3.830
Hangzó dokumentum	152	3.855
Adatbázisok, szoftverek	109	709
Folyóirat, napilap, előfizetés	239	2.739
Összesen	2.411	106.967

A dokumentumállomány összetételében még mindig a könyveké volt a vezető szerep, ám nagymértékben emelkedett a hangzó anyagok, illetve a megnövekedett igények miatt szükségessé vált az elektronikus dokumentumok számának növelése.

7.2 KÖNYVTÁRHASZNÁLAT, DOKUMENTUMFORGALOM

A Városi Könyvtárba beiratkozott olvasók száma folyamatosan emelkedett 2001-ben, különösen a Felnőttkönyvtár és a Gyermek Világa esetében. Mind az olvasók életkor-, mind foglalkozás szerinti megoszlásukat vizsgálva megállapítható, hogy legnagyobb százalékban a középiskolai és a felsőoktatási intézményekben tanuló fiatalok, tehát a 20-29 éves korosztály túlsúlya a jellemző, akik mögött a 30-49 éves értelmiségi és szellemi dolgozók következtek. A 2001. év munkájának értékeléséből

⁴⁶ A Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár elszámolása a Soros Alapítvány részére. [kézirat]. Tiszaújváros, 2001. június 28. Derkovits Gyula Művelődési Központ Irattára 90/2001.

⁴⁷ A Budapest Bank az Oktatásért és a magyar pénzügyi kultúráért Alapítvány Kuratóriumának levele a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár részére. [kézirat]. Budapest, 2001. június 7. Derkovits Gyula Művelődési Központ Irattára 11/2001.

⁴⁸ A tiszaújvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár 2001. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint 2002. évi munkaterve. Tiszaújváros, 2002. 7. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.12.1.

⁴⁹ I. m. 6. p.

kiderül, hogy a lakosság 25,6%-a beiratkozott olvasója a könyvtárnak, ami az országos arányhoz viszonyítva nagyon jó aránynak tekinthető.⁵⁰

	Beiratkozott olvasók száma ⁵¹	Kölcsönző látogatók száma ⁵²	Összlátogatók száma ⁵³
Felnőttkönyvtár	3.198	21.875	61.481
Gyermekek könyvtár	1.096	3.965	14.990
Fiókkönyvtára	373	3.055	4.710
Összesen	4.667	28.895	81.181

7.3 FELNŐTTKÖNYVTÁR

A Felnőttkönyvtár törekedett az olvasók számára nyújtott szolgáltatásokat magas színvonalon végezni. Fokozott figyelmet fordítottak az igények felmérésére, és azok közvetítésére a gyűjteményszervezésért felelős könyvtárosok felé. Az olvasók egyre gyakrabban látogatták az Olvasótermet, élve a helybenolvasás lehetőségével. Intézményvezetői engedéllyel letéti díj fejében hétvégére lehetővé tették az olvasótermi kézikönyvek kölcsönzését, mely szolgáltatást szívesen vették igénybe a felsőoktatási intézményekben tanuló hallgatók. A tájékoztató munka előmozdítására a már meglévő adatbázisok és az internet használata mellett, beszereztek speciális adatbázisokat CD-ROM-on is.

Érezhetően megnőtt a Hangtár forgalma annak az új szolgáltatásnak a bevezetésével, ami teljes körű beiratkozás esetén lehetővé tette a CD-lemezek kölcsönzését.

Ugyancsak pozitív kihasználtság jellemezte a Folyóíratolvasót, ahová még mindig jelentős számú, 198 féle folyóirat járt rendszeresen 239 példányban.⁵⁴ A Hangtárral és a folyóiratokkal kapcsolatos teendőket Molnár Istvánné látta el.

7.4 GYERMEKKÖNYVTÁR

A Gyermekek Világa olvasói- és látogatói számának emelkedése visszajelzés arról, hogy a gyermekek szívesen töltötték a részlegben szabadidejüket. A

⁵⁰ A tiszaújvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár 2001. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint 2002. évi munkaterve. [kézirat]. Tiszaújváros, 2002. 10. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.12.1.

⁵¹ I. m. 9. p.

⁵² I. m. 9. p.

⁵³ I. m. 9. p.

⁵⁴ I. m. 6. p.

könyvkölcsönzés mellett a gyermekek játszhattak a számítógépen vagy a társasjátékokkal, részt vehettek a részükre meghirdetett videofilm-vetítéseken, a családi játszóházak, illetve a nyári kézműves napközi foglalkozásain, amelyeket a gyermekek érdeklődési körének megfelelően állított össze a Gyermekkönyvtár vezetője, Vajnárovits Mihályné.

Az év folyamán tartott családi játszóházak során bárkinek lehetősége nyílt gyöngyfűzésre, kavicsálatkák, farsangi álarcok, Valentin-napi könyvjelző, szív alakú képkeret, húsvéti ajtódísz, csipkével díszített tojás, papír alapú táncoló nyuszi, papírállatok, dekorgumiból és méhsejtpapírból figurák, méhsejtpapírból őszi gyümölcsök, órarend, dekorgumiból őszi kép, rizsképek, méhsejtpapírból Mikulás, hóembert ábrázoló téli kép, karácsonyi koszorú-, illetve képeslap és gyertyatartó készítésére.

Április 24-én, a Föld Napjáról emlékeztek meg előre meghirdetett plakát és totó pályázattal, amelyre nagyon sokan jelentkeztek.

A Városi Könyvtár a korábban kialakult gyakorlatnak megfelelően részt vett a Városi Gyermeknap rendezésében, hat különböző helyszínen állítva fel játszóházait a Városháztéren.

Röviddel a nyári iskolai szünidő kezdetét követően vette kezdetét a hatodik kézműves napközijük (június 18-29.), amely az 1000 év a Kárpát-medencében címet kapta, s a ahol a gyermekek alig két hét leforgása alatt megismerkedhettek a magyar történelem jelesebb eseményeivel, és ehhez kapcsolódó kézműves foglalkozásokat szerveztek számukra.

Az iskolai tanév kezdetekor indították útjára a focitotót, amely a Helytörténeti Gyűjtemény által a Magyar Labdarúgó Szövetség (MLSZ) 100. évfordulója által megszervezett a Magyar Sportmúzeum anyagából összeállított, és a Városi Kiállítóteremben bemutatott Felejthetetlen 90 percek - ízelítő a magyar labdarúgás történetéből című kiállításhoz kapcsolódott.

Nagy sikere volt az ősszel meghirdetett Olvass engem! olvasónapló-pályázatnak, amelyet alsó tagozatos tanulók részére állítottak össze, és ünnepélyes eredményhirdetését a Gyermekkönyvhét alkalmával rendezték meg.

Gazdag programot állítottak össze a gyerekeknek a Gyermekkönyvhét (december 3-11.) tiszteletére, amely Bozsó Gyuláné, az Általános és Művészeti Iskola Pedagógiai Szakszolgálat általános igazgatóhelyettesének ünnepélyes megnyitóját követően Döbrentey Ildikó, az Égből pottyant mesék szerkesztőjének műsorával

folytatódott (december 3.) egybekötve a Meseíró-pályázat eredményhirdetésével, de helyett kapott még a rendezvénysorozatban a Miskolci Nemzeti Színház Micimackó című mesejátékának bemutatása, Játsszóház, ahol a gyerekek adventi lámpást és karácsonyi üdvözlőlapot készíthettek (december 4.), Richter Sára, a Fiatal Iparművészek Stúdiója tagjának Hímzett mesevilág című kiállítása és az olvasónapló-pályázat nyerteseinek díjazása Árvai Julianna óvodavezető közreműködésével (december 5.), illetve Kálnay Adél író, pedagógus Olvasóvá nevelés írói szemmel című módszertani előadása (december 11.).

7.5 RENDEZVÉNYEK

A Felnőttkönyvtár rendezvényeinek száma a már korábban említett pénzügyi megszorítások következtében erőteljesen leszűkült, olyannyira hogy ilyen célokra eredetileg a költségvetésben nem is kaptak fedezetet, noha a közművelődési jellegű tevékenység szerves részét képezi a könyvtárak működésének, gondoljunk csak a könyv hagyományos ünnepeire. A könyvtár egyéb bevételei terhére tudott csak néhány kisebb költségvetésű rendezvényt szervezni.

A Költészet Napja alkalmából Dóczy Péter tartott előadói estét Szilágyi Domokos kényszerleszállásai címmel (április 13.).

A 2001. évi Ünnepi Könyvhét tiszaujvárosi nyitórendezvényének Pregitzer Fruzsínának, a nyíregyházi MórícZ Zsigmond Színház színművészánek Lélek és bor két atyafi című pódiummúsort (június 6.) tekinthetjük. A könyvtár előadótermében zajlott Hajdu Imre újságíró, a Tiszaujvárosi Krónika főszerkesztőjének A krónikás füttye: Kisvárosi napló 1997-2001 című könyvének könyvbemutatója (június 11.). Az Ünnepi Könyvhéten a könyvtárban helyezték el Józsa Lajos MórícZ Zsigmond-mellszobrát, amelyet a polgármester, Farkas Zoltán leplezett le az ünnepség résztvevői előtt (június 15.). A szobor átadásának napján Friderikusz Sándor a népszerű műsorvezető dedikálta Az én mozim című művét rekordszámú, mintegy 170 fő részvételével, és egyben zárta a Könyvhét programjainak sorát.

Kellemes időtöltést kínált az őszi Országos Könyvtári Napok tiszaujvárosi rendezvénysorozata (október 3-18.), amelyen az érdeklődők találkozhattak Doszpot Péterrel, a magyar közélet és bűnüldözés egyik ismert szereplőjével (október 3.). A helyi megnyitó ünnepség (október 10.) keretében adta át a könyvtár igazgatója Venyigéné Makrányi Margit az Örökös Könyvtári Tag-díjat két olvasónak, Sonkoly

Lászlónénak és Tóth Klára Évának, akik ettől kezdve ingyenesen vehették igénybe az intézmény valamennyi szolgáltatását. A díjak átadását követő pillanatokban a szeptemberben meghirdetett Foci-Totó-t beküldők közül kisorsolták a szerencsés nyerteseket, majd a könyvtár vezetője folytatott beszélgetést Dr. Garamvölgyi Lászlóval, az Országos Rendőrfőkapitányság kommunikációs igazgatójával a Hogyan halt meg József Attila című könyve kapcsán. Hegyi Barbara Szerep ... Nem szerep ...? című pódiumműsorával (október 18.) ért véget a rendezvénysorozat a Korona Pódium művészeti vezetőjének, Mikes Lillának és Oláh Ferenc zongoraművésznek a közreműködésével.

Az év rendezvényei között említhetjük Benkő Péter közösen készített Titkos szeretők című albumából készített Borzas szerelmünket, ki fészeli újra? címmel meghirdetett pódiumműsorát (február Szulák Andreával 16.), a hátrányos helyzetű települések részére szervezett karitatív könyvgyűjtési akciót (szeptember 8.) az Írásbeliség Nemzetközi Napjának alkalmából, Göncz Árpád, politikus, korábbi köztársasági elnök „Találkozások” című könyvének dedikálását (november 23.), Hajdu Imre Férfiszó és hölgyválasz című (december 18.) könyvének bemutatóját.

*Göncz Árpád író, volt köztársasági elnök dedikál
A képen Venyigéné Makrányi Margit ált. igh, könyvtárvezető, Czíkora János igazgató, Göncz Árpád
személyi titkárnője és Farkas Zoltán polgármester*

Nem minősül igazán rendezvénynek, mégis ide sorolhatjuk hajdúböszörményi könyvtáros kollégák könyvtárlátogatását (július 16.).

Tovább működött az intézményben a Pozitív Gondolkodásúak Klubja (PGK), melynek rendezvényeit, összejöveteleit a könyvtár két dolgozója, Dajkáné Mészáros Mária és Kecsmárné Csipi Gizella szervezte.

7.6 HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

A Helytörténeti Gyűjtemény munkatársa, Kitka Zsuzsa folytatva az előző évben megkezdett munkát folyamatosan építette a helyismereti másodraktári katalógust, bővítette a meglévő számítógépes adatbázisokat (cikk, biográfiai, kronológiai), a 2000-ben elkészült helyismereti tárgyszójegyzéket, valamint feltette az intézmény honlapjára a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár programfüzeteiben közzétett sajtófigyelő és önkormányzati rendeletek rovatokat.⁵⁵

A 2001. év szakmai munkájának értékeléséből kiderül, hogy szintén folytatódott a gyűjtemény anyagának leltározási munkálatai, azok számítógépes feltárása, amelyre támaszkodva igyekeztek színvonalas tájékoztatást nyújtani az olvasók számára. A gyűjtemény munkatársa előrehaladt az aprónyomtatványok, plakátok rendszerezésében is, de ennek a munkának a hatékonyságát nagyban megnehezítette, hogy erre a célra mindössze egyetlen tárolószekrénnel rendelkezett az intézmény. Azzal, hogy 1996-ban a Helytörténeti Gyűjteményt integrálták a Városi Könyvtárba, komoly hely- és tárolási problémák is jelentkeztek egyszerre.

A Helytörténeti Gyűjtemény szervezte a korábban említett két kiállítást: az intézmény honlapján még ma is megtekinthető virtuális kiállítást Borsod-Abaúj-Zemplén megye az 1848/49-es szabadságharcban témában, és a Felejthetetlen 90 percek - ízelítő a magyar labdarúgás történetéből című kiállítást (szeptember 20-október 10.). A labdarúgás-történeti kiállítás egy rendezvénysorozat részét képezte, amelynek befejezését A magyar foci jelene és jövője címmel Puhl Sándor, egykori futballbíró meghívásával megrendezett közönségtalálkozó jelentette (november 28.).

A gyűjtemény a Vásárhelyi Pál Általános Művelődési Központtal közösen rendezte meg Csesznák Ildikó A tiszaszederkényi református egyház története című könyvének a tiszaszederkényi református templomban megtartott bemutatóját (december 28.), amelyen Varga István református lelkész, Venyigéné Makrányi Margit, a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár általános

⁵⁵ A tiszaujvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár 2001. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint 2002. évi munkaterve. [kézirat]. Tiszaujváros, 2002. 15. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.12.1.

igazgatóhelyettese és Bráz György, a Vásárhelyi Pál ÁMK igazgatója, önkormányzati képviselő köszöntötte a vendégeket, majd Dr. Dienes Dénes teológiai tanár, gyűjteményi igazgató ismertette a könyvet.

8. A VÁROSI KÖNYVTÁR 2002. ÉVI TEVÉKENYSÉGE

A Városi Könyvtár 2002. évi munkáját kifejezetten romló pénzügyi feltételek mellett volt kénytelen ellátni, igyekezve eleget tenni ennek ellenére az olvasók igényeinek. Az elmúlt évhez hasonlóan, nem szerepelt az intézmény költségvetésében támogatás a számítógép-hálózat és a géppark karbantartására, a meghibásodások elhárítására, jóllehet a számítógépek által nyújtott szolgáltatások az intézmény egyik fő szakmai profilját képezték, és nem szerepelt elkülönített pénzösszeg a könyvtári rendezvényekre sem. Mindezekből következett, hogy a könyvtár vezetőjétől, Venyigéné Makrányi Margittól nagy tervező és szervezőmunkát igényelt az intézmény üzemeltetése és a szakmai munka szervezése.

8.1 GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS, FELTÁRÁS

A beszerzési keret a könyvtár 2002. évi munkájáról szóló beszámolója szerint évek óta változatlan volt, miközben a dokumentumárak többszörösére emelkedtek.⁵⁶ A könyvtár állománybeszerzésére 2002-ben 1.800.000 Ft+ÁFA állt rendelkezésre, amely összeg sajnos csupán az év közepéig tartott ki, és ezt követően csak az érdekeltségnövelő támogatás címén kapott 1.026.000 Ft-ot használhatták fel a dokumentumállomány növelésére.⁵⁷ A Nemzeti Kulturális Alapprogramhoz benyújtott A videoállomány bővítése célú pályázatán a Mozgóképek Kollégium 2002. június 17-i ülésén 88.616 Ft vissza nem térítendő támogatást ítelt meg.⁵⁸ A dokumentumvásárlások mellett az állomány az olvasói ajándékok és a pályázati pénzek felhasználása által gyarapodott. Az év folyamán 168 féle folyóiratot járattak összesen 194 példányban, ami a megszorítások következtében jóval a 2001. évi szint alatt maradt, és a könyvtárvezető hangot adott aggodalmainak, hogy az elkövetkező esztendőben a romló pénzügyi kondíciókból kifolyólag ezek további drasztikus

⁵⁶ A tiszaujvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár 2002. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint a 2003. évi munkaterv. [kézirat]. Tiszaujváros, 2003. 4. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.194.1.

⁵⁷ I. m. 7. p.

⁵⁸ Támogatási szerződés a Mozgóképek Szakmai Kollégium megbízásából a Nemzeti Kulturális Alapprogram Igazgatósága és a Derkovits Gyula Művelődési Központ Városi Könyvtára részére a Videoállomány bővítése cél támogatására megítélt 88. 616 Ft támogatásról. [kézirat]. Budapest, 2002. július 12. Városi Könyvtár Irattára 15/2002.

csökkentésére lehet számítani. A gyarapítási munkát és az integrált rendszerben történő feltárást Cziffra Krisztina és Tompáné Mészáros Hedvig végezte.

8.2 KÖNYVTÁRHASZNÁLAT, DOKUMENTUMFORGALOM

Nagyjából a 2001. évi adatokkal megegyező képet mutatott az olvasók számának alakulása 2002-ben.

	Beiratkozott olvasók száma ⁵⁹	Kölcsönző látogatók száma ⁶⁰	Összlátogatók száma ⁶¹
Felnőttkönyvtár	3.007	20.443	65.476
Gyermekkönyvtár	1.032	4.302	13.765
Fiókkönyvtár	377	3.218	5.111
Összesen	4.416	27.963	84.352

A város lakossága szívesen vette igénybe az intézmény valamennyi szolgáltatását, különösen igaz ez az ingyenes internet hozzáférési lehetőségre és a Gyermek Világa programjaira. A 2002-es esztendő szakmai munkájának értékeléséből kiderül, hogy a könyvtárosok mindent megtettek a pontos és gyors tájékoztatás érdekében, akár az internet, akár a manuális keresési módszerek alkalmazásával minden esetben az olvasó igényeit tartva szem előtt.

A könyvtár állományából hiányzó dokumentumokat szükség esetén könyvtárközi kölcsönzés útján kérte meg az olvasóknak Sándorné Szabó Katalin kölcsönző könyvtáros. A kérések postaköltségét 2002-től teljes mértékben az Országos Dokumentumellátási Rendszer (ODR) fedezte, így ingyenessé vált a kérelmező számára.⁶²

8.3 FELNŐTTKÖNYVTÁR

Változatlanul kedvelt szolgáltatásnak számított a felsőfokú képzésben résztvevő hallgatók körében az olvasótermi könyvek hétvégére szóló kölcsönzésének lehetősége. Kitka Zsuzsa tájékoztató könyvtárosként az irodalomkutatásokat is végezte. Az egyik legnagyobb forgalmat kétségtelenül a Közhasznú Információs Szolgálat és a Videotár részleg bonyolította le, ahol az olvasói gépek, a Videotár

⁵⁹ A tiszaiújvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár 2002. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint a 2003. évi munkaterve. Tiszaiújváros, 2003. 9.p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.194.1.

⁶⁰ I. m. 9. p.

⁶¹ I. m. 9. p.

⁶² I. m. 11. p.

teljes anyaga és a januártól beindult Európai Unió sarok kerültek elhelyezésre. Folyamatosan történt a Hangtár állományának gyarapítása, amelynek kihasználtsága megnőtt a 2001-es esztendőben bevezetett kedvezmények által, amely teljes körű beiratkozás esetén lehetővé tette a CD-k kölcsönzését. Az évtizedek óta igen kedvelt Hírlapolvasó semmit sem veszett népszerűségéből, még annak ellenére sem, hogy a kedvezőtlen pénzügyi helyzet következtében egyre több periodika előfizetését voltak kénytelenek lemondani.

Komoly eredmény volt, hogy a város lakossága körében oly népszerű számítógépes szolgáltatások sokat javultak az intézményben, mert a Széchenyi Terv keretében 2.050.000 Forint értékben⁶³ 6 db számítógépes munkaállomással, egy tintasugaras nyomtatóval és egy lapszkennerrel bővítették a számítógépes állományt, ezzel lecserélték a már elavult olvasói gépparkot, amelyet az előző évben forráshiány miatt kénytelenek voltak elhalasztani, valamint kiépítették az olvasói helyi hálózatot.

A megállapodás értelmében a könyvtár 2002. május 23-tól a nyitvatartási idő 80%-ban ingyenes szolgáltatást biztosított az internethez. A pályázat nyújtotta valamennyi lehetőséget kihasználva az Informatikai Kormánybiztosság támogatásával internet felhasználói tanfolyamot hirdetett 2002. szeptemberétől, mindössze 1.000 Ft/fő hozzájárulást kérve a résztvevőktől, akik ezen összeg fejében megismerkedhettek az internet használatának lehetőségeivel egy 20 órás tanfolyam keretében.⁶⁴ A tanfolyam-sorozatot Hodossyné Csőke Beáta és Tompáné Mészáros Hedvig szervezte és bonyolította le.

2002. januárjától új szolgáltatást indítottak be Tóthné Hegyi Judit könyvtáros szervezésében az Európai Unióról való tájékoztatás jegyében a Közhazsnú Információs Szolgálat keretein belül. A kezdeményezés alapjául szolgáló gyűjteményt a Külügyminisztérium Közvéleményfelkészítési Stratégiája keretében 2001-ben meghirdetett közkönyvtári program keretében kiírt pályázaton elnyert 130.000 Ft-ból hozták létre.⁶⁵ Az ún. Európai Unió sarok állományát a Külügyminisztériumtól pályázaton nyert újabb 150.000 Ft-os támogatásból 40 db könyvvel, 1 db VHS kazettával, 1 db folyóirat-, valamint az Európa Szerver on-line adatbázisra való előfizetéssel bővítették.⁶⁶ A szolgáltatás népszerűsítésére több

⁶³ A Derkovits Gyula Művelődési Központ Városi Könyvtárának pénzügyi és szakmai beszámolója az SZT-IS-2/A pályázat megvalósításáról. [kézirat]. Tiszaújváros, 2003. április 28. Városi Könyvtár Irattára 753/2002.

⁶⁴ I. m.

⁶⁵ A tiszaújvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár 2002. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint a 2003. évi munkaterv. [kézirat]. Tiszaújváros, 2003. 12. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.194.1.

⁶⁶ Pályázati elszámolás a Külügyminisztérium EU Kommunikációs és Társadalmi Kapcsolatok Főosztálya részére. [kézirat]. Tiszaújváros, 2002. december 18. Városi Könyvtár Irattára 385/2002.

programot is szerveztek, mint például a Mesélő Európa című családi totót (április) vagy az Európai Információs szakmai nap keretében (október 7.) tartott rendezvényeket, amelyeknek témája az Európai Unió csatlakozás törvénykezési előzményei, várható következményei, EU információkat nyújtó intézmények bemutatása és a civil szervezetek szerepe, jelentősége az Európai Unióban. A Borsodi Kereskedelmi és Iparkamara Tiszaújvárosi Képviselőtestületével közös szervezésben a Kiskereskedelmi vállalkozások az Európai Unióban (lehetőségek, feladatok a csatlakozásig) címmel hirdettek meg előadást (október 9.) meghívott előadók részvételével.

8.4 GYERMEKKÖNYVTÁR

A Gyermekkönyvtár 2002. évi legfőbb célkitűzésének a gyermekolvasók létszámának megtartását, illetve lehetőség szerint annak növelését tekintette, amelyet maradéktalanul sikerült megvalósítania. A gyermekek szabadidejének hasznos és színvonalas eltöltése érdekében szervezett családi játszóházakon a gyermekek szüleik segítségével készíthettek farsangi maszkot, vidám figurákat méhsejtpapírból, mozaikképet magvakból, selyemtulipánt nőnapra, tojástartót dekorgumiból, patchwork és decoupage technikával díszített tojásokat, üdvözlőkártyát és dekorgumiból készült meglepetést anyák napjára, Breki ceruzatartót, dekoratív „halacska” órarendet, süni képet dekorgumiból, őszi faleveleket üvegfestéssel, Mikulás alkalmából ablakképet és Mikulást filcből, karácsony tiszteletére pedig ajtódísz, angyalkát és üdvözlőlapot.⁶⁷

A Városi Gyermeknap (május 26.) programjainak szervezéséből a Városi könyvtár is aktívan kivette a részét a Csiribiri együttes műsorával, a Mesélő Európa című Európai Unió rajzpályázat sorsolásával és a különböző játszóházakkal, ahol a gyerekek kipróbálhatták a lehúzható üvegfesték alkalmazását, méhsejtpapírból készült figurák készítését, gipszfigurák festését, és részt vehettek a hagyományos aszfaltrajzversenyen.

⁶⁷ A Gyermekkönyvtár rendezvényei 1999-2006. [kézirat]. Tiszaújváros, 2002. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.264.1.

Játsház a Városi Gyermeknapon

Tompáné Mészáros Hedvig és Dajkáné Mészáros Mária a mindig népszerű aszfaltrajzversenyen a Polgármesteri Hivatal parkolójában a Városi Gyermeknapon

Május 28-30. között bonyolították le az Ünnepi Könyvhét Gyermekkönyvnapok rendezvényét, amely a Mesefolyam elnevezésű programmal vette kezdetét, amelyen a város ismert személyiségei mesét olvastak fel a kicsiknek (május 28.), majd értékelésre kerültek az Olvass engem! olvasónapló pályázat, ahol a Harry Potter-sorozat A bölcsek köve és Karl May Az inka öröksége című regényeiből összeállított

feladatlap legjobb megoldói (május 29.) jutalmat kaptak, és végül Pécsi Ildikó tartott mesedélelőttös Mesés játékok ... játékos versek címmel (május 29.).

A nagy érdeklődésre való tekintettel ismételt meghirdették kézműves napközijüket (június 17-28.), amelynek témáját Vajnárovits Mihályné a Világörökség címmel jelölte meg, megismertetve a gyermekeket Magyarország kulturális és természeti értékeivel, miközben a gyermekek a változatos kézműves foglalkozásokon saját kezűleg készíthettek figurákat főzött gyurmából, könyvjelzőt iniciálé díszítéssel, terítőt hímzéssel, üvegfestést kétféle technika alkalmazásával, napellenzőt dekorgumiból, kavicsállatkákat festéssel, ragasztással, pásztortarisznyát, virágképeket.

Az Országos Könyvtári Napok (október 7-11.) keretében vendégül látták Főzy Istvánt, a Magyar Természettudományi Múzeum munkatársát, aki vetítéssel egybekötött előadást tartott a Dinoszauruszok nyomában címmel (október 8.). Az előadás előtt került sor a Nyári olvasmányélményem és a 13+1 Furfangos Kérdés Gyerekeknek TOTÓ-pályázat értékelésére.

Oktober 10-én megrendezték a nagy sikerű Nagymamák és Unokák mesemondó délutánját, majd a rákövetkező napon egészen este nyolc óráig várták a gyermekeket vidám játékos vetélkedőkkel (október 11.).

A sok-sok színes gyermekprogram mellett a könyvtárban előre megbeszélte időpontokban könyvtárbeutató és könyvtárhasználati foglalkozásokat tartottak a város és a környék óvodás és általános iskolás csoportjainak, és ezeken felül nagy vonzereje volt a gyermekek körében a videózásnak és az ingyenes internethasználatnak, illetve a könyvtár internetes honlapján a részükre beindított Interaktív gyermekoldalnak, ahol számos érdekességet és lehetőséget kínáltak számukra. Az oldal kialakítására 100.000 Ft-ot nyertek a Nemzeti Kulturális Alapprogramtól.⁶⁸

8.5 FIÓKKÖNYVTÁRAK

A fiókkönyvtárak tevékenysége az előző évekéhez hasonló volt 2002-ben is.

⁶⁸ Támogatási szerződés a Nemzeti Kulturális Alapprogram Könyvtári Kollégiuma, mint támogató megbízásából és a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár által 2002. április 08. napon benyújtott, 2134/0127 azonosító szám alatt nyilvántartásba vett, pályázatban foglalt Elektronikus Kommunikációs Készségfejlesztés és Interaktív Gyermekoldalak Létrehozása cél támogatására. [kézirat]. Budapest, 2002. június 13. Városi Könyvtár Irattára 19/2002.

8.6 RENDEZVÉNYEK

A Városi Könyvtár költségvetési tervének megállapításakor nem rendeltek pénzüsszeget külön a könyvtári rendezvényekre, így azokat részben a saját bevételekből, részben pályázati pénzek bevonásával tudták megvalósítani. A Nemzeti Kulturális Alapprogram Könyvtári Szakmai Kollégiumától Könyvtári rendezvények megvalósítása témakörben⁶⁹ elnyert 320.000 Ft-os támogatásból finanszírozták a Magyar Kultúra Napja, a Költészet Napja és az Ünnepi Könyvhét rendezvényeit.

A Magyar Kultúra Napját Halászi Aladár Írd és mondd magyarán, helyesen! című könyvének bemutatójával (január 22.) tették emlékezetessé, amelyet Dr. Tusnádi László, tanszékvezető, főiskolai tanár és Serfőző Simon, a Felsőmagyarország Kiadó vezetője ajánlottak az érdeklődők figyelmébe.

A Költészet Napjának megünneplésére Dévai Nagy Kamilla előadóművészt kérték fel, aki a Dallamos rímek című estjével (április 11.) teremtett kellemes hangulatot a Krónikásének Alapítványi Zeneiskola határon túli növendékei közreműködésével a Városi Könyvtár előadótermében.

Dévai Nagy Kamilla előadóművésznő és tanítványai

⁶⁹ A Nemzeti Kulturális Alapprogram Igazgatóságának levele a Derkovits Gyula Művelődési Központ Városi Könyvtára részére. [kézirat]. Budapest, 2002. június 13. Városi Könyvtár Irattára 18/2002.

Az Ünnepi Könyvhét tiszaujvárosi (május 28-június 6.) rendezvényeit a Gyermekkönyvnapok keretében lezajlott programokon túl egyedül Halászi Aladár A ki-be fordult igazság című aforizmagyűjteményének könyvbemutatója (június 6.) gazdagította, melynek ajánlására Filip Gabriella, az Új Holnap főszerkesztője vállalkozott.

Minden korosztály számára kínált programokat az Országos Könyvtári Napok (október 7-11.) rendezvénysorozat, amely az Európai Információs Nap megrendezésével kezdődött (október 7.), olyan témákat kínálva az érdeklődők számára, mint az Európai Unió csatlakozás törvénykezési előzményei; az EU információkat nyújtó intézmények bemutatása; civil szervezetek szerepe, jelentősége az EU-ban Kovács Tibor (országgyűlési képviselő), Tormássy Zsuzsanna (Külügyminisztérium EU Kommunikációs és Társadalmi Kapcsolatok Főosztálya), Kontra Beáta (B-A-Z Megyei Fejlesztési Ügynökség, Miskolc), Dr. Nagy Aladár (Európai Tanulmányok Központja, Miskolc), Simonné Tarnóczy Katalin (Városi Kulturális Központ és Városi Könyvtár, Szerencs) és Tóthné Hegyi Judit (DMK és Városi Könyvtár, Tiszaújváros) előadásában. Október 9-én folytatódott az Európai Unióval kapcsolatos ismeretterjesztés a Kiskereskedelmi vállalkozások az Európai Unióban címmel (október 9.) Szabóné Molnár Márta, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium Kis- és Középvállalkozások Integrációs Felkészítést Koordináló Főosztálya munkatársának és Baráthné Haraszi Andrea, az Euro Info Cent képviselője közreműködésével.

Alszanak-e a könyvek éjjel? Címmel hirdették meg az Országos Könyvtári Napok zárónapját (október 11.), ahol az éjszakai nyitva tartás során számtalan program várta az érdeklődőket. Játékos vetélkedőket szerveztek a gyerekeknek, átadták az Örökös könyvtári tag címet Tóth Istvánné részére, összeszámolták és kihirdették a könyvtáros dolgozókra előzőleg leadhatott Mosoly-díj pályázat nyertesét, vendégül látták a Club '96 Musical csoportot, akik válogatást adtak elő repertoárjukból. Az est fénypontját Németh Kristóf színművész Erotika az irodalomban című irodalmi estje jelentette, akit korábban a Szomszédok, majd a Barátok közt című népszerű TV-sorozatokból ismerhetett meg a közönség.

Németh Kristóf színművész műsora az Országos Könyvtári Napokon

A gyermekkel külön számoltak az Országos Könyvtári Napok szervezésekor, hiszen ekkor zajlott le a Főzy István dinoszauruszokkal kapcsolatos természettudományi előadása, a Nyári olvasmányélményem és a TOTÓ-pályázat eredményhirdetése (október 8.) vagy a Nagymamák és Unokák mesemondó délutánja (október 10.).

A könyvtár által szervezett rendezvények között emlékezetes maradt Vargáné Koncsol Anikó és Pázmándi Sándor közös fotókiállítása (december 3-2003. január 12.), valamint Hajdu Imre és Mezey István Álomidő című könyvének bemutatója, amelyet Koscsó Lajos, alpolgármester ajánlott melegen az egybegyűltek figyelmébe.

A Városi Könyvtár több szervezetnek is helyet biztosított rendezvényei lebonyolításához, amelyek bevételeiből származó jövedelmek részben fedezeti forrását képezték az intézmény saját rendezvényeinek. Rendeztek itt boltvezetői- és angol nyelvtanfolyamot, több ízben itt tartotta rendezvényeit a MIÉP, az SZDSZ, az Új Baloldal, valamint a Borsodi Kereskedelmi és Iparkamara Tiszaújvárosi Képviselőlete, a Tisza Form Kft., de a Házasságkötő Terem felújítása idején a könyvtár vált színhelyévé a polgári házasságkötéseknek. Ingyenesen használhatta a könyvtár előadótermét a Magyar Vöröskereszt helyi szervezete és a Pozitív Gondolkodásúak Klubja, amely 1995 óta a Városi Könyvtár patronálásával működött. Tagjaik többnyire valamilyen betegségből felépült vagy éppenséggel gyógyulni akaró emberek, akik idejekorán felismerték az egészséges és stresszmentes életmód fontosságát. A klub vezetője, Simonné Borbély Ildikó és a könyvtár részéről Kecsmárné Csipi Gizella koordináló pályázatot nyújtottak be Tiszaújvárosi

Polgármesteri Hivatal Oktatási, Közművelődési és Sport Irodájához, hogy részt vehessenek egy kétnapos Tisza-parti találkozón. A Két nap az egészségünkért című program megvalósításához Tiszaújváros Önkormányzatának Képviselő-testülete nem tudott pénzügyi támogatást nyújtani, így a már három éve tervezett találkozó ismételen elmaradt.⁷⁰

8.7 HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

A Helytörténeti Gyűjtemény belső szakmai munkája Kitka Zsuzsa vezetésével tervszerűen folyt a korábban elkezdett tevékenység, a helyismereti másodraktári katalógus építésének, a meglévő számítógépes adatbázisok bővítésének és a gyűjtemény tulajdonában fellelhető anyag számítógépes feldolgozásának folytatásával. A Helytörténeti Gyűjtemény korábban a Béke úti raktárban tárolt könyvállományát behozták a könyvtár épületébe, ahol azután leválogatták őket részben törlésre rongálódás miatt, részben pedig az állományalakítási szempontok figyelembevételével.

⁷⁰ Kivonat Tiszaújváros Önkormányzata Képviselő-testülete 2002. március 22-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből. 525/2002.38/Ökth. Egyesületek, civil szervezetek, magánszemélyek támogatási kérelmeinek elbírálása. [kézirat]. Városi Könyvtár Irattára 50/2002.

9. SZERVEZETI VÁLTOZÁSOK AZ INTÉZMÉNYBEN

A város intézményeiben dolgozó közalkalmazottak létszámának racionalizálásáról tárgyalt Tiszaújváros Önkormányzatának Képviselő-testülete 2003. február 28-án megtartott ülésén, amely érintette a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár dolgozóit is.

A 2003. évi pénzügyi terv végrehajtása érdekében hozott döntések értelmében 5 álláshellyel csökkentette az intézmény álláshelyeinek számát, 2003. március 1-jén 37 álláshelyben határozva meg azt a korábbi 42-vel szemben.⁷¹

A költségvetés szigorítása negatívan befolyásolta a személyi feltételek alakulását, amelynek hatása igazából csak 2004-ben érződött igazán.⁷² Kedvezőtlen változást hozott, hogy egy alkalmazott az év első felét tartós táppénzen, egy másik dolgozó pedig gyermekgondozási szabadságon töltötte.

Szeptember 15-ével Venyigéné Makrányi Margit, a Városi Könyvtár vezetője, az összevont intézmény általános igazgatóhelyettese távozott a Könyvtár éléről, miután elnyerte a miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár igazgatói állására kiírt pályázatot.

2003. szeptember 16-ától Czikora János igazgató döntése értelmében az általános igazgatóhelyettesi posztot Mátyás Zoltán, a korábbi közművelődési szakmai igazgatóhelyettes töltötte be Venyigéné Makrányi Margit távozása után.

A Városi Könyvtár vezetését Tompáné Mészáros Hedvig vette át szakmai igazgatóhelyettesként, aki 1983. július 16-tól dolgozott az intézményben különböző munkakörökben: 1983-1989-ig olvasótermi tájékoztató könyvtáros, 1992-1997-ig az információszolgáltató részleg vezetője, 1997-2003-ig a feldolgozó részleg vezetője volt, és 2001-től e mellett csoportvezetőként látta el Venyigéné Makrányi Margit helyettesítését. A csoportvezetői teendőket Tóthné Hegyi Judit könyvtáros vette át.

⁷¹ Kivonat Tiszaújváros Önkormányzatának Képviselő-testülete 2003. február 28-án megtartott ülésének jegyzőkönyvéből. 258/2003.25/Ökth 29./pont f./ bekezdés. 18.p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.1111.1.

⁷² A tiszaujvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár 2003. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint a 2004. évi munkaterve. Tiszaújváros, 2004. 38. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.195.1.

Csoportkép

Hátsó sorban: Dajkáné Mészáros Mária, Tompáné Mészáros Hedvig, Kobzáné Leskó Angéla, Sándorné Szabó Katalin, Vajnároviits Mihályné, Molnár Istvánné, Nagyné Szabó Gyöngyi, Békési László, előttük: Kulcsár Attila, Vágó Péterné, Baloghné Gulyás Erika, Monoki Istvánné, Hodossyné Csőke Beáta, Kitka Zsuzsa, Tóthné Hegyi Judit, Héthy Lászlóné, Cziffra Krisztina

10. A VÁROSI KÖNYVTÁR TEVÉKENYSÉGE 2003-BAN

A Városi Könyvtár pénzügyi feltételei kedvezőtlenül alakultak 2003-ban, minek következtében már az alapfeladatok ellátása is nehézségekbe ütközött.

A gyűjteménybeszerzés például forráshiány miatt évek óta nem a szükségleteknek megfelelően történt, kevés dokumentumot tudtak beszerezni, azokat is csak egy példányban.

Hagyományosan nem kaptak támogatást rendezvényeikre, sem az időközben igen instabillá vált technikai berendezések (fénymásoló, szervergép, számítógépek) javíttatási költségeire, amelyeket állandó szervizelés alatt kellett tartani, így is folyamatos üzemzavarok nehezítették a munkát.

A könyvtár szakemberei nagyon szűkös költségvetésüket saját bevételeik növelésével igyekeztek kikozmetikázni, és ezen kívül minden pályázati lehetőséget megragadtak.

Kedvezőtlen tendenciának számít, hogy a könyvtári pályázatok kiírói elsősorban a megyei, az Országos Dokumentumellátó Rendszerben lévő, illetve a kis községi, később kistérségi könyvtárak számára biztosított forrásokat, a városi könyvtáraknak így kevesebb lehetőség adódott.

Az intézmény a 2003-as esztendőben így is 11 országos kiírású és egy helyi érdekeltségű pályázaton indult el összességében, amelyből hét pályázatuk volt sikeres. Az NKA Könyvtári Kollégiumához benyújtott Állománybővítés témájában meghirdetett pályázaton 280.000 Ft támogatást kaptak.⁷³

Az NKA által ősszel kiírt Szakmai programok, továbbképzések című pályázatra az Informatikai és Könyvtári Szövetséggel (IKSZ) közösen pályáztak egy, az egész országra kiterjedő programsorozat keretén belül. A könyvtár 194.750 Ft-ot nyert el A kistélepek könyvtári ellátásának lehetséges irányai című regionális tanácskozás megrendezésére, amelyet 2004. március 18-19. között bonyolítottak le.⁷⁴

A Közép-Európai Brókerképző és Értékpiazi Ismeretterjesztő Alapítványtól pénzügyi, tőzsdei, banki, értékpiazi témájú könyvek vásárlására, folyóiratok előfizetésének támogatására 100.000 Ft értékű könyvcsomagot nyertek az Alapítvány döntése értelmében.

Az Oktatási Minisztérium és a Tempus Közalapítvány által kiírt Világ-Nyelv Program-Egy életen át című alprogramjára nyújtottak be pályázatot, amelynek 375.000 Ft-os támogatásából a Művelődési Központ három és a Városi Könyvtár két dolgozója, Tóthné Hegyi Judit és Kecsmárné Csipi Gizella vehetett részt egy 120 órás angol nyelvtanfolyamon, ami magában foglalta egy alapfokú A-típusú nyelvvizsga díját is.⁷⁵

Sikerrel pályáztak a Külügyminisztérium EU-s csatlakozással kapcsolatos közvélemény felkészítési könyvtári programjának keretében, amelynek 140.000 Ft-os támogatását⁷⁶ az Európai Unió programsorozat pénzügyi támogatására, valamint az Európa Szerver on-line adatbázis 2004. évi előfizetésére költötték. Felemásra sikeredett a Mobilitás Észak-magyarországi Regionális Iroda Foglalkoztató jellegű

⁷³ A Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár levele a Nemzeti Kulturális Alapprogram Igazgatóságához. Pályázati elszámolás megküldése az „Állománybővítésre” (pályázati azonosító: 2110/0156) c. pályázatról. [kézirat]. Tiszaújváros, 2004. január 20. Városi Könyvtár Irattára 1420/2004.

⁷⁴ A Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár elszámoló lapja az NKA Könyvtári Kollégium által nyújtott pályázati támogatás felhasználásáról. Pályázati azonosító: 2104/0380. [kézirat]. Tiszaújváros, 2004. április 16. Városi Könyvtár Irattára

⁷⁵ A Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár levele a Tempus Közalapítvány Világ-Nyelv Programiroda részére. Pályázati beszámoló a Világ-Nyelv/Egy életen át alapfokú nyelvtanfolyamról. [kézirat]. Tiszaújváros, 2004. július 1. Városi Könyvtár Irattára 1822/2004.

⁷⁶ A Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár levele a Miniszterelnöki Hivatal EU Kommunikációs Főosztálya részére. Pályázati elszámolás. [kézirat]. Tiszaújváros, 2004. május 25. Városi Könyvtár Irattára 1739/2004.

gyermektáborok és szünidei rendezvénysorozatok lebonyolításának támogatására kiírt pályázat, amelyen ugyan a könyvtár a Mesélő Európa című nyári kézműves napközije megvalósítására a megigényelt 219.026 Ft-ból 80.000 Ft-ot megkapott,⁷⁷ de az értesítést a napközi befejezte után kapták csak kézhez, így ezt az összeget nem állt módjukban igénybe venni.

December végén nyújtották be pályázatukat az Informatikai és Hírközlési Minisztériumhoz az eMagyarország Pont kialakítására és működtetésére, amelynek pozitív eredményéről 2004. április 29-én értesítették az intézményt.

Drasztikusan csökkent a 2003. évi érdekeltségnövelő támogatás összege, amely az előző évi 1.000.026 Ft-tal szemben mindössze 673.000 Ft-ot jelentett.

2003. januárjától indították el Dr. Reisinger János egyetemi tanár Előadások a Bibliáról című művelődéstörténeti sorozatát, amelynek költségeire 200.000 Ft-ot nyertek a „Tiszaújváros Jövőjéért” Alapítvány támogatásának köszönhetően.

Sok fejtörést okozott az intézmény vezetőjének a számítógéppark üzemeltetése, mivel a gépek állandó igénybevételnek voltak kitéve, viszont karbantartásukra, rendszeres cseréjükre a költségvetésben nem különítettek el külön keretet. A már évek óta áhított szervergép cseréjét sem sikerült megoldani, ami gátjává vált az ALEPH integrált könyvtári rendszer új verziója feltelepítésének.⁷⁸ A számítógépek mellett állandó igénybevételnek kitett fénymásoló gép olyan rossz műszaki állapotba került, hogy karbantartása, magas javíttatási költsége gazdaságtalanná tette üzemeltetését. Átépítésre és elromlott technikai felszereléseinek cseréjére szorult a Hangtár is, de mint minden más technikai jellegű fejlesztésből, ebből sem realizálódhatott semmi a tárgyévben.

10.1 GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS, FELTÁRÁS

Az állománygyarapítás a költségvetésben a fenntartó által biztosított mértéke sajnos alatta maradt annak a szintnek, amelyre egy átlagos városi könyvtárnak szüksége lett volna, amiből egyenes arányban következett, hogy a gyűjtőköri szabályzatban megfogalmazott beszerzéseket ebből képtelenség lett volna

⁷⁷ Támogatási Szerződés, amely létrejött a Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium nevében a Mobilitás Észak-magyarországi Regionális Ifjúsági Szolgáltató Irodája, másrészt a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár között a „Foglalkoztató jellegű gyermek táborok és szünidei rendezvénysorozatok lebonyolításának támogatására”. [kézirat]. Miskolc, 2003. Városi Könyvtár Irattára

⁷⁸ A tiszaújvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár 2003. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint a 2004. évi munkaterv. [kézirat]. Tiszaújváros, 2004. 37. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.195.1.

kivitelezni. Az 1.800.000 Ft-os fenntartói támogatás öt év óta azonos volt, még az infláció mértékével sem nőtt - a pályázati lehetőségek beszűküléséből adódóan pedig, ami korábban egészen jól kipótolta a könyvtár gyarapítási keretét - veszélybe került még az alapvető ellátáshoz szükséges állománybeszerzés is.

A gyűjtemény gyarapítása a 2003-as esztendőben rendelkezésre álló források listáját a Városi Könyvtár szakmai beszámolójában olvashatjuk, amely az 1.800.000 Ft-os fenntartói támogatás, a szintén a fenntartó jóvoltából biztosított 120.000 Ft-os pályázati önrész és az 500.000 Ft-os pótelőirányzat mellett kiemeli az 526.000 Ft-nyi ÁFA visszaigénylés mértékét, a 280.000 Ft NKA pályázati összeget, a személyi jövedelemadó 1%-ból befolyó 250.000 Ft-ot, a 673.000 Ft érdekeltségnövelő támogatást és a 341.000 Ft-nyi saját bevételt.⁷⁹

A könyvtár állománya összesen 1.549 darab dokumentummal gyarapodott 4.096.266 Ft leltári értékben,⁸⁰ az utolsó fillérig felhasználva az erre a célra rendelkezésre álló összeget. Az állományt növelte az olvasói felajánlások formájában kapott mintegy 380 darab dokumentum is.

Állománygyarapodás⁸¹	2003	Ft
Könyv	1.224	2.453.000
Video (Av, Hk, Dia)	45	173.000
Hangzó dokumentum	72	211.000
Adatbázisok, elektronikus dokumentumok	54	355.000
Folyóirat, napilap előfizetés	169	1.249.000
Összesen	1.564	4.441.000

Dokumentumtípus⁸²	Db
Könyv	90.323
Időszaki kiadvány (tartós megőrzésű)	2.907
Video (Av, Hk, Dia)	3.936
Hangzó dokumentum (lemez, kazetta)	4.027
Számítógépes dokumentum (adatbázis- és frissítés, multimédia)	914
Összesen	102.107

⁷⁹ I. m. 40. p.

⁸⁰ I. m. 41. p.

⁸¹ A tiszaiúvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár 2003. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint a 2004. évi munkaterv. Tiszaiúváros, 2004. 61. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.195.1.

⁸² I. m. 62. p.

10.2 KÖNYVTÁRHASZNÁLAT, DOKUMENTUMFORGALOM

A Városi Könyvtár 2003. évi statisztikai adatait összehasonlítva az előző esztendőével mind az olvasók, mind a látogatók és kölcsönzők számának alakulását véve alapul csökkenés tapasztalható. Sok olvasót vont el az intézménytől az évek óta tartóan alacsony költségvetési keret, ami egyre kevésbé tette lehetővé az olvasók részéről felmerülő igények kielégítését, és állandósította a könyvtárközi kölcsönzések magas számát.

Kisebb mértékben ugyan, de visszaesett a Gyermekkönyvtár olvasói és látogatói száma, ami nem az ott folyó szakmai munkából, hanem az áprilistól bevezetett, a létszámleépítésből adódó kényszer miatt megváltoztatott új nyitva tartási rendből eredt. A délelőtti zárva tartás megnehezítette az iskolák, illetve a pedagógusok részéről jelentkező könyvtárlátogatások és foglalkozások időpontjának összehangolását.

2003. évi adatok ⁸³	Olvasók száma	Összlátogatók száma	Kölcsönző látogatók száma
Felnőttkönyvtár	2.823	55.576	17.474
Gyermekkönyvtár	956	11.827	3.704
Fiókkönyvtár	149	1.739	1.324
Összesen	3.928	69.142	22.502

10.3 FELNŐTTKÖNYVTÁR

A kölcsönzőtéri állomány 80%-ánál elvégezték a vonalkód kiegészítést a pontosabb tájékoztatás érdekében, valamint a szórakoztató irodalom elhasználódott példányainak törlését követően felszabadult helyre kiemelték az ismeretterjesztő, olvasmányos stílusú életrajzokat, amelyeknek ugrásszerűen megnőtt a forgalma.⁸⁴

Kevesebben keresték fel 2003-ban az Olvasótermet is, mert jelentős mértékben csökkent a részleg állománygyarapítására fordítható összege, így mindössze az elengedhetetlenül szükséges kézikönyvek beszerzését tudták megejteni. A 2003. évi szakmai munka értékelésekor külön kiemelik, hogy az Olvasóterem fokozatosan elavuló állománya miatt lassan legalapvetőbb funkcióját, a tájékoztatást sem tudja megfelelően ellátni.

Nagy segítséget nyújtott ugyan az internet és a könyvtár adatbázis állománya, illetve az év végére elkészült Referenzs adattár a tájékoztatásban. Változatlanul

⁸³ I. m. 59. p.

⁸⁴ I. m. 43. p.

népszerű maradt az olvasók körében az irodalomkutatás elkészíttetése, valamint a módszertani könyvek 1 hetes kölcsönzésének bevezetése november hónaptól.

A kölcsönzésen kívül a legnagyobb forgalmat kétségtelenül a Közhaszni Információs Szolgálat bonyolította le, amelynek szolgáltatásait a 2003. május 10-ig tartó, egy éves ingyenes internet használat következtében, háromszor annyian keresték fel, mint az azt megelőző időszakban. Az ingyenes időszak letelte után egy új internethasználati rendszer bevezetésén kezdtek el gondolkodni, amit az Őszi Könyvtári Napokon indítottak útjára egy 5-10-20 órás kedvezményes internetezésre jogosító, bónusz nyomtatásokat magában foglaló „Hálózati kártya” formájában.

Jó kihasználtságot tükrözött a Folyóiratolvasó annak ellenére, hogy több folyóirat előfizetéséről kellett a könyvtárnak lemondania, és nem vált tovább finanszírozhatóvá a Tisza-parti Városrész Fiókkönyvtárának külön folyóirat és a duplum példányok rendelése sem.

Növekvő tendenciát mutatott a teljes körűen beiratkozott olvasók száma, akik ezzel jogosultságot szereztek a Videotár állományában lévő videokazetták és DVD-k kikölcsönzésére.

Igen örömdetes a Hangtár kihasználtságának növekedése, mert az olvasókon felül a városi és városkörnyéki intézmények is igénybe vették állományát és annak technikai berendezéseit. Gyakorivá vált a videofilmek és a DVD-k helyben történő megtekintése, az állomány gyarapításának mértéke azonban jóval az olvasói igények alatt maradt, akik folyamatosan keresték az újdonságokat, a legújabb lemezeket.

10.4 GYERMEKKÖNYVTÁR

A Gyermekkönyvtár a hagyományos könyvtári ellátáson túl a 14 éven aluli gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésére igyekezett lehetőséget biztosítani. A gyermekek kedvelt tevékenységei közé tartozott a számítógép használata, a DVD-filmek, videofilmek helyben történő megtekintése és a családi játszóházak programjai, ahol az év folyamán a kicsik a szüleikkel közösen készíthettek hóembert dekorpapírból, ablakképet síelő macival, farsangi álarcokat, repülő elefántot színes papírból, krepp-papír állatkákat, órarendet, könyvjelzőt, papírsárkányt, Makk Marcit, hajtogatott mécesstartót, faliképeket termésekből, karácsonyfadíszeket gyöngyből és termésekből.

Gazdag kézműves foglalkozást állított össze a gyermekkönyvtár vezetője, Vajnárovits Mihályné húsvét közeledtével a gyerekeknek, mert a Húsvéti játszóház programjaiban egyaránt szerepelt a húsvéti kosárka, húsvéti ablakdíszek és a tojásdíszítés patchwork mintával.

A részleg vezetője a nagy könyvtári és városi rendezvényekhez kapcsolódva is igyekezett ideszoktatni a gyerekeket, például márciusban bekapcsolódtak az Internet Fiesta országos rendezvénysorozatba Szörfözés a NET-hegyen gyerekekkel címmel.⁸⁵ Májusban a Gyermekkönyvnapok (május 22-29.) rendezvényeivel a Nagymamák és unokák mesedélutánjával (május 22.), Nógrádi Gábor író-olvasó találkozójával (május 27.), a Szerkesszünk folyóiratot! címmel a 2Zsiráf című gyermekfolyóirat főszerkesztőjével való találkozással, és közös újságszerkesztéssel (május 29.) igyekeztek a gyerekeket a Gyermekkönyvtárba csalogatni.

A könyvtárosok kivették részüket a Városi Gyermeknap (május 25.) programjaiból kézműves műhelyek, aszfaltrajzverseny szervezésével a Termálfürdő és a Városháztér területén, ahol még nagy sikerű gyermekszépségversenyt is tartottak.

Hagyományos nyári, kézműves napközijük (június 16-27.) a Mesélő Európa címet kapta, mert tematikáját az Európai Unióval kapcsolatos információkra, így az EU működésére, irányító szerveire, tagországaira, azok népzenejére, nemzeti táncaira, gyermekirodalmára és nevezetességeinek bemutatására építette. A kézműves foglalkozásokon a résztvevők készíthettek uniós zászlókat, virágokat méhsejtpapírból, a spanyol táncosnők virágfejdíszét, ujjbábokat La Fontaine Az ökör és a béka című meséjéhez, szafari-parkot, gyöngyből fűzött virágokat, s emellett festhettek üveget vagy velencei karneváli maszkot.⁸⁶

Az októberi Őszi Könyvtári Napok alkalmából két pályázatot hirdettek meg: A nyomok a könyvtárba vezetnek! című nyomkereső játékot kisiskolásoknak, illetve Kormos István 80. születési évfordulója tiszteletére kiírt rajzpályázatot, amelyre több mint száz rajz érkezett be. Mindkét pályázat eredményhirdetésére, és a nyeremények kiosztására október 29-én került sor.

Vajnárovits Mihályné éwertékelőjéből kiderül, hogy a Gyermekkönyvtár eredményekben gazdag évet tudhatott maga mögött, ugyanakkor szólt a felmerülő

⁸⁵ A Gyermekkönyvtár rendezvényei 1999-2006. [kézirat]. Tiszaújváros, 2003. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.264.1.

⁸⁶ I. m.

problémákról, mint például a kedvezőtlen délelőtti nyitva tartási rendről, amely hátrányosan befolyásolta az olvasói létszámot, ill. az alacsony beszerzési keretről.

10.5 FIÓKKÖNYVTÁRAK

A Képviselő-testület 2003. február 28-án elfogadta az Önkormányzat 2003. évre szóló pénzügyi tervét, és a végrehajtásáról szóló határozatban döntött a József Attila úti fiókkönyvtár március 1-jei bezárásáról.

„21.a./ A Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár részeként működő József Attila úti fiókkönyvtárat 2003. március 01-el megszünteti és más, a későbbiekben meghatározott célra hasznosítja.

b./ A Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár részére a Kazinczy út 3. számú épületben egy helyiséget biztosít 2003. szeptember 01-i hatállyal.⁸⁷

c./ A megszüntetett fiókkönyvtár által használt helyiség létrehozásáról és a Polgármesteri Hivatal részére történő átadásról gondoskodni kell.”⁸⁸

A Fiókkönyvtár jól működő klubkönyvtár volt, melynek bezárása érzékenyen érintette a környék lakosságát. A lakossági tiltakozás és a Városi Könyvtár vezetőjének, Venyigéné Makrányi Margitnak a szakmai érvei sem változtathattak az Önkormányzat álláspontján.

A fiókkönyvtár kiürítése után állományát részben beolvasztották a könyvtár polcon lévő állományába, egy másik részét önálló raktári állományegységként kezelték, és csupán az avult, rongált példányokat vonták ki az állományból a leltározás során.

Héthy Lászlóné volt a József Attila úti Fiókkönyvtár utolsó dolgozója

⁸⁷ A (raktár)helyiséget végül a Könyvtár nem kapta meg.

⁸⁸ Tiszaújváros Önkormányzatának Képviselő-testülete 2003. évi pénzügyi terv végrehajtásáról szóló határozati javaslat 21./a/-c/ pontja. Tiszaújváros, 2003. február 28. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára

A megmaradt Tisza-parti Városrész Fiókkönyvtára, a volt Erőmű Fiókkönyvtár megfelelő helyen, de igen szerény anyagi kondíciók mellett működött tovább.

10.6 RENDEZVÉNYEK

2003-ban az intézmény 67 saját rendezvényt bonyolított le, amelyeken összesen 5.212 fő vett részt.⁸⁹ A könyvtár bevételi többleteiből fedezte a hagyományos könyvtári rendezvényeket.

A Magyar Kultúra Napja alkalmából Baranyi Ferenc József Attila-díjas költő, író, műfordító Zene, belül című irodalmi estjére (január 20.) Kassai Franciska előadóművész közreműködésével vártak szeretettel minden érdeklődőt.

A Költészet Napjára emlékezve Koridéző című irodalmi estjén (április 15.) vehettek részt az érdeklődők, amelyen a művész lanton adta elő Tinódi Lantos Sebestyén több, Bornemissza Péter, Janus Pannonius, Balassi Bálint egy-egy költeményét, kiegészítve azt több külföldi Béke Csaba reneszánsz költő versével és kódex-részletekkel.

A 74. Ünnepi Könyvhét (június 10-16.) rendezvénysorozatába illesztették Cseh Károly költő Bibliás föld című könyvének bemutatóját (június 10.), amelynek apropójából Ötvös Éva színművész olvasott fel részleteket a kötetből, és Hajdu Imre, a Tiszaújvárosi Krónika című hetilap főszerkesztője kötetlen beszélgetést folytatott a költővel. Élénk érdeklődés közepette tartották meg Dr. Csikai Erzsébet orvos-természetgyógyász, a debreceni Életreform Egyesület elnökének, a Szintézis Szabadegyetem tanárának előadását és Érted! Értem. Érted? ... című könyvének bemutatóját (június 11.). Az Ünnepi Könyvhét kínálta lehetőséggel élve Dr. Csikai Erzsébet lánya, Bényei Ágnes Apró ötletek, kézműves technikák (június 11.) kiállítással egybekötött üvegfestészeti bemutatóját követően A szeretet ajándékai című kiállításával rövidesen visszatért az intézménybe (július 1-31.).

⁸⁹ A tiszaujvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár 2003. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint a 2004. évi munkaterv. [kézirat]. Tiszaújváros, 2004. 40. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.195.1.

Béneyi Ágnes üvegfestészeti bemutatója

Az Őszi Könyvtári Napokat (október 8-15.) az Összefogás a könyvtárakért, összefogás az olvasókért mozgalom keretében tartották, amelynek megrendezését a könyvtárnak szintén saját többletbevételeiből kellett kigazdálkodnia, mert a rendezvényekre nem kaptak a fenntartótól támogatást. A programok október 8-án A nyomok a könyvtárba vezetnek kisiskolásoknak kiírt nyomkereső játékkal indult.

Az Őszi Könyvtári Napok megnyitóján Czikora János, a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár igazgatója mondott ünnepi beszédet, méltatva az intézménynek a városi közművelődésben betöltött szerepét, majd átadta a szót Tompáné Mészáros Hedvignek, a Városi Könyvtár vezetőjének, aki beszélt az országos akció céljáról és röviden ismertette a könyvtár 2003. évi tevékenységét, eredményeit. A hivatalos köszöntőt és beszédet követően adták át az Örökös Könyvtári Tag címet Virágh Tiborné, és első ízben a Többgenerációs Könyvtári Család éves díját Hatvani Katalin és családja részére. A protokolláris események után nyitották meg Erdélyi Ernőné gyűjtő, nyugdíjas pedagógus magángyűjteményéből összeállított Tájak, városok képeslapokon című kiállítást, (október 8.), amelyen több mint 400, a világ legjelentősebb városait ábrázoló képeslap volt látható, majd A világ tetején - egy hegymászó története a Békási-szorostól a Mount Everestig - címmel Erőss Zsolt hegymászó⁹⁰ vetítéssel egybekötött útibeszámolóját hallgathatták meg az érdeklődők.

⁹⁰ Az első magyar hegymászó, aki feljutott a Himalája csúcsára.

Eröss Zsolt hegymászó útibeszmolója

A programok október 14-én, Zongor Attila, a KultúrPont Iroda irodavezetőjének Megpályázható kultúra - kulturális pályázatok az Európai Unióban - című előadásával folytatódtak, egészen a Pallas Antikvárium könyvvásárával és Dr. Reisinger János egyetemi tanár A lelki szegénységtől a szelídségig című bibliatörténeti előadásával bezárólag.

Az év folyamán több, az Európai Unióval foglalkozó előadást szerveztek, amit a könyvtárban 2002. januárjától beindult szolgáltatás, az Európai Unió Sarok és a lakosság részéről jelentkező érdeklődés tett indokolttá.

Az Európa Nap tiszteletére Varga Ákos EU - nemcsak gyerekeknek (április 10.) című előadására gyűlhetek össze a téma iránt érdeklődők a Városi Könyvtár előadótermében. Tudja-e, hogy... elnevezést adták a szeptemberi Európa Napok rendezvényeinek, amelynek keretében A vidéken élni – az EU regionális politikája, Nemzeti Fejlesztési Terv témájában (szeptember 22.) előadást tartott Tóth Tamás, a Miniszterelnöki Hivatal program-koordinátora és Francsics László, az Észak-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség ügyvezető igazgatója, a Nők egymás közt - Nőnek lenni az Európai Unióban címmel (szeptember 25.) pedig Dr. Gurmai Zita, szocialista országgyűlési- és Európai Parlament képviselő, illetve Svastics Karmen, az Esélyegyenlőségi Minisztériuma Nők és Férfiak Esélyegyenlősége Osztály munkatársa. Az Őszi Könyvtári Napok programsorozatába

iktatták be a KultúrPont Iroda vezetőjének, Zongor Attilának a már említett Megpályázható kultúra címet viselő előadását (október 14.).

2003. januárjától indult be a „Tiszaújváros Jövőjéért” Alapítvány anyagi támogatásával Dr. Reisinger János művelődéstörténeti előadás-sorozata Előadások a Bibliáról címmel, nagy közönségsikert aratva.

Dr. Reisinger János irodalomtörténész, bibliakutató előadása

Sikeresen lezajlott Hajdu Imre Új város született (1951-1966) című várostörténeti könyvének bemutatója (február 18.) és Dr. Pozsgai Imre A rendszerváltás (k)ára című könyvének az eredetileg az Ünnepi Könyvhétre tervezett, de későbbre halasztott bemutatója (szeptember 10.), ahol a szerzővel Koscsó Lajos, Tiszaújváros alpolgármestere folytatott közvetlen hangú beszélgetést.

Kiállításokban bővelkedő évet zárhatott 2003-ban a könyvtár. Január 12-éig látogathatták még Vargáné Koncsol Anikó és Pázmándi Sándor fotókiállítását, amelyet 2002. december 3-án Hajdu Imre, a Tiszaújvárosi Krónika főszerkesztője nyitott meg. Május 8-án kezdődött az Európai mozaik című kiállítás, amelyen négy Európai Unió országot mutattak be a látogatóknak, nevezetesen Svédországot, Finnországot, Németországot és Portugáliát. Szabóné Fónagy Erzsébet, az Oktatási, Kulturális és Sport iroda irodavezetője ajánlotta az érdeklődők figyelmébe Gondos Gyuláné Szabó Éva helyi amatőr festő A kiteljesedés felé című kiállítását (augusztus 18-szeptember 5.).

Gondos Gyuláné Szabó Éva helyi alkotó tárlatának megnyitóján Venyigéné Makrányi Margit, ált. igh., könyvtárvezető és Szabóné Fónagy Erzsébet, a Polgármesteri Hivatal irodavezetője

Kulcsár Albert, az ÁMIPSZ igazgatója nyitotta meg október 27-én a cserkészettörténeti kiállítást (október 27-november 8.), amelyet, miskolci cserkészvezető „Thaiföldi Jamboree, a világ cserkészeinek Bernáth Richárd a találkozója a Föld „túlsó” oldalán” című vetített képes előadása (október 30.) tett teljessé.

Kulcsár Albert, az ÁMIPSZ igazgatója, Gyetvay Iván, cserkészvezető és Tompáné Mészáros Hedvig, igh., könyvtárvezető a cserkészettörténeti kiállítás megnyitóján

A Városi Könyvtár saját rendezvényei mellett előzetes megegyezés alapján gyakran bocsátotta előadótermét a civil szervezetek számára, itt tartották

összejöveteleiket például a Pozitív Gondolkodásúak Klubjának és a Kaffka Margit Nyugdíjas Klub tagjai, és itt rendezte a TSC Természetjáró Szakosztálya a téli hónapokban az élménybeszámolóit. A terem bérbeadása nyelvtanfolyam, boltvezetői tanfolyam, különböző termékbemutatók, az Esbeta Életmód Egyesület, a BOKIK, a FIDESZ, az Akzo-Nobel Coating Rt. rendezvényei számára szintén nem elhanyagolható bevételi forrást jelentett.

10.7 HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

A Helytörténeti Gyűjtemény 2003. évi tevékenysége részben a már korábban megkezdett munkákra, így az intézmény honlapján található helytörténeti vonatkozású részek folyamatos frissítésére, a számítógépes adatbázisok bővítésére, a helyismereti raktári katalógus bővítésére épült, ugyanakkor új elemek is felfedezhetőek benne. A részleg távlati terveiben a Kulturális Minisztérium által elkészített múzeumi leltárprogram megszerzése szerepelt, amit az előzetes elképzelések szerint ingyen bocsátottak volna a közgyűjtemények részére.⁹¹

A Gyűjteményben is tevékenykedő könyvtáros a könyvtár nyári zárva tartási ideje alatt a még a Béke úti raktárban tárolt könyv- és dokumentumanyagot behozta a könyvtár épületébe, hogy megkezdhesse a könyvállomány leválogatását és a 2004-ben esedékes törlés előkészítését.

Sajnálatos körülménynek tekinthetjük, hogy a helyhiány miatt a külső raktárban őrzött iratok, könyvek egy része a kedvezőtlen klíma és mikrobiológiai környezet, illetve egy beázás hatására penészedni kezdett. A gombával fertőzött könyveket egyértelműen szanálásra kellett ítélni, mert behozva ezeket a könyvtárba tovább fertőzhatték volna az egész állományt, egy esetleges restaurálásra pedig az intézménynek nem voltak meg a szükséges pénzügyi kondíciói, és pályázati forrás sem állt rendelkezésre.

Jelentős előrelépést jelentett a Gyűjtemény szakmai munkája szempontjából a tárlókban található irattári anyag téma szerinti csoportosítása, kiegészülve a Béke úti raktárból behozott iratanyagával, ami jelentős mértékben megkönnyítette az egy adott témára való keresést.

⁹¹ A tiszaujvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár 2003. évi szakmai munkájának áttekintése, valamint a 2004. évi munkaterve. [kézirat]. Tiszaujváros, 2004. 49. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.195.1.

Nehézséget okozott raktározásuknál a helyhiány, mert a kisméretű tárlók nem tudták elnyelni ezt az óriási mennyiségű iratanyagot, amelyeket így kényszerűségből a könyvtári polcok tetejére, más részlegek szekrényeibe helyezték el.

A gyűjtemény gyarapítása csak önkéntes adományok formájában volt lehetséges, vásárlásra nem volt lehetőség.

11. A VÁROSI KÖNYVTÁR 2004. ÉVI TEVÉKENYSÉGE

A Városi Könyvtár a könyvtári szolgáltatások mellett igen sokrétű feladatot látott el Tiszaújváros kulturális életében. Szakmai tevékenységük során együttműködésüket szorosabbra fonták a városban működő iskolai könyvtárakkal, klasszikus könyvtári rendezvényeket szerveztek, a civil szervezetekkel való kooperációjuk következtében - a Művelődési Központhoz hasonlóan - előadótermüket igény szerint rendelkezésre bocsátották -, részt vettek az Európai Unió ismeretek terjesztésében, csatlakoztak az eMagyarország Pont hálózatához, alkalmazkodtak az országosan kidolgozott könyvtári stratégiai irányelvekhez és programokhoz. A könyvtár sikeresen csatlakozott az egységes magyar könyvtári informatikai hálózatba, és emellett betöltötte a Tiszaújvárosi kistérség központi könyvtárának szerepét is.

A tárgyi feltételek területén negatív vonások jellemezték az esztendőt, különösen az épület állagának folyamatos romlásából eredendően. A 2004. évi munka értékeléséből kiderül, hogy a harmadik emeleti és földszinti lapostető szinte állandó jelleggel beázott egy-egy nagyobb esőzés után, a műanyag ablakok szigetelése elért, a villamos hálózat nem bírta el a fokozott terhelést, az informatikai hálózat elöregedett, különösen igaz ez a könyvtárosok számítógépeire, a riasztórendszer állandó meghibásodásokkal működött, az első emeleti pedig sehogyan.⁹²

A Nemzeti Kulturális Alapprogram Könyvtári Kollégiuma által kiírt pályázatokból Szakmai eszközfejlesztés, korszerűsítés keretén belül 300.000 Ft-ot nyertek fénymásoló gép beszerzésére a fiókkönyvtár részére, amely összeget még 306.000 Ft önkormányzati támogatás egészített ki.⁹³ Az NKA Igazgatóságához benyújtott Internet tanfolyam lebonyolítására idősebb korosztály részére című pályázatukat a Könyvtári Kollégium május 18-i ülésén 320.000 Ft-tal támogatta.⁹⁴

⁹² Szakmai beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tourinform Tiszaújváros 2004. évi tevékenységéről, valamint az intézmény 2005. évi szakmai programtervezete. [kézirat]. Tiszaújváros, 2004. november 26. 24. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.259.1.

⁹³ A Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár pályázati elszámolása a Nemzeti Kulturális Alapprogram Könyvtári Kollégiuma részére. [kézirat]. Tiszaújváros, 2004. december 16. Városi Könyvtár Irattára 2146/2004.

⁹⁴ A Nemzeti Kulturális Alapprogram Igazgatósága levele a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár részére. Értesítés a pályázat támogatásáról. [kézirat]. Budapest, 2004. június 1. Városi Könyvtár Irattára 1786/2004.

205.000 Ft-ot kértek, 145.000 Ft-ot kaptak a Nemzeti Kulturális Alapprogram Könyvtári Kollégiumától. A pályázati lehetőségek sikeres kihasználása tematikájú szakmai továbbképzés lebonyolítására című pályázatukra,⁹⁵ amelynek megrendezésére 2005. május 30-án került majd sor a Városi Könyvtár előadótermében mintegy 40, a tiszaujvárosi és a mezőcsáti kistérségből érkező könyvtáros részvételével.

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Nemzeti Évfordulók titkársága Balassi Bálint születésének 450. évfordulója méltó megünneplése céljából Emlékeves programok keretében írt ki pályázatot Balassi-emlékév címén, amelynek kapcsán a könyvtár a Balassi Bálint élete és kora című ajánló bibliográfia kiadásának költségeire 50.000 Ft-ot nyert,⁹⁶ amit az Önkormányzat 55.000 Ft-tal egészített ki, hogy 200 példányban tudják megjelentetni a kiadványt.

Az előző évhez hasonlóan 100.000 Ft értékben nyertek pénzügyi témájú szakkönyveket a Közép-Európai Brókerképző és Értékpapírpiaci Ismeretterjesztő Alapítvány Szakkönyv támogatására kiírt pályázatán.⁹⁷

A Miniszterelnöki Hivatal közkönyvtári programja keretében, amelynek az intézmény a kezdetektől, 2001-től tagja, 140.000 Ft támogatást nyert el az EU Kommunikációs Kormányzati feladatok kezelésű előirányzat terhére EU témájú dokumentumok beszerzéséről és tájékoztató előadás megtartásáról.⁹⁸ Ebből az összegből előfizettek az Európa Szerver nevű on-line adatbázisra 2005-re, valamint az Európa 2002 című folyóíratra visszamenőleg 2004-re és 2005-re egyaránt, 20 darab könyvet vásároltak és Mit ér a diploma, ha magyar? - továbbtanulási lehetőségek az Európai Unióban címmel tájékoztató előadást szerveztek a középiskolásoknak (december 2.).

Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium eMagyarország Pont létrehozására 2003-ban meghirdetett pályázatán a könyvtár 2004-ben 700.000 Ft összegű támogatást nyert projektor és multifunkcionális nyomtató beszerzésére, és a támogatási szerződés értelmében vállalta, hogy két számítógépet kedvezményes tarifával bocsát a szolgáltatást igénybevevők rendelkezésére. Az évről-évre

⁹⁵ A Nemzeti Kulturális Alapprogram Igazgatósága levele a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár részére. Értesítés a pályázat támogatásáról. [kézirat]. Budapest, 2004. november 29. Városi Könyvtár Irattára 2142/2004.

⁹⁶ A Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár levele az NKÖM Nemzeti Évfordulók Titkárságának vezetőjéhez, Dér Dezső részére. [kézirat]. Pályázati elszámolás. Tiszaújváros, 2005. január 7. Városi Könyvtár Irattára 2182/2005.

⁹⁷ A Közép-Európai Brókerképző Alapítvány levele a Derkovits Gyula Városi Könyvtár részére, Tiszaújváros. [kézirat]. Értesítés pályázati támogatás elnyeréséről. Budapest, 2004. május 19. Városi Könyvtár Irattára 1737/2004.

⁹⁸ A Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár levele a Miniszterelnöki Hivatal Kommunikációs Koordináló Titkársága részére. Támogatási szerződés megküldése. [kézirat]. Tiszaújváros, 2004. szeptember 29. Városi Könyvtár Irattára 1998/2004.

radikálisan csökkenő érdekeltségnövelő támogatás már csupán 576.000 Ft-ot tett ki⁹⁹ 2004-ben, azaz mintegy felére redukálódott a 2002. évi összegnek.

11.1 GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS, FELTÁRÁS

A költségvetésben mindössze 2.300.000 Ft állt rendelkezésre a gyűjtemény gyarapítására, amely összeg abszolút elégtelennek bizonyult egy városi könyvtár elfogadható színvonalú gyarapítására. Folytatva a korábban kialakult gyakorlatot minden lehetőséget igyekeztek megragadni, kezdve a pályázatok benyújtásától egészen a saját bevételek növeléséig.

Már a 80-as évek végétől visszatérő problémának számított, hogy nem volt mód a több példányos beszerzésre, ami a 90-es évektől állandósult, kialakítva az előjegyzések listáját és a könyvtárközi kölcsönzések magas számát. A könyvtárvezető a szakmai munka értékelésénél felhívja a figyelmet a dokumentumok árának átlagosan 15%-os emelkedésére, az ÁFA visszaigénylés lehetőségének megszűnésére, hogy a DVD-ket csak kölcsönzési jogdíj megfizetésével vásárolhatják, amely duplájára növeli az árakat és a forráshiányos költségvetésből nem futja az értékesebb 8-10.000 Ft körüli könyvek beszerzésére. Az év folyamán 1.129 darab vásárolt, illetve ajándékba kapott dokumentummal bővült a könyvtár dokumentumállománya,¹⁰⁰ amelyet a két gyűjteményszervező könyvtáros, Hodossyné Csőke Beáta és Cziffra Krisztina az ALEPH 500 integrált könyvtári rendszerben tártak fel.

Cziffra Krisztina a Gyűjteményszervezés részlegben

⁹⁹ Szakmai beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tourinform Tiszaújváros 2004. évi tevékenységéről, valamint az intézmény 2005. évi szakmai programtervezete. [kézirat]. Tiszaújváros, 2004. november 26. 27. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.259.1.

¹⁰⁰ Szakmai beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tourinform Tiszaújváros 2004. évi tevékenységéről, valamint az intézmény 2005. évi szakmai programtervezete. [kézirat]. Tiszaújváros, 2004. november 26. 29. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.259.1.

Dokumentumtípus	Db	Ár (Ft)
Könyv	1.162	2.602.010
Időszaki kiadvány (előző évf. beletárolt kötetek)	141	1.049.810
Videofilm, audio-vizuális dok., hangos könyv, dia	71	219.225
Hangzó dokumentum (hanglemez, CD-lemez, hangkazetta)	118	286.215
Elektronikus dokumentum (CD-ROM, DVD)	61	481.640
Brosúra	52	30.734
Összesen	1.605	4.669.634

11.2 KÖNYVTÁRHASZNÁLAT, DOKUMENTUMFORGALOM

A 2004-ben a beiratkozott olvasók száma összesen	3.406 fő	
A különgyűjtemények szolgáltatásaira beiratkozott olvasók száma (videófilm + DVD + folyóirat + zenei CD kölcsönzés)	118 fő	19 intézmény
A Fiókkönyvtárba beiratkozott olvasók száma	30 fő	

Szakterület	A könyvtárhasználatok száma				
	Összesen			Az összesből a kölcsönzések száma	
	Személyes használatok		Távhasználat		
	Összesen	Ebből 14 éven aluli	Összesen	Összesen	Ebből 14 éven aluli
Központi könyvtár	48.897	7.362	10.274	23.182	4.152
Fiókkönyvtár	932	47	-	932	47
Összesen	49.829	7.409	10.274	24.114	4.199

A kölcsönzött dokumentumok száma 2004-ben

Szakterület	Könyv	Folyóirat	Videófilm	DVD	CD	Összesen	Az összesből 14 év aluli
Felnőtt könyvtár	4.172	-	-	-	-	48.172	-
Gyermek-könyvtár	12.924	-	-	-	-	12.924	12.924
Közhasznú Információ	-	-	-	-	-	-	-
Olvasóterem	135	-	-	-	-	135	-
Hírlapolvasó	-	1.741	-	-	-	1741	-
Médiatár	-	-	1.566	730	2.381	4.677	-
Helytörténeti gyűjtemény	-	-	-	-	-	-	-
Fiókkönyvtár	235	2 060	-	-	-	2 295	225
Összesen	61.466	3.801	1.566	730	2.381	69.944	13.149

Az olvasók 54.667 db dokumentumot használtak helyben, ebből 11.900-at a 14 éven aluliak.

11.3 FELNŐTTKÖNYVTÁR

A Felnőttkönyvtár magas szintű szakmai tevékenységével, új szolgáltatások bevezetésével, és azok intenzív propagálásával igyekezett mind több olvasót részlegeibe csábítani.

A kölcsönzőpultban Sándorné Szabó Katalin fogadja az olvasókat

A felnőtt kölcsönzőtér tájékoztató könyvtárosai - Kecsmárné Csipi Gizella szolgáltatásvezető irányításával - az olvasókkal való személyes kapcsolattartás révén figyelték és összegyűjtötték az olvasók dokumentum beszerzésre tett javaslatait, segítséget nyújtottak az eligazodásban, részt vállaltak a könyvtári rendezvények szervezésében, fenntartották a raktári rendet, rendszeresen vezették a kölcsönzési adminisztrációt és figyelmet fordítottak az állományvédelemre.

Új szolgáltatásként lehetőség nyílt az éves mellett a féléves különgyűjteményi tagság igénybevételére is, amely nagy tetszést váltott ki az olvasók körében.¹⁰¹

Sok főiskolai és egyetemi hallgató kedvelt részlegének számított az Olvasóterem, ahol az értékesebb kézikönyveket és a dokumentumbeszerzésre fordítható összeg további csökkenése, illetve az ebből fakadó egy példányos beszerzési rendszer megkövülése következtében, a drágábbnak minősülő szakkönyveket helyezték el. Az évek óta népszerű hétvégi, letéti díjas kölcsönzés mellett az év elejétől lehetőséget biztosítottak az olvasóknak a korábban nem kölcsönözhető módszertani segédkönyvtári állományból történő 1 hetes időtartamú kölcsönzésre. Szintén a

¹⁰¹ Szakmai beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tourinform Tiszaújváros 2004. évi tevékenységéről, valamint az intézmény 2005. évi szakmai programtervezete. [kézirat]. Tiszaújváros, 2004. november 26. 27. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.259.1.

felsőoktatási intézmények hallgatóinak körében számított népszerű szolgáltatásnak az irodalomkutatás, amelyet folyamatosan gyűjtöttek és rendszereztek, bibliográfiai tételeiket pedig beépítették az épülő referenzs adattárba.¹⁰² Mindezt a sokrétű tevékenységet márciustól, a megüresedett álláshelyre felvett felsőfokú végzettségű könyvtáros, Tellér Gabriella látta el, a Helytörténeti Gyűjtemény Aprónyomtatványtárának gondozásával együtt. Nemzeti ünnepeink, világnapok elnevezéssel Kitka Zsuzsa és Tellér Gabriella tájékoztató könyvtárosok egy igen impozáns ajánló bibliográfiát állítottak össze a tanév időtartamára eső jeles napok, illetve legismertebb világnapok rövid bemutatásával. Az összeállítók a téma terjedelméből kifolyólag a téma irodalmi megközelítésére törekedtek, s ahol lehetett a legfrissebb irodalomból válogattak.

Nagy forgalmat bonyolított le az internet elterjedésével a Közhasznú Információs Szolgálat, amelynek szolgáltatási köre az eMagyarország Pont bevezetésével kibővült. A felhasználók köre zömmel a 20-40 év közötti lakosokból került ki, de pályázat útján nyert forrásból 20 órás internet tanfolyamot indítottak be az 55 éven felüliek számára. A részlegben Kulcsár Attila informatikus végezte a szórólapok, plakátok, rendezvényekre a meghívók, könyvtárismertetők szerkesztését, nyomtatását és mindemellett részt vett a városi Weblap, programok és hírek oldalainak és a könyvtár saját honlapjának feltöltésében.

Az Infotékában lehetett a számítógépes folyóiratokat kikölcsönözni a különgyűjteményi kölcsönzésre jogosult olvasóknak. A nyomtatott formájú közhasznú információk az Olvasóterem hatósugarába kerültek át, azért hogy az Infotékában az elektronikus információhordozóké, legyen a vezető szerep. A részleg szakmai munkája szempontjából visszaesést okozott, hogy anyagiak hiányában nem tudták megvásárolni a közhasznú információkat szolgáltató, és évente változó adatokkal megjelenő adat-, illetve cégtárakat.¹⁰³

Az EU-Sarok különgyűjteményét létrehozásának pillanatától minisztériumi támogatásból bővítették. A 2004-ben elnyert pályázati összegből sikerült EU témájú könyvet vásárolniuk, előfizetniük az Európa Szerver elnevezésű adatbázisra és az Európa 2002 című folyóírra. Három előadást szerveztek Tudja-e, hogy...? címszó alatt az év folyamán Tiszaújváros Önkormányzata és a Miniszterelnöki Hivatal Kormányzati Kommunikációs Központ támogatásának köszönhetően.

¹⁰² I. m. 31. p.

¹⁰³ I. m. 35. p.

2004-től a Hangtár és a Videotár tevékenységét, jóllehet két különálló helyiségben találhatók az épületben, Médiatár néven egyesítették.

A Hangtárban Molnár Istvánné, médiatáros könyvtáros

A részleg vezetője Dajkáné Mészáros Mária lett. A Hangtár 850 darabos CD-tárából a különgyűjteményi jogosultsággal rendelkező olvasók kölcsönözhettek, akik között minden korosztály képviseltette magát. Ez a megállapítás a Videotár esetében is megállja a helyét. Kedvezett a tagoknak az ekkor bevezetett mindennapos kölcsönzés, szemben a korábban heti kétszeri alkalommal szemben, és a féléves tagság lehetőségének bevezetése. A jobb tájékoztatás érdekében elkészítették az új Video- és DVD jegyzéküket. Igyekeztek az olvasók kéréseit figyelembe venni a filmek beszerzésénél, különösen a vígjáték, akció, valamint a gyermekek részére készült filmek iránt megnövekedett érdeklődésre való tekintettel.

A Felnőttkönyvtár egyik legforgalmasabb részlegének a Folyóiratolvasót tekinthetjük, ahol az olvasók között szép számban voltak nyugdíjasok és a munkanélküliek. A különgyűjteményi tagsággal rendelkező olvasók folyóirat kölcsönzési joghoz is jutottak. 2004-ben ismételten le kellett mondaniuk néhány folyóirat előfizetéséről az anyagi lehetőségek további beszűkülése miatt, ami éles ellentétben állt az olvasók választékbővítési kéréseivel.

11.4 GYERMEKKÖNYVTÁR

A Gyermekkönyvtár szolgáltatásait alapvetően a 14 éven aluli gyermekek vették igénybe, de kialakult egy pedagógusokból, gyesen lévő kismamákból, nagymamákból és a felnőttek egy rétegéből álló kölcsönzői csoport, amelynek tagjai

érdeklődést mutattak a korosztály irodalma iránt. A 2003-ban bevezetett kedvezőtlen nyitva tartási rendet olvasói kérésre kedden és pénteken megváltoztatták, visszaállítva a délelőtti nyitva tartást, így ezeken a napokon ismét 10.00-18.00 óráig tartott nyitva a Gyermekkönyvtár.

A hagyományos könyvkölcsönzésen kívül népszerűek voltak könyvtárbemutató foglalkozásai, amelyekkel szívesen éltek mind a város, mind a környékbeli települések iskolái. Nemcsak az iskolások, hanem az óvodások is szervezett keretben látogatták a gyermekfoglalkozásokat. Havonta tartották a családi játszóházakat, ahol bárkinek alkalma nyílt lehúzható üvegfestékekkel hőemberes ablakképet, farsangi álarcot, szafari parkot, fonalgrafikával könyvjelzőt, dekorgumiból gyöngyvirággal díszített szívet, papírállatokat gyöngyökkel, krepp-papírból szivacsot, órarendet, papírsárkányos kitűzőt, méhsejtpapírból sündisznót, poháralátétet, mikulás csizmát készítenie.¹⁰⁴ Kellemes elfoglaltságot jelentett a gyermekeknek a húsvéti játszóház a szalvátatechnikával díszített tojások és húsvéti ablakképek lehúzható üvegfestékekkel történő elkészítésével.

Június 21-július 2. között szervezték meg a Hátizsákkal Európába kézműves napközit, amelynek tematikáját Vajnárovi Mihályné, a Gyermekkönyvtár vezetője részben az Európai Unió története, jelképei, tagországai, valamint a magyarok eredete, a magyar népmesék, a magyar gyermekírók és híres mesealakjai, Magyarország nemzeti parkjai és természetvédelmi parkjai, a magyar népművészet és népi mesterségek, a magyar népzene, néptánc, a magyar konyha, Magyarország fővárosának, Budapestnek, a jellegzetes magyar tájaknak, valamint a magyar feltalálók és magyar tudósok bemutatása köré építette fel.¹⁰⁵ A napközi kézműves foglalkozásai során a résztvevők nemezeltek, ujjbábokat, szalvátatechnikával képeket, méhsejtpapírból halat, termésképeket, lufi-figurát, krepp-papírból pipacsot, lehúzható üvegfestékekkel képeket, a Te mit vinnél az EU-ba? témában rajzokat készítettek.

A Gyermekkönyvtár kapcsolódott a Felnőtt részleg néhány rendezvényéhez, így az Európai Unióhoz csatlakozás megünnepléséhez Az egység a sokféleségben című uniós rajzpályázat anyagának, illetve Mesélő Európa címmel híres európai meseírók figuráit ábrázoló képek kiállításával, az Ünnepi Könyvhéten Böszörményi Gyula író-olvasó találkozójával (június 8.), Sohonyai Edit rendhagyó irodalomórájával (június

¹⁰⁴ A Gyermekkönyvtár rendezvényei 1999-2006. [kézirat]. Tiszaújváros, 2004. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.264.1.

¹⁰⁵ I. m.

9.), az Őszi Könyvtári Napok ideje alatt Mesés játékok, játékos mesék elnevezéssel meghirdetett mesevetélkedő (október 6.), Játék Party (activity, teremjátékok), Mini Mozi vetítéssel (október 8.). Mindezek a programok felül megemlékeztek a Föld Napjáról egy előre elkészített TOTÓ segítségével, amelynek értékelését sorsolással és jutalmazással kötötték egybe (április 22.), Hátizsákkal Európában címmel Európai Uniós vetélkedőt hirdettek (május 6.), megrendezték újból a Nagymamák mesemondó délutánját (május 12.), játszóházat szerveztek a Városi Gyermeknapon.

Böszörményi Gyula író és az Álomfogó rajongók

Sokszinű Európa – gyermekrajzokon

A Hátizsákkal Európában c. vetélkedő a Gyermekkönyvtárban

Május 25-én a Gyermekkönyvtár vezetője iskolai könyvtárosok számára módszertani előadást szervezett Olvasóvá nevelés a XXI. században címmel (május 25.) 20 fő részvételével.

A gyermekkönyvtárosok Vajnárovits Mihályné és Szabóné Nagy Gyöngyi igen sokrétű munkát végeztek, hiszen a programok összeállításánál figyelemmel kellett lenniük a gyermekek életkorára, napi kapcsolatot tartaniuk a város és a környék oktatási intézményeivel és szabadidő szervezőivel, megfelelően propagálni rendezvényeiket. Immár két éve működtették interaktív gyermekoldalukat, az olvasóvá nevelés új módszerét, könyvajánlások, irodalmi szemelvények, hasznos tanácsok közzétételével élesztve fel a vágyat az olvasás iránt, mely kezdeményezésük a szakmai berkekben is nagy elismerést váltott ki. Szakmai fejlődésük érdekében vettek részt A gyermekek könyvtári ellátása - Aktuális feladatok, korszerű módszerek (60 órás), az Internet használat könyvtári környezetben című (30 órás) akkreditált tanfolyamokon, illetve a 36. Vándorgyűlés Gyermekkönyvtáros Szekciójának programján Miskolcon és az Országos Gyermekkönyvtáros Konferencián (november 5-6.) Sárospatakon.¹⁰⁶ Munkásságáért

¹⁰⁶ Szakmai beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tourinform Tiszaújváros 2004. évi tevékenységéről, valamint az intézmény 2005. évi szakmai programtervezete. [kézirat]. Tiszaújváros, 2004. november 26. 38. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.259.1.

Vajnárovits Mihálynét a március 15-i városi díszünnepségen a Tiszaújváros Közművelődéséért kitüntetés Évi díjában részesítették.

11.5 RENDEZVÉNYEK

A Városi Könyvtár rendezvényei iránt, amelyeknek szervezését kulturális menedzserként Dajkáné Mészáros Mária irányította, a városlakók és a környéken élők nagyfokú érdeklődést mutattak a 2004-es esztendő folyamán is.

187 fő volt kíváncsi a Magyar Kultúra Napja alkalmából Hernádi Judit Játszd újra! című zenés előadójátékára (január 19.), amelyen közreműködött a Good Afternoon zenekar.

Hernádi Judit színművésznő és a nézők

A Magyar Költészet Napjának megünneplésére Lukácsy Katalin színművésznőt látta vendégül a könyvtár, aki Jajgatva sír a szél című megrendítően szép előadójátékán (április 15.) megzenésített magyar verseket adott elő a kezdetektől egészen napjainkig.

Lukácsy Katalin színművésznő és a közönség a Költészet Napi előadáson

A 75. Ünnepi Könyvhét tiszaujvárosi rendezvényei (június 3-9.) Dr. Reisinger János népszerű bibliai történeti előadás-sorozatának Egészséges életmód a Biblia tükrében című (június 3.), kóstolóval egybekötött előadásával vették kezdetüket.

A könyvtár vendégül látta Endrei Judit volt népszerű televíziós bemondót (június 7.), a Mindörökké nő... című könyvének megjelenése kapcsán. A rendezvényeket Tiszaujváros Város Önkormányzata, a Felsőmagyarország Kiadó, a Bíbor Kiadó, a Kicsike Könyvesbolt, a Könyv és Tankönyvcentrum és az Oltalom Alapítvány támogatta, és mint minden évben több napos könyvvásár fogadta a látogatókat a Városi Könyvtár épülete előtt felállított pavilonokban.

Igen gazdag programot sikerült a könyvtárnak az Őszi Könyvtári Napokra (október 1-13.) összeállítania. Az egész programsorozat az Adventi Rézfűvós Kamarazenekar zenei estjével indult (október 1.), akik a kereszténység zenéjéből adtak elő szemelvényeket, majd rövidebb szünetet követően október 6-án, a Gyermekkönyvtár mesevetélkedőjével és Dr. Reisinger János Jézus példázatai Isten országáról szóló példázatok (só, kovász, mustármag példázata) című előadásával folytatódott.

Október 8-án 10.00 órától egészen másnap hajnal kettőig üzemelt az intézmény, ún. éjszakai nyitva tartás keretében, ahol a gyermekeknek levetítették a Mackótestvér című filmet, játékpártit szerveztek.

A felnőtteket a délután folyamán Tea-est-re invitálták, ami voltaképpen egy olvasókönyvtáros találkozót takart, amelynek keretében a könyvtár vezetője, Tompáné Mészáros Hedvig beszámolt az újdonságokról, a várható programokról, röviden elemezte az aktuális évet, illetve átadta az Örökös Könyvtári Tag címet Kozák Ildikó, hejőbábai tanítónő részére.

Az este további részében a közönség meghallgathatta a Sajószögedi Big Band együttest, részt vehetett az Activity játékban, Paudits Béla Elmondani, jaj, de nehéz... című vidám zenés estjén, és ha valaki még mindig bírta, beülhetett az éjszakai Mini-Mozi Pokolba a szerelemmel című filmjének vetítésére.

Az Őszi Könyvtári Napok rendezvényét Ernyey Béla Sznobbarométer című könyvének dedikálással egybekötött bemutatója, és a szerző Tokaji Edit újságíróval folytatott kötetlen hangú beszélgetése zárta (október 13.).

Ernyey Béla színművész dedikál

Az intézmény természetesen nemcsak a könyv ünnepeinek vagy a Magyar Kultúra-, valamint a Költészet Napjának megünneplése alkalmából szervezett rendezvényeket, hanem egyéb más alkalmakor is, nemegyszer más társszervezetek társaságában vagy a városi nagyrendezvények programjainak részeként.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás rendezvényeinek egyik színhelye volt a Városi Könyvtár. Az ide látogatók megismerkedhettek az Európai Unióval és a tagországokkal, akár videofilmek megtekintése, CD-ROM-ok használata, akár az Európa Szerver adatbázis bemutatásán keresztül. A könyvtár földszinti részében bárki bepillantást nyerhetett a Kalandozás Európa képzőművészetében című reprodukciós kiállítás, az épület előtti területen pedig az Egység a sokféleségben címmel meghirdetett Európai Uniós rajzpályázat anyagába, valamint még ugyanezen a napon a Mesélő Európa című, nagy meseírók szereplőit, mesealakjait ábrázoló képekből összeállított kiállítást tekinthették meg az érdeklődők.

Az évek óta kialakult gyakorlatnak megfelelően a könyvtárosok kivették részüket a Városi Gyermeknap kézműves foglalkozásainak szervezéséből a Városháztéren.

A Városnapok, egészen pontosan az augusztus 20-i napok rendezvényei között került sor Hajdu Imre újságíró, a Tiszaújvárosi Krónika főszerkesztője két új kötetének, az Álmodtunk egy új világot - Leninváros - Tiszaújváros 1990-1994 és a Demokrácia tanulóévei - Tiszaújváros 1992-1994 bemutatójára, melyet Farkas Zoltán polgármester nyitott meg, majd Koscsó Lajos, Tiszaújváros alpolgármestere baráti hangú beszélgetésben faggatta a szerzőt a könyvek születéséről.

A Városi Könyvtárban rendezték meg Határon Túli Magyar Színházak Tiszaújvárosi Találkozójának egyik állomásaként a Nagyváradi Állami Színház Szigligeti Társulat igazgatójának, Meleg Vilmosnak Magyarok lenni - Erdélyi életérzések az ezredfordulón című (november 21.) pódiumműsorát 200 év költészetéből, amelyben felcsendültek Fazekas László, Tóth István, Babits Mihály, Sajó Sándor, Kányádi Sándor, Kölcsey Ferenc, Arany János, Horváth Imre, Szilágyi Domokos, Szöcs Kálmán, Vörösmarthy Mihály, Ady Endre, Gábor Ferenc, Reményik Sándor és Váci Mihály költeményei.

November 18-án került sor Váradi Péter Pál - Löwey Lilla Kovászna és vidéke című honismereti fotóalbumának és a szerzőpáros reprezentatív kiadású, 3 nyelvű Kalotaszeg - Képes krónika című kötetének bemutatójára.

Könyvtári esték elnevezés alatt hirdették meg irodalmi ismeretterjesztő sorozatukat, melynek első előadása volt Lev Tolsztoj: Gazda és cseléd című művének elemzése Furman Éva irodalomtanár vezetésével (szeptember 15.).

Furman Éva irodalomtanár Tolsztoj elemzése és a nézők

December 20-án a Sola Scriptura Teológiai Főiskola kamarakórusának és hangszeres szólistáinak Ó, fényes hajnalcsillag... című hangversenyét hallgathatta meg a közönség, amelyen felcsendültek Johann Sebastian Bach, Josquin des Pres, Ferdinando Pellegrini, Giuseppe Ottavio Pitoni, Heinrich Shütz, Georg Philipp Telemann, Antonio Lucio Vivaldi műveinek részletei.

Rendkívül népszerűek voltak a lakosság körében Dr. Reisinger János Vezérfonalunk a szeretet, A valódi szeretet törvényei, Szeretetre nevelés a családban, Egészséges életmód a Biblia tükrében, Jézus példázatai Isten országáról szóló példázatok (só, kovász, mustármag példázata), A rossz legyőzéséről szóló példázatok (a búza és a konkoly, tékozló fiú, erős fegyveres) és Az imádságról szóló példázatok

(a farizeus és a vámszedő, a tolakodó barát) című előadásai a művelődéstörténeti sorozat részeként.

Szót kell emelni a bibliatörténeti előadás-sorozat mellett az Európai Unió témakörében tartott előadásokról, amelyek sorát Dr. Szenczi Erika, az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Nemzetközi Nyugdíjügyek Főosztályának Főosztályvezető-helyettese által Nyugdíjasok az EU-ban - Az Európai Unió szociális rendszere témában tartott előadása (január 26.) nyitotta meg. Egészen más területet érintettek Csepeli Mariann (ESZCSM Gyermek- és Ifjúságvédelmi Főosztály), Sáfrányné Dr. Vörösváry Ildikó (B.-A.-Z. Megyei Önkormányzat Gyámügyi Osztálya) és Csordás Ágnes (Magyar Védőnők Egyesülete) előadók a Gyermekvédelem az EU-ban című (szeptember 27.) előadás alkalmával. Az Őszi Könyvtári Napok egyik programjaként került megrendezésre Bordás István és Dimák Dávid előadók közreműködésével az Oktatás, kultúra Magyarországon és az Európai Unióban című előadás (október 11.). Szintén az oktatás kérdéseivel foglalkozott Erős Adrienne, a Miskolci Egyetem Gazdaságelméleti Intézetének tanára a Mit ér a diploma, ha magyar? - Továbbtanulási lehetőségek az Európai Unióban című előadásában, amelyben igen részletes tájékoztatást adott a pályaválasztás előtt állók számára (november 17.).

Még 2003-ban nyújtotta be a könyvtár pályázatát az Informatikai Könyvtári Szövetséggel közösen szakmai programok, továbbképzések tartására. Az egész országra kiterjedő rendezvénysorozat egyik állomásaként A kistelepülések könyvtári ellátása - Workshop (március 18-19.) elnevezéssel kétnapos regionális konferencia szervezésére 194.570 Ft-ot kaptak a Nemzeti Kulturális Alapprogram Igazgatóságától.

Az év utolsó szakmai programjának az ALEPH integrált könyvtári rendszer működését szemléltető bemutatóval egybekötött szakmai előadás (november 10.) tekinthető.

A könyvtár impozáns épülete több kiállításnak adott helyet, többek között a Balassi Bálint emlékévé tiszteletére Kitka Zsuzsa által, a könyvtár anyagából összeállított Balassi és kora című tárlatnak (február 24-április 11.), amelyet az Eötvös József Gimnázium és Kollégium általános igazgatóhelyettese, Suba Péter, magyar szakos tanár nyitott meg egy igen értékes előadás formájában, melyen

közreműködtek Petrik Tímea és Stefán János a Vándor Sándor Zeneiskola növendékei.

A Balassi és kora c. kiállítás közönsége

Bemutatkozott Ipó Emma székelyudvarhelyi nyugdíjas pedagógus Ikebana képekben című egyéni tárlatával (április 14-30.), ami vásár is volt egyben.

Ipó Emma székelyudvarhelyi pedagógus virágkép-tárlata

Barnóczky Richárd festőművész nyitotta meg szeptember 14-én Vass J. Zsóka naiv festő Útkeresés című kiállítását, amely szeptember 25-ig volt látogatható, és

amelyet Erdei Zoltán Az élet titkai című természetfotó-kiállítása váltott fel (november 16-december 1.).

A Városi Könyvtár számára nem elhanyagolható bevételi forrást jelentettek a terem bérbeadásából befolyó jövedelmek. Az intézmény fogadott rendezvényeiként tarthatjuk számon a Bibliakör bibliai témakörben tartott beszélgetéseit, a TSC Természetjáró Szakosztálya Nyáridéző című előadás-sorozatát, a BOKIK, az MSZP, a Fidesz-MPP rendezvényeit, a termékbemutatókat, az Óvónők Továbbképző Tanfolyamát (április 1.), a Kistérségi projektmenedzser képző tanfolyamot (május 3-5.), a jogi tanácsadást, a Városi Önkormányzat és a VAN megoldás Bántalmazott Nőket és Gyerekeket segítő Egyesület Családon belüli erőszak és gyermekbántalmazás megelőzésének lehetősége című közös szakmai programját (november 18.) az Óvodapedagógusok Szakmai Napját (november 3.), a Dél-borsodi Polgári Együttműködési Egyesület, a Nagycsaládosok Egyesülete összejöveteleit stb. Közös szervezésű rendezvények közé számítják a Pozitív Gondolkodásúak Klubja és a Kaffka Margit Nyugdíjas Klub havi rendszerességgel történő összejöveteleit.

Tiszaújváros Önkormányzatának kérésére adtak helyet az Európa Bajnokságot nyert Sebestyén Júlia műkorcsolyázónő közönségtalálkozójának (február 12.) az intézményben, amelyen a város nevében Farkas Zoltán polgármester, a Tiszaújvárosi Sport Club részéről pedig Jakab István elnök köszöntötte az újdonsült Európa-bajnokot és edzőjét, Száraz Andrást.

Jakab István, TSC elnök köszönti Sebestyén Júlia műkorcsolyázónőt és edzőjét Száraz Andrást a közönségtalálkozón

11.6 FIÓKKÖNYVTÁR

A Városi Könyvtár egyetlen fiókkönyvtára a Tisza-parti városrészben működött stabil olvasói körrel, akik hetente kétszer vehették igénybe a könyvtár nyújtotta szolgáltatásokat. A Fiókkönyvtár külön folyóirat előfizetéséről az egyre soványabb anyagi kondíciók következtében el kellett tekinteniük, ehelyett forgó letéti rendszert dolgoztak ki ellátására. A második negyedévtől azonban a területi képviselő, Dr. Márkus Gábor anyagi támogatásának köszönhetően hét lapra tudtak ismételt előfizetni 30.000 Ft értékben.¹⁰⁷

11.7 HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

A Helytörténeti Gyűjtemény munkáját nagyon megnehezítette az a tény, hogy az intézményben nem volt külön státus erre a feladatra. A 2003-ban lezajlott minisztériumi szakfelügyeleti vizsgálat megállapításai 2004-ben kerültek az intézményhez. Ez, valamint a minisztérium által kiadott ideiglenes működési engedély előírja főállású történész-muzeológus alkalmazását a Helytörténeti Gyűjtemény végleges működési engedélyének kiadásához. A személyi feltételek mellett a tárgyi feltételek sem alakultak kedvezően. A részleg számára állományfejlesztésre alig, állagvédelemre egyáltalában nem jutott pénz. Hiába nyújtottak be pályázatot a Nemzeti Kulturális Alapprogram Igazgatóságához Helyismereti Gyűjtemény könyv- és iratanyagának állományvédelmére kérelmüket, azt a Könyvtári Kollégium 2004. november 16-i ülésén elutasították.¹⁰⁸

A forráshiány ellenére Kitka Zsuzsa folyamatosan végezte a sajtófigyelést, tovább építette a Helyismereti Adatbázist, átrendezte az adattári anyagot a téma szerinti elrendezés alapján, megkezdte a helyismereti folyóiratok átvizsgálását, rendszerezését. Elkezdte a leltározatlan tárgyak állományba vételét, amelyhez ismét kérte Dr. Bencsik János, nyugalmazott múzeumigazgató önzetlen segítségét. November második felében mutatták be a Városi Könyvtár Helytörténeti Gyűjteményének kiállítótermében a Magyar Vöröskereszt Tiszaújvárosi Területi Szervezetének Szívünknek, szemünknek kedves... elnevezésű, népi hagyományok, hagyományörzők jótékonyági kiállítását (november 17-december 3.).

¹⁰⁷ Szakmai beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tourinform Tiszaújváros 2004. évi tevékenységéről, valamint az intézmény 2005. évi szakmai programtervezete. [kézirat]. Tiszaújváros, 2004. november 26. 38. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.259.1.

¹⁰⁸ A Nemzeti Kulturális Alapprogram Igazgatósága Könyvtári Kollégiumának levele a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár részére. Pályázat elutasítása. [kézirat]. Budapest, 2004. november 29. Városi Könyvtár Irattára 2143/2004.

12. A VÁROSI KÖNYVTÁR 2005. ÉVI TEVÉKENYSÉGE

A Városi Könyvtár 2005. évi munkatervének összeállításakor a sokszínű és minőségi könyvtári szolgáltatások mellett arra törekedett, hogy információs központként elérhetővé tegye olvasói számára a magyar könyvtári hálózat valamennyi szolgáltatását, és rendezvényeivel továbbra is a város kulturális életének meghatározó színtere maradjon.

Az intézmény legégetőbb problémája az informatikai rendszer elavult műszaki állapotából fakadt. A dolgozói számítógépek olyan lassúak és elavultak voltak, hogy az ALEPH integrált könyvtári rendszer új frissített verziójának feltelepítését sem sikerült a szolgáltatónak elvégeznie rajtuk. Hasonlóan az előző évekhez városi könyvtárak számára nem írtak ki pályázatot informatikai eszközök beszerzésére. Az egyetlen reménysugarat az Önkormányzat Képviselő-testületének 2005. április 29-i testületi ülésén hozott - az intézmény elmúlt két évben végzett tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról szóló - határozat jelentette, ami többek között megfogalmazza a Művelődési Központ és a Városi Könyvtár informatikai rendszerének fejlesztését a 2005. évi költségvetés alakulásának függvényében.¹⁰⁹ Mivel ennek a feltételei tárgyévben nem teremtdtek meg, a Városi Könyvtár vezetőjének nem maradt más választása, minthogy a 2006. évi költségvetési tervezetben szerepeltesse az informatikai rendszer cseréjének és a szükséges fejlesztésének igényét.

A Városi Könyvtár tárgyéven mindössze nyolc pályázaton indulhatott el, amely abból a kedvezőtlen pályázati tendenciából fakadt, amely elsősorban a megyei könyvtárakkal, az ODR tagkönyvtárakkal, illetve a kistéleplülések és társulásaikkal számolt.

¹⁰⁹ Tiszaújváros Önkormányzata Képviselő-testületének 2058-3/2005. 74/Ökth. sz. határozatának 5. pontja. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.1122.1.

Sikeresen pályáztak, és nyertek viszont támogatást a „Tiszaújváros Jövőjéért” Alapítványtól nyári napközis olvasótábor megszervezésére szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek számára 300.000 Ft értékben.¹¹⁰

A Nemzeti Kulturális Alapprogram Könyvtári Szakmai Kollégiumától egy ízben nyertek 400.000 Ft-ot Szakmai eszközfejlesztés, korszerűsítés témában, mely összeget korszerű hangosító berendezések beszerzésére költötték,¹¹¹ illetve Szakmai programok keretében Internet és elektronikus szolgáltatások ismereteinek elsajátítására irányuló tanfolyamok lebonyolítására a lakosságnak címszó alatt újabb 300.000 Ft-ot.¹¹²

A lakossági internet tanfolyam lebonyolítása című pályázatukra elnyert összegből egy 6 x 20 órás tanfolyam-sorozatot szerveztek (2005. október 1-2006. április 3.), turnusonként 7 fő részvételével, amely az internet használata mellett a számítógép alapfokú használatára is kiterjedt. A Közép-Európai Brókerképző és Értékpapírpiazi Ismeretterjesztő Alapítványhoz benyújtott pályázatukkal 83.000 Ft értékben nyertek szakkönyveket¹¹³.

A Miniszterelnöki Hivatal EU Kommunikációs Főosztálya A könyvtárak uniós programjának támogatása címmel tett közzé pályázati felhívást, amelynek az intézmény a program beindulása óta állandó résztvevője. 2005-ben az elnyert 150.000 Ft-ot¹¹⁴ egy tájékoztató előadás megszervezésére, illetve könyvek beszerzésére fordították.

2005. július 1-jétől Czikora János nyugdíjba vonulása miatt megüresedett a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár igazgatói álláshelye. Utódjául Mátyás Zoltánt nevezte ki az Önkormányzat a pályázati eljárás lefolytatása után. Az általános igazgatóhelyettes Tompáné Mészáros Hedvig lett.

¹¹⁰ Támogatási szerződés, mely létrejött a „Tiszaújváros Jövőjéért” Alapítvány, másrészről a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár között. [kézirat]. Tiszaújváros, 2005. április 7. Városi Könyvtár Irattára

¹¹¹ Támogatási szerződés a Nemzeti Kulturális Alapprogram Könyvtári Szakmai Kollégiuma és a Derkovits Gyula Művelődési központ és Városi Könyvtár között. Korszerű hangosító berendezések beszerzése a könyvtárnak. [kézirat]. Budapest, 2005. május 25. Városi Könyvtár Irattára 2436/2005.

¹¹² A Nemzeti Kulturális Alapprogram Könyvtári Szakmai Kollégiumának levele a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár részére. Értesítés a pályázat támogatásáról. [kézirat]. Budapest, 2005. május 5. Városi Könyvtár Irattára 2398/2005.

¹¹³ A Közép-Európai Brókerképző és Értékpapírpiazi Ismeretterjesztő Alapítvány levele Tompáné Mészáros Hedvig részére. [kézirat]. Budapest, 2005. július 6. Városi Könyvtár Irattára 2479/2005.

¹¹⁴ A Derkovits Gyula Művelődési Központ és a Városi Könyvtár levele a Miniszterelnöki Hivatal EU Kommunikációs Főosztálya részére. Pályázati elszámolás. [kézirat]. Tiszaújváros, 2005. december 9. Városi Könyvtár Irattára 2752/2005.

A Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár új igazgatójának székfoglalója Szabóné Fónagy Erzsébet irodavezető, Czikora János búcsúzó címzetes igazgató, Mátyás Zoltán igazgató és Tompáné Mészáros Hedvig ált. igh. az eseményen

12.1 GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS, FELTÁRÁS

2005-ben a könyvtár több éves kérésének tett eleget az Önkormányzat, amikor a dokumentumbeszerzésre fordítandó keretet 2.3 millió Forintról 6 millió Forintra emelte. Ez az összeg a különböző kiadói kedvezményekkel, egyéb forrásokkal kiegészítve biztosította a könyvtári gyűjtemény megfelelő szintű gyarapítását, egyrészt az olvasói igények, másrészt a gyűjtőkori szabályzatban leírtaknak megfelelően, de még mindig csak ritkán nyílt lehetőség a többpéldányos beszerzésre.

A könyvtári gyűjtemény gyarapodásának alakulása 2003-2005 között:

Dokumentumtípus ¹¹⁵	2003		2004		2005	
	Db	Ár (Ft)	Db	Ár (Ft)	Db	Ár (Ft)
Könyv	1.224	2.453.163	1.162	2.602.010	1.738	4.245.747
Időszaki kiadvány (előző évf. beletárolt kötetei)	154	903.606	141	1 049 810	120	1.157.370
Videofilm, audio-vizuális dok., hangos könyv, dia	45	173.578	71	219.225	194	33.422
Hangzó dokumentum (hanglemez, CD-lemez, kazetta)	72	210.619	118	286.215	186	535.102
Elektronikus dokumentum (CD-ROM, DVD)	54	355.300	61	481.640	155	888.794
Brosúra	90	37.668	52	307.34	13	20.041
Összesen	1.639	4.133.934	1.605	4.669.634	2.406	781.576

¹¹⁵ Beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tourinform Tiszaújváros 2005. évi szakmai tevékenységéről, valamint az intézmény 2006. évi szakmai programtervezete. [kézirat]. Tiszaújváros, 2006. február 24. 64. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.271.1.

2005-ben először végeztek 12 év óta teljes körű, időszaki leltárt, mindezt nyitva tartási időben, valamennyi szolgáltatás biztosítása mellett. A revízió alkalmával felfedezett 1. 441 darab dokumentum hiánya, mindössze az ún. megengedett hiány (káló) összegének 21%-át tette ki csupán, mégis felvetette az állományvédelmi szempontok újragondolását.¹¹⁶ Ennek jegyében a korábbi gyakorlattól eltérően áprilistól a Gyermekkönyvtárból történő kölcsönzés a földszinti kölcsönzőpult helyett magában a részlegben ment végbe.

A gyűjtemény szervezésével és feltárásával foglalkozó könyvtárosokra, Hodossyné Csőke Beátára és Cziffra Krisztinára számtalan feladat hárult a 2005-ös esztendőben, többek között az újonnan vásárolt dokumentumok ALEPH integrált könyvtári rendszerben történő feltárása, a törlési jegyzékben szereplő dokumentumok nyilvántartásból és az ALEPH adatbázisból való kivezetése mellett, a HUNMARC adatcsere formátum nyújtotta lehetőségek kihasználásával különböző rekordok átemelése az országos közös katalógusokból (MOKKA, ODR, Kello).

A könyvtár mindezek mellett bekapcsolódott a MATARKA konzorciumba, a magyar folyóiratok országos internetes adatbázisának építésébe, melynek munkálatait Tellér Gabriella, tájékoztató könyvtáros végezte folyamatosan.

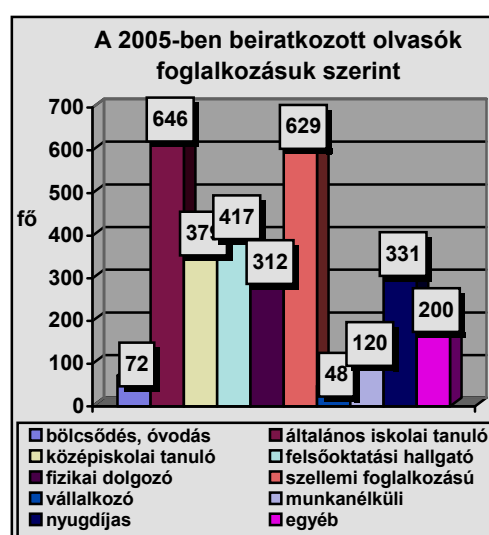
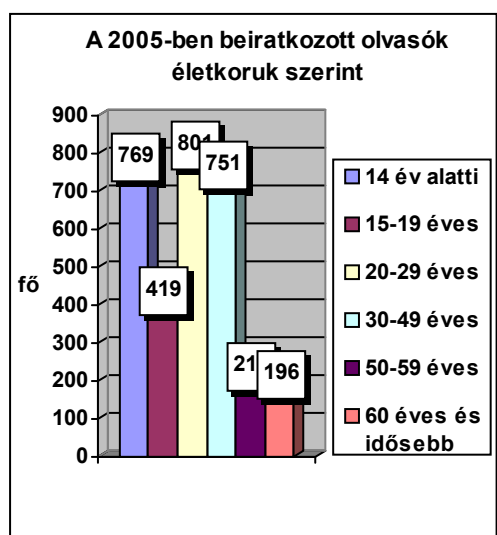
A könyvtár a Szervezeti és Működési Szabályzatában megfogalmazott elveknek megfelelően dokumentumértékesítéssel és városi kiadványok terjesztésével egyaránt foglalkozott. Ezen kívül kiadták Binderné Palocsay Erzsébet: A messzi csillagokról című könyvét, sokszorosították a 2004-ben elkészített Nemzeti ünnepeink - Világnapok ajánló bibliográfiát, szolgáltatásaikról tájékoztató szórólapokon hívták fel az olvasók figyelmét és elkészítették a Hangos könyvek jegyzékét, amely a vakok és gyengénlátók számára ingyenesen kölcsönözhető kazettákat és CD-ket tartalmazta.

12.2 KÖNYVTÁRHASZNÁLAT, DOKUMENTUMFORGALOM

Az intézménybe beiratkozott olvasók száma 7,9%-os csökkenést mutatott a 2004. évi adatokhoz viszonyítva, amely az otthoni internet hozzáférések ugrásszerű elterjedésével magyarázható. Ezt támasztotta alá a személyes használatokkal szemben a távhasználók (e-mail, internet, telefon, fax) számának folyamatos

¹¹⁶ I. m. 45. p.

emelkedése. Statisztikai szempontból igen fontos figyelembe venni, hogy a 3.154 beiratkozott olvasó mindössze 49%-a volt tiszaujvárosi, a többit a környező települések lakossága adta. Nem véletlen tehát az intézmény „kistérségi központi könyvtárként” történő működésének igénye, nem is szólva a pályázati kiírásokról, amelyek különösen kedveztek a kistelepülések és azok társulásainak. Mindehhez a tiszaujvárosi kistérségnek a közösen ellátandó feladatok közé fel kellett volna vennie a közös könyvtári szolgáltatás ellátását, ami azonban még váratott magára. A könyvtárhasználati statisztikát tovább boncolgatva megállapítható, hogy a beiratkozott olvasók életkor szerinti megoszlását alapul véve a 20-29 éves korosztály, foglalkozás szerint viszont az általános iskolás korúak töltötték be a vezető szerepet.

A beiratkozott olvasók létszám csökkenése ellenére a kölcsönzött dokumentumok forgalmának 18,5%-os emelkedését regisztrálták, nem mellékesen az olvasói igényekre építő gyarapítási stratégia és a kedvezőbb pénzügyi kondíció következtében. Különösen említésre méltó a Gyermekkönyvtár dokumentumforgalma, amely jól kifejezi a részlegben az olvasóvá nevelés érdekében folyó komoly és hatékony szakmai munkát. Lényegesen nem változott az előző évi adatokkal összevetve a helyben használt dokumentumok száma. Nem csökkent a népszerűsége a könyvtárközi kölcsönzésnek, amely évek óta az Országos Dokumentumellátó Rendszeren keresztül bonyolítódott le díjmentesen. A könyvtár 398 ilyen jellegű kérését teljesítették elsősorban a miskolci II. Rákóczi Ferenc

megyei-, illetve a debreceni és szegedi egyetem könyvtárai, amíg az intézmény 361 esetben tudott más könyvtárak rendelkezésére állni.¹¹⁷

12.3 FELNŐTTKÖNYVTÁR

A Felnőttkönyvtár a hagyományos alapszolgáltatások: a könyvkölcsönzés, a tájékoztatás mellett számos más szolgáltatással állt az olvasók rendelkezésére. A Kölszönzötér és az Olvasóterem tájékoztató könyvtárosai munkájuk során felhasználták a korszerű információforrásokat, a különböző adatbázisokat, az internetet, az on-line lehetőségeket. A kölcsönzőpult könyvtárosai Balogné Gulyás Erika és Sándorné Szabó Katalin nagy empátiával foglalkoznak az olvasókkal a beiratkozás, kölcsönzés, előjegyzés és a könyvtárközi kölcsönzések és egyéb könyvtári ügyintézés területén. Az olvasói adatbázis naprakészségének, adatvédelmének biztosítása is az ő feladatuk.

Az Olvasóterem speciális szolgáltatását, az irodalomkutatást 16 felsőoktatási hallgató igényelte az év folyamán. Fenntartották a Módszertani segédkönyvtár 2004-ben bevezetett 1 hetes kölcsönzési lehetőségét, amellyel elsősorban a művelődésszervező és pedagógushallgatók éltek. Pályázati forrás képezte az alapját az EU-Sarok fejlesztésének, ami 2005-ben szakkönyvekkel és az ingyenes EU-vonallal gyarapodott.

Az előző évek szintjén mozgott a Hangtár kihasználtsága, jóllehet az intézmény állandó jelleggel bővítette zenei állományát, vállalta más intézmények számára zenei anyagok összeállítását és lehetőséget kínált a Videotár filmjeinek helybeni megtekintésére. Ezzel szemben a Videotár igen élénk forgalmat bonyolított le, különösen a DVD kölcsönzés területén, ami 73%-kal szárnyalta túl a 2004. évi eredményeket.¹¹⁸

8.683 olvasó kereste fel az Infotékát, és vette igénybe az internethasználatot és az eMagyarország Pont számítógépeit. Pályázati pénzekből indították be a részlegben az áprilisban befejeződő, 55 év feletti korosztálynak szóló és októberben a 30 év felettieknek indított internetes tanfolyamot, amelyet Ruszkai Gizella tanárnő vezetett.

¹¹⁷ Beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tourinform Tiszaújváros 2005. évi szakmai tevékenységéről, valamint az intézmény 2006. évi szakmai programtervezete. [kézirat]. Tiszaújváros, 2006. február 24. 48. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.271.1.

¹¹⁸ I. m. 49. p.

A gyakran teltházás Infotéka

Az intézmény egyik legforgalmasabb területének évek óta a Folyóiratolvasó számított, ahol a helyben olvasás mellett a különgyűjteményi tagsággal rendelkező olvasók alkalmanként egyszerre 3 folyóiratot is kikölcsönözhetnek.

12.4 GYERMEKKÖNYVTÁR

A Gyermekkönyvtár dolgozói az alapvető könyvtári szolgáltatások mellett 2005-ben is nagy figyelmet fordítottak a gyerekek szabadidejének hasznos és színvonalas eltöltésére, s ennek szellemében igyekeztek összeállítani programjaikat. A minden hónap utolsó hetében tartott családi játszóházakon a gyermekek szülői segítségével készítettek hóembert, ajándék állatkákat, meghívót gyermekbulira, sárkányt, figurát zseníliával, tavaszi virágokat krepp-papírból, madarat gyöngyből és kartonból, csikóhalat méhsejtpapírból, napraforgót termésből és papírból, tálcát szalvétatechnikával, krampuszt, Mikulást filcből és kartonból, karácsonyi díszdobozt szalvétatechnikával, angyalkás szalvétatartót¹¹⁹. Külön hagyománya alakult ki a Húsvéti játszóháznak, ahol ez alkalommal húsvéti ablakdísz és tojástartó elkészítése volt soron. A Gyermekkönyvtár Gyermeknapj játszóházaival évek óta jelen elmaradhatatlan résztvevője a városi nagyrendezvénynek, melyre ezúttal csuhészobrászattal, lufiállatok hajtogatásával, fakanálbáb és szalvétatechnikával kivitelezett ékszerdoboz készítésével, aszfaltrajzversennyel, játszósarokkal várták a

¹¹⁹ A Gyermekkönyvtár rendezvényei 1999-2006. [kézirat]. Tiszaújváros, 2005. Helytörténeti Gyűjtemény Irrattára 2007.264.1.

gyerekeket a Városháztéren. Minden esetben gondosan előkészültek a városi, illetve a környék általános iskolái által igényelt könyvtárbemutató-, illetve kézműves foglalkozásokra.

A gyermekkönyvtári programok egy része szorosan kapcsolódott a Felnőttkönyvtár rendezvényeihez, különösen a könyv ünnepei alkalmával. Az Ünnepi Könyvhét keretében Petőcz András és Gyárfás Endre írókkal találkozhattak a gyerekek (június 5.), amíg az Országos Könyvtári Napok nyitó rendezvényeként megtartották a Meseország kalandozások elnevezésű mesemondó verseny harmadik és egyben befejező fordulóját, illetőleg annak ünnepélyes díjkiosztó gálaműsorát (október 5.), nyílt napján pedig Mini Mozival, az Én, Pán Péter és Az elveszett kristály nyomában című filmek vetítésével vártak mindenkit.

Árvai Julianna, a Napköziotthonos Óvoda vezetője és Vajnárovits Mihályné a Gyermekkönyvtár vezetője ismerteti a végeredményt Meseországban

Vajnárovits Mihályné, a Gyermekkönyvtár vezetője és munkatársa, Szabóné Nagy Gyöngyi a József Attila évforduló alkalmából gyermekrajz és Te is lehetsz költő! címmel irodalmi pályázatot hirdettek, melynek eredményhirdetésére, a rajzkiállítás megnyitójára április 20-án került sor a könyvtár előadótermében. Az ünnepélyes értékelés a Tiszta szívvel című József Attila zenés műsorral zárult Cseh Imre, Rémiás Julianna és Vodila Norbert előadásában.

Ízelítő a József Attila emlékévkapcsán meghirdetett rajzpályázat díjazott alkotásaiból

A saját gyermekkönyvtári rendezvények sorát gazdagította továbbá a NET-re pályázat gyerekeknek az Internet Fiesta alkalmából (március 24.), a Kaffka Margit Nyugdíjas Klubbal közösen rendezett Nagymamák Mesemondó Délutánja (május 17.), amelyen ez alkalommal a Bóbita és a Szivárvány Óvoda nagycsoportosai vettek részt.

Hegedűs Csaba, a Kaffka Margit Nyugdíjas Klub tagja és Vajnárovits Mihályné, a Gyermekkönyvtár vezetője a mesemondó délutánon

2005. június 20-július 1-je között rendezték meg nyári napközis olvasótáborukat, amely 2005-ben a Könyvek, mesék, kalandok címet kapta. A „Tiszaújváros Jövőjéért” Alapítvány projektjüket, amely elsősorban a szociálisan hátrányos gyermekeket célozta meg, 300.000 Ft-tal támogatta. A napközis olvasótábor programja kapcsolódott a Nagy Könyv országos olvasómozgalomhoz. A 10 nap során a nagyszerű olvasmányélmények mellett egy budapesti kirándulással (június 23.), Fecske Csaba költő író-olvasó találkozásával (június 28.), játszóházi foglalkozásokkal és szabadtéri játékokkal várták a gyerekeket. Mint minden évben kellemes időtöltést biztosítottak a gyerekeknek a kézműves foglalkozások, ahol készíthettek ékszerdobozt szalvétatechnikával, napellenzőt dekorgumiból, képkeretet, Harisnyás Pippi ablakképet, fakanálbábót, egérke batyubábót, virágokat cserépben, madarakat kartonból, valamint Pető Anna vezetésével (június 30.) mézeskalácsot és tूपárnát.¹²⁰

A Gyermekkönyvtár jó munkakapcsolatot ápolt az iskolai könyvtárakkal és szabadidő-szervezőkkel, amit hűen tükröznek a részleg forgalmi adatai. A Gyermekkönyvtárban zajlott a tiszaujvárosi Közoktatási Ellátási Körzet Könyvtárostánárok Munkaközösségével meghirdetett Körzeti könyvtárhasználati vetélkedő (május 19.). Megalakították az Általános és Alapfokú Művészeti iskola, Pedagógiai Szakszolgálat Széchenyi Könyvbarátok Körét, mely csoport tagjai rendszeresen részt vettek a foglalkozásokon.¹²¹ Folytatták a Jonatán Országos Könyvmolyképző keretében meghirdetett levelezős játékot, munkájuk népszerűsítésére folyamatosan újították interaktív gyermekoldalukat, programjaikat a helyi sajtóban, rádióban és a TV-ben egyaránt meghirdették, és egy számítógépen továbbra is ingyenes internetezési lehetőséget biztosítottak a 14 éven aluliak számára.

12.5 FIÓKKÖNYVTÁR

A Városi Könyvtár egyetlen még működő fiókkönyvtárát a Tisza-parti városrész lakói számára tartották fenn, s elsősorban folyóiratolvasóként és klubként működött. A Fiókkönyvtárban 2005-től Farkas Sándorné látja el a könyvtárosi teendőket.

¹²⁰ A Gyermekkönyvtár rendezvényei 1999-2006. [kézirat]. Tiszaújváros, 2005. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.264.1.

¹²¹ Beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tourinform Tiszaújváros 2005. évi szakmai tevékenységéről, valamint az intézmény 2006. évi szakmai programtervezete. [kézirat]. Tiszaújváros, 2006. február 24. 50. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.271.1.

Kihasználtságának növelésére havonta frissítették könyv- és folyóiratkészletét, illetve további terveket dolgoztak ki fejlesztésére.

11.6 RENDEZVÉNYEK

A Városi Könyvtár a város kulturális életének egyik bázisaként a könyvtári szolgáltatás mellett számtalan, az intézmény profiljához illeszkedő kulturális rendezvényt szervezett. A városi nagyrendezvényekhez kapcsolódóan a Magyar Kultúra Napja alkalmából Örök Biblia címmel nyílt képzőművészeti kiállítás (január 19.) amelyet Dr. Reisinger János irodalomtörténész tárlatvezetés keretében ajánlott az érdeklődők figyelmébe a könyvtár előadótermében.

Az Örök Biblia c. kiállításon Dr. Reisinger János tart tárlatvezetést

Ekkor került sor Bács Ferenc Jászai-díjas, érdemes művész pódiumműsorára (január 21.).

Bács Ferenc színművész pódiumműsora a Magyar Kultúra Napján

Az Európa Napok 2005 rendezvénysorozatának május 8-i programjaiban a könyvtár európai alkotók filmjeinek vetítésével vett részt, mely kezdeményezésüket Tiszaújváros Önkormányzata és a Miniszterelnöki Hivatal is támogatta.

A Mini Mozit választók többek között végignézhatték a Nyisd ki a szemed!, a Szemközti ablak, a Canterbury mesék és A zongoratanárnő című filmeket.

A klasszikus könyvtári rendezvénynek számító Költészet Napjára a József Attila emlékév tiszteletére Jordán Tamás színművész József Attila-estjére (április 4.) várták szeretettel az érdeklődőket, amelyen Huzella Péter előadóművész is közreműködött.

A 76. Ünnepi Könyvhét tiszaujvárosi rendezvényei (június 2-10.) sok színes programmal csalogatták a kulturáltabb szórakozásra vágyó lakosságot. Vendégül látták például Schäffer Erzsébet, Pulitzer-díjas újságíró (június 2.), akivel Tompáné Mészáros Hedvig, a Városi Könyvtár vezetője folytatott kötetlen hangú beszélgetést, Gyárfás Endre és Petőcz András írók gyermekolvasóikkal találkoztak (június 3.), majd a fiatal irodalmárok közé tartozó Ficsku Pál és Keresztury Tibor tartották meg felolvasóestjüket (június 8.). Hajdu Imre, a Tiszaújvárosi Krónika főszerkesztője két újabb, a város történetével foglalkozó, Kincses földek (Tiszaújváros 1995-1996) és Az irigyelt város (Tiszaújváros 1997-1998) című köteteinek bemutatója (június 9.) ugyancsak az Ünnepi Könyvheti programokat gazdagította. A könyvbemutató forgatókönyve az előző évihez hasonlóan zajlott, mert Farkas Zoltán polgármester köszöntőjét követően Koscsó Lajos alpolgármester faggatta az írókat a két mű elkészültének körülményeiről. Hajdu Imre szerepe ennyivel nem ért véget, hiszen másnap ő nyitotta meg a könyvtár épületében az Éltem-Élek József Attila élete képekben című emlékkiállítást (június 10.) az emlékév alkalmából, ami egészen július 15-ig volt látogatható az intézmény nyitva tartási idejében.

Minden év októberében bonyolították le az Országos Könyvtári Napok keretében az Összefogás a Könyvtárakért - Összefogás az olvasókért rendezvénysorozatát, amihez a Városi Könyvtár is csatlakozott (október 5-10.). A programok október 5-én a Meseország kalandozások 3. fordulójával, a mesemondók megmérettetésével, valamint a díjátadó gálával kezdődtek. Immár harmadjára rendezték meg a nyílt nappal egybekötött éjszakai nyitva tartást (október 7.), amit Alszanak-e éjjel a könyvek? címmel hirdettek meg. Ezen a napon volt Mini Mozi a Gyerekkönyvtárban, 16.00-24.00-ig ingyenes internet-használat, a MEH EU

Kommunikációs Főosztályának támogatásával protokoll szakértő Viselkedési kódex-Illem-Etikett-Protokoll - Hogyan viselkedjünk itthon és az EU-ban? címmel tartott előadást Görög Ibolya protokoll szakértő, átadták az Örökös Könyvtári Tag kitüntető címet Héthy Lászlónénak, sor került A Nagy Könyv irodalmi kvízzjáték eredményhirdetésére, majd az Egy férfi és egy nő című zenés pódiummúsortra Ulmann Zsuzsa, a Magyar Operett Színház és Bor Viktor, a Szabad Ötletek Színháza színművészeinek közreműködésével. A pódiumműsort követően a játékos kedvű olvasók részt vehettek az Activity szórakoztató játékon, ami feladataiban a Nagy Könyv játéokra épült.

Az éjszakai Activity játék

A jó hangulatról a továbbiakban a Club '96 Fiatalok Egyesülete gondoskodott zenés műsorával és a zárás előtti utolsó programként levetítették a Szezon című magyar filmet. Az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozata az Ilyenek voltunk... Nyomozzuk együtt múltunkat című fotókiállítással zárult (október 10.), amely a Helytörténeti Gyűjtemény Fotótárának anyagából adott ízelítőt. A kiállításon Kormos Dénes, a B.-A.-Z. Megyei Közgyűlés alelnökének szavait követően a megjelentek még hosszú időn keresztül barangoltak a fényképek között, és igyekeztek saját magukat, hozzátartozóikat felismerni azokon.

A nem a könyv ünnepeihez és városi nagyrendezvényekhez kapcsolódó könyvtári rendezvények közé sorolhatjuk az aradi Irodalmi Jelen című folyóirat Irodalmi Jelenlét címmel meghirdetett bemutatóját (március 11.) Böszörményi Zoltán, Kukorelly Endre, Nagyálmos Ildikó, Orbán János Dénes és Szócs Géza közreműködésével.

Az Irodalmi Jelen c. folyóiratot mutatja be Böszörményi Zoltán főszerkesztő

Intenzív érdeklődés kísérte a Nők Lapja közönségtalálkozóját (március 18.), amelyen Molnár Gabriella főszerkesztő, Münz András szerkesztő, Bus István, Vadas Zsuzsa, V. Kulcsár Ildikó újságírók mellett vendégként részt vett Hofi Géza özvegye, Hoffman Ildikó is.

Az Európai Unióval kapcsolatos előadások száma lecsökkent, mert a csatlakozást követően már elsősorban a dokumentumbeszerzés irányába (hangzó könyvek, mese CD-k, Népek Zenéje) mozdult el az intézmény, így igyekezve kielégíteni a felmerülő igényeket, ezzel kompenzálva az előadások iránt egyre csökkenő érdeklődést. Az Országos Könyvtári Napokra jutott az év egyetlen EU-s előadása, amelyet Görög Ibolya protokoll szakértő tartott Viselkedési kódex-Illem-Etikett-Protokoll - Hogyan viselkedjünk itthon és az EU-ban? címmel (október 7.). Az EU-Sarokkal kapcsolatos másik rendezvénynek az EU vonal ünnepélyes átadását (március 9.) tekinthetjük, amelyet Bráz György alpolgármester adott át Tiszaújváros lakosságának.

Bráz György alpolgármester átadja a közvetlen EU-telefonvonalat

2005-ben folytatódott Dr. Reisinger János irodalomtörténész művelődéstörténeti sorozata az Anyagi javak felhasználása (február 16.), A bibliai életmód (március 16.), Gyógyulás és gyógyítás (április 13.), Van-e optimista jövőkép (május 11.), Hogyan győzhetünk a lustaságon? (szeptember 28.), Hogyan győzhetünk az indulatosságon? (október 26.), Hogyan győzhetünk a csüggedésen? (november 23.) című előadásokkal. Decemberben a Sola Scriptura Kamarakórus és Kamaraegyüttes közreműködésével megrendezett Gyűljön Világ című zenei esttel egybekötött művelődéstörténeti sorozat a Hogyan győzhetünk a büszkeségen? című témában hangzott el (december 21.).

Czikora János, a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár igazgatója nyitotta meg Molnár Tamás János tiszaujvárosi fiatal festő Kezdetek című tárlatát (március 1-12.).

*Czikora János igazgató és Tompáné Mészáros Hedvig igh.,
könyvtárvezető megnyitja Molnár Tamás János, fiatal
tiszaujvárosi amatőr festő tárlatát*

Az őszi szezonban Kis István, művésznevén „Baggins” fotó-grafikus A világ, ahogyan én látom című, a természet varázslatos világát megelevenítő, kiállítását (szeptember 26-október 8.) tekinthették meg az érdeklődők a könyvtár aulájában.

A Milyen lehetőséget biztosítanak a pályázatok a kistelepülések könyvtárainak, és hogyan használják ki azokat? című szakmai nap megrendezésére még 2004-ben nyertek támogatást a Nemzeti Kulturális Alapprogram Igazgatóságától 145.000 Ft értékben (május 30.).

A Városi Könyvtár előadótermét összesen 114 ízben adta bérbe, elsősorban felnőttoktatás, továbbképzések, tréningek, ismeretterjesztő előadások megrendezése céljából, ügyelve arra, hogy azok lehetőség szerint illeszkedjenek az intézmény

profiljához. A korábban kialakult jó együttműködésnek köszönhetően a Pozitív Gondolkodásúak Klubja, a Kaffka Margit Nyugdíjas Klub, a TSC Természetjáró Szakosztálya és a Bibliakör is itt tartotta rendszeres összejöveteleit.

12.7 HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

A Gyűjtemény személyi feltételeiben 2005-ben nem történt változás. Továbbra is Kitka Zsuzsa tájékoztató könyvtáros látta el a feladatokat munkaideje egy részében. A beletárolatlan tárgyi anyag beazonosításában Bencsik János, nyugalmazott múzeumigazgató volt a segítségére. A könyvtári állományrevízióval egy időben megtörtént a teljes gyűjtemény kötelező leltári ellenőrzése is, amelyben Kecsmárné Csipi Gizella segédkezett.

A Helytörténeti Gyűjteményben tovább épült a Helytörténeti adatbázis és a Tiszaújvárosról szóló magyar nyelvű újságcikkek gyűjteménye, illetve elektronikus gyűjteménye, gyarapodott az Aprónyomtatványtár. Az Ilyenek voltunk... Nyomozzuk együtt múltunkat! című, kb. 1000 várostörténeti fotóból álló fotókiállítás három hónapon keresztül fogadta a látogatókat. A tárlatot hivatalosan a fotófelismerési játék sorsolással és jutalom átadásával egybekötött eredményhirdetése zárta le (december 16.). A kiállítás sikerét mi sem példázza jobban, mint az a nagyfokú érdeklődés, ami a megnyitótól követően egészen annak decemberi zárásáig végigkísérte a városlakók részéről.

Kormos Dénes, a B.-A.-Z. Megyei Közgyűlés alelnöke nyitotta meg a nagyszabású helytörténeti kiállítást

13. JAVULÁS A VÁROSI KÖNYVTÁR MŰKÖDÉSI FELTÉTELEIBEN

A Városi Könyvtár 2006. évi munkatervének összeállításakor a könyvtárhasználók igényeit maximálisan figyelembe vevő igényes szakmai munka, a magyar könyvtári hálózat szolgáltatásainak biztosítása és Tiszaújváros várossá nyilvánításának tiszteletére a rendezvénytervben szereplő könyvtári és helytörténeti rendezvények szervezése és lebonyolítása, s ezzel párhuzamosan a Helytörténeti Gyűjtemény sorsának rendezése kaptak prioritást.¹²²

A feladatellátás tárgyi feltételeiben jelentős javulások mentek végbe a nyári zárvatartási időszak alatt, melynek egy hónapja alatt megszüntették a tetőbeázást, kijavították a vagyonvédelmi- és tűzvédelmi riasztórendszert.

Végrehajtották az informatikai rendszer elodázhatalan korszerűsítését, amire az intézmény 2006. évi költségvetésébe 13 millió forint került beépítésre. Ebből az összegből közbeszerzési eljárás során megoldották a központi szerverek, a hálózati eszközök és nem utolsó sorban a dolgozói munkaállományok cseréjét. Nem kerülhetett ugyan már sor az olvasói gépek korszerűsítésére, viszont elhárult a végleges rendszerösszeomlás veszélye, ami a fejlesztések előtt nap, mint nap veszélyeztette az intézmény működését, és végre befejeződhetett az ALEPH integrált könyvtári rendszer 16.0-s verziójának évek óta húzódó beüzemeltetése. A technikai fejlesztéseket követően szinte azonnal megkezdődhetett a hiányzó bibliográfiai adatok ALEPH-ben történő kiegészítése.

Az intézmény személyi állománya március 17-től egy fő muzeológiai státussal bővült, amelyet az intézmény vezetője, Tompáné Mészáros Hedvig, a Tiszaújváros Közművelődéséért - Évi díj kitüntetéttje nagy örömmel fogadott, hiszen a Gyűjtemény sorsának rendezése, a szisztematikus gyűjteményfeltárás és építés csak ez után következhetett. A státusra Csesznák Ildikót nevezték ki.

¹²² Beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tourinform Tiszaújváros 2006. évi szakmai tevékenységéről, valamint az intézmény 2007. évi szakmai programtervezete. [kézirat]. Tiszaújváros, 2006. december 15. 29. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.280.1.

Hátsó sor: Markóczi Andrásné, Székely Zoltánné, Sándorné Szabó Katalin, Molnár Istvánné, Ujjné Tellér Gabriella, Dajkáné Mészáros Mária, középen: Monoki Istvánné, Hodossyné Csőke Beáta, Vágó Péterné, Cziffra Krisztina, Tompáné Mészáros Hedvig, Deákné Nagy Márta, Vajnárovits Mihályné, első sor: Békési László, Baloghné Gulyás Erika

14. A VÁROSI KÖNYVTÁR 2006. ÉVI TEVÉKENYSÉGE

14.1 GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS, FELTÁRÁS

Gyűjteménygyarapításra 2006-ban 6 millió forint állt rendelkezésre költségvetési forrásból, ami kiegészült a Budapest Bank pályázatán nyert 200.000 Ft-tal és az érdekeltségnövelő pályázat 916.000 Ft-jával.¹²³ Ezek a források együttesen sem tették lehetővé ugyan a többpéldányos beszerzést, de egy kiegyensúlyozott gyűjteménybeszerzést biztosítottak.

A könyvtári gyűjtemény gyarapítása on-line szolgáltatókkal kötött nagykereskedelmi szerződéseken alapult, ami kedvezőbb beszerzési árat és a beszerzési határidő lerövidülését eredményezte, de emellett természetesen nem hagyták figyelmen kívül a kiadói akciókat és ajánlatokat sem.

¹²³ Beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tourinform Tiszaújváros 2006. évi szakmai tevékenységéről, valamint az intézmény 2007. évi szakmai programtervezete. [kézirat]. Tiszaújváros, 2006. december 15. 30. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irrattára 2007.280.1.

Városi Könyvtár gyűjteménye az állománygyarapítás, valamint a rongálódás és az avulás miatti állományapasztással 102.014 darab dokumentumra módosult, melynek 88%-át a könyvek tették ki 55%-os szakirodalom, 35%-os szépirodalom és 10%-os gyermek- és ifjúsági irodalom arányban.

A Budapest Bank Rt. A pénzügyi, közgazdasági kultúra terjesztése és színvonalának emelése címmel kiírt pályázatán a könyvtár 200.000 Ft támogatásban részesült,¹²⁴ mely összegből összesen 44 darab pénzügyi, számviteli, közgazdasági szakkönyveket sikerült beszerezniük, felfrissítve az e téren már elavult állományuk egy részét.

14.2 KÖNYVTÁRHASZNÁLAT, DOKUMENTUMFORGALOM

Egyre erőteljesebben érezhető a személyes használat csökkenése, és ezzel párhuzamosan a távhasználat erősödése, amelyre az intézmény megfelelően reagált, mindenkor az olvasó szempontjait tartva szem előtt. A széleskörű könyvtári szolgáltatások, illetve azok magas színvonalon tartásával 177 fővel több olvasó iratkozott be a könyvtárba, mint az azt megelőző esztendőben. A 3.331 regisztrált olvasó 23%-a tartozott a Gyermekkönyvtárhoz, s a statisztikát tovább boncolgatva kiderül, hogy a környékbeli települések lakóinak aránya még mindig majdnem 50%-os. 52 fővel több magánszemély és újabb két intézmény iratkozott be a különgyűjtemények szolgáltatásaira (videofilm+ DVD+ folyóirat+ zenei CD kölcsönzés), mint az előző esztendő folyamán.

Nagyon jó arányokat tükrözött a kölcsönzött dokumentumok száma is, mert a 102.014 darabos dokumentumállományból 62.751 dokumentumot kölcsönöztek, és ehhez 14. 303 darab könyv kikölcsönzésével maguk a gyermekek járultak hozzá. 43.752 darab dokumentumot használtak helyben az olvasók, azaz az évi 210 nyitva tartási napot alapul véve, átlagosan napi 208 dokumentumot vettek kézbe az olvasók. Jelentősen megemelkedett a könyvtár gazdag és állandóan bővülő DVD állományából való kölcsönzés, és egyre többen éltek a hangos könyvek kölcsönzésének lehetőségével. Nagy forgalmat bonyolítottak le a könyvtárközi kölcsönzés során, egész pontosan 324 dokumentumot kapva kölcsön más könyvtáraktól, és 329 darabot bocsátva más kérő könyvtárak rendelkezésre.¹²⁵

¹²⁴ A Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár levele a Budapest Bank Rt. Alapítványi Iroda részére. Pályázati elszámolás. [kézirat]. Tiszaújváros, 2007. január 22. Városi Könyvtár Irattára 3242/2007.

¹²⁵ Beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tourinform Tiszaújváros 2006. évi szakmai tevékenységéről, valamint az intézmény 2007. évi szakmai programtervezete. [kézirat]. Tiszaújváros, 2006. december 15.

14.3 FELNŐTTKÖNYVTÁR

A Felnőttkönyvtár különböző szolgáltatástípusaival: dokumentumkölcsonzással, helybenhasználattal, hosszabbítással és előjegyzéssel, könyvtárközi kölcsönzéssel, tájékoztatással és információkutatással, internet alapú szolgáltatásokkal, számítógéphasználattal, Európai Unió információkkal, a Nemzeti Audiovizuális Adattár használatával, a Webjogtár hozzáférés biztosításával, használóképzéssel, könyvtárhasználati foglalkozásokkal és az egyéb szolgáltatások kategóriájába tartozó fénymásolással, faxszolgáltatással, terem-bérbeadással állt az olvasók, látogatók, intézmények rendelkezésére.

Szolgáltatásait a könyvtárba járók igényeit alapul véve fejlesztette, figyelembe véve az olvasói szokások megváltozásának tendenciájából adódó kihívásokat, amelyet az internet háztartásokban történő tömeges elterjedése váltott ki. A könyvtár dolgozói által vezetett statisztikákból kiderül, hogy megnőtt a referenzs kérdések száma, meghaladva a 3300-at és maguk az olvasók egyre speciálisabb igényekkel keresték fel az intézményt. Az Olvasóterem tájékoztató könyvtárostól összesen 18 alkalommal kértek irodalomkutatást a felsőoktatásban, illetve a felnőttképzésben résztvevő hallgatók, ami jelzi e szolgáltatástípus nélkülözhetetlenségét.

Népszerűek maradtak az Infotéka szolgáltatásai, mert a számítógép szerepe egyre meghatározóbbá vált a mindennapi életben, elég ha megemlíjük az elektronikus levél írását, a nyomtatványok, űrlapok letöltését, az elektronikus ügyintézés, a jogszabálykeresést, álláskeresést stb.

A könyvtár évek óta megpróbálta az elektronikus írástudást - korra való tekintet nélkül - mindenki számára elérhetővé tenni, ezért sorban hirdette meg internet tanfolyamait. A 2005. októberében újtára indított tanfolyamát 2006. áprilisában fejezték be, melyet pályázati forrásból finanszíroztak, így a részvételi díj csak jelképes maradt. Az esélyegyenlőség biztosítását az internethozzáférésnél oly módon sikerült biztosítani, hogy mindenki számára kedvezményes ártarifát állapított meg.

Szolgáltatásaik megismertetésének népszerűsítése céljából vezették be a szolgáltatásismertető szórólapjaikat, építették honlapjukat, helyezték el új, tájékoztató felirataikat az olvasói terekbe és szereztek be könyvbemutató forgó állványokat.¹²⁶

36. p. Helytörténeti Gyűjtemény Irrattára 2007.280.1.

¹²⁶ Beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tourinform Tiszaújváros 2006. évi szakmai tevékenységéről, valamint az intézmény 2007. évi szakmai programtervezete. [kézirat]. Tiszaújváros, 2006. december 15. p. 32-33. Helytörténeti Gyűjtemény Irrattára 2007.280.1.

14.4 GYERMEKKÖNYVTÁR

A Gyermekkönyvtár 2006-ban a színvonalas gyermekkönyvtári alapszolgáltatás biztosítását tekintette legfőbb feladatának, és ennek megfelelően fejlesztette állományát.

Az állományfejlesztéssel kapcsolatban Vajnárovits Mihályné, a gyermekkönyvtár vezetője elégedettségének adott hangot, mert a sok értékes mesekönyv, ifjúsági regény és látványos ismeretterjesztő könyvek beszerzésével láthatóan megnőtt a gyermekek olvasási kedve.

A Mesesarok és kis olvasói

Az internet és a számítógépes játékok sem hiányozhatnak

A 14 éven aluliak olvasóvá nevelése érdekében minden lehetséges módszert bevetettek: könyvtárbemutató foglalkozásokat tartottak a város, illetve a környék óvodásai, általános iskolásai és a Széchenyi Könyvbarátok számára. Népszerűek maradtak a könyvbemutató csoportfoglalkozások és az iskolák részére előzetes

bejelentkezés alapján megszervezett játszóházak. Az intézmények mellett nagy figyelmet fordítottak a gyermekek szabadidejének hasznos és színvonalas eltöltésére. Ennek szellemében hirdették meg a hagyományosnak tekinthető családi játszóházaikat, amelyek alkalmat kínáltak bárkinek lehúzzható üvegfestékekkel bohócfigura, farsangi lampion, tavaszi ablakkép, sodrot papírszalagból virág, hűtőmágnes, cserépállatka, őszi csigafogó, filcállatka, mikulás csizma, mikulásos ablakkép, karácsonyfás szalvétatartó, szemüvegtok készítéséhez.¹²⁷ Hasonlóan az előző években bevált gyakorlatnak megfelelően külön játszóházat szerveztek húsvét közeledtével, ahol a tojásdíszítés mellett filcből húsvéti figurák készítésének technikájával ismerkedhettek meg a gyermekek.

A Gyermekkönyvtár a Felnőttkönyvtár rendezvényeihez kapcsolódva a Költészet Napjának megünneplésére vendégül látta Lackfi László költőt (április 4.), fő szervezője volt a Városi Gyermeknap játszóházi foglalkozásainak, az Ünnepi Könyvhétre meghívta Bosnyák Viktória írónőt, a Tündérboszorkány című mesekönyv szerzőjét (június 8.). Az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozatába építették be a Népmese Napja alkalmából meghirdetett meseíró pályázat eredményhirdetését (október 11.) Fábián Éva mesemondó közreműködésével. Az éjszakai nyitva tartás napjának programjaiba is igyekeztek bevonni a gyerekeket, akik részt vehettek egy Mini Mozin, ahol a 80 nap alatt a Föld körül című filmet vetítették, valamint az Őrülten egészséges vagyok! címmel meghirdetett feladatlap sorsolásán és jutalomosztásán (október 13.). A Gyermekkönyvtár nem egy ízben írt ki pályázatokat, és tartotta meg azok ünnepélyes eredményhirdetését, elég ha megemlítjük a Net-re fel! című internetes pályázatot (március 24.), a Húsvéti Totót (április 12.) vagy a már említett meseíró pályázatot (október 11). Nem szakítottak a hagyományokkal és a 2006-os esztendőben is megrendezték a Nagyszülők mesemondó délutánját (május 24.) a könyvtár előadótermében.

A „Tiszaújváros Jövőjéért” Alapítvány 300.000 Ft-os támogatásának köszönhetően második alkalommal szervezték meg a nyári napközis olvasótáborukat (június 19-30.), amelyet Kalandozás a Gyermekkönyvek Birodalmában címmel hirdettek meg.¹²⁸ A napközi két hete alatt a résztvevők megismerkedtek Bosnyák

¹²⁷ A Gyermekkönyvtár rendezvényei 1999-2006. [kézirat]. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.264.1.

¹²⁸ A „Tiszaújváros Jövőjéért” Alapítvány levele a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár részére. Támogatási szerződés megküldése. [kézirat]. Tiszaújváros, 2006. március 28. Városi Könyvtár Irattára 2946/2006.

Viktória: Tündérboszorkány, Darvasi László Gábor Segítség, ember!, Szabó Magda Tündér Lala, Dóka Péter Az ellopott zsiráf, Békési Pál A Bölcs Hiánypótló című könyvével, Lázár Ervin Szökevény szereplők című meséjével.¹²⁹ Leier Alíz a Lilla titkos naplója című könyv írója személyesen mutatta be könyvét egy író-olvasó találkozó keretében (június 23.).

Leier Alíz és a gyerekek beszélgetnek

A könyvek mellett kézműves foglalkozások is szerepeltek a programban, ahol kipróbálhatták a vászontáska textilfestést, a filc-állatka, majomfigura, gyöngykarkötő, hűtőmágnes, cserépállatka, pamutból Szörnyike, decoupage technikával kép, illetve Bánatos Olivér irányításával papírból figura készítését.

A napközisek számára ezúttal Mezőkövesdre szerveztek igen tartalmas kirándulást (június 21.).

A napközis olvasótábor kirándulása Mezőkövesden

¹²⁹ A Gyermekkönyvtár rendezvényei 1999-2006. [kézirat]. Helytörténeti Gyűjtemény Irrattára 2007.264.1.

A részleg könyvtárosai minden lehetőséget megragadtak munkájuk népszerűsítésére, ezért a személyes kapcsolattartás mellett folyamatosan szerkesztették interaktív gyermekoldalukat, szoros munkakapcsolatot tartottak fenn az iskolai könyvtárosokkal és szabadidő-szervezőkkel, rendezvényeiket a helyi médiumokon keresztül időben propagálták.

14.5 FIÓKKÖNYVTÁR

A Fiókkönyvtárban Farkas Sándorné látta el a teendőket. A Tisza-parti Városrész lakói számára az intézmény egyetlen, még üzemelő fiókkönyvtára elsősorban folyóiratolvasóként és klubként működött a 2006-os esztendőben is, ezért a fejlesztési tervekben szerepelt technikai lehetőségeinek fejlesztése, ami a remények szerint kihasználtságának növelését eredményezné.

13.6 RENDEZVÉNYEK

A Városi Könyvtár 2006-os városi rendezvénytervében szereplő rendezvényei között találhatjuk a Magyar Kultúra Napja alkalmából Gáti Oszkár színművész Ha megérinthenélek című előadóját (január 22.) és Halászi Aladár író, pedagógus Magvak a porban című könyvének dedikálással egybekötött bemutatóját (január 23.).

A Költészet Napjának megünneplésére várták az érdeklődőket a Gyermekkönyvtárba Lackfi László költő gyermekolvasókkal való találkozására (április 4.), a Felnőtt részlegbe pedig Húvösvölgyi Ildikó színművész Kaleidoszkóp című műsorára, amelyen Szabó Gyula gitárművész is közreműködött (április 11.).

Az évek óta kialakult hagyományoknak megfelelően a könyvtár szervezte a Városi Gyermeknap játszóházas foglalkozásait, amelyen az eső ellenére 130 gyermek vett részt szüleikkel, megtöltve az könyvtár auláját.

Rendhagyó Városi Gyermeknapj játszótér a Folyóiratolvasóban

A rendezvényekre elkülöníthető szerény költségvetés ellenére gazdag programkínálatot állítottak össze a 77. Ünnepi Könyvhét (június 7-10.) idejére Tiszaújvárosban. A Városi Könyvtár előtti területen három napon keresztül (június 8-10.) a tiszaujvárosi Bíbor Könyvesbolt, a Kicsike Könyvesbolt, a Könyv és Tankönyvcentrum és a gyöngyösi Pallas Antikvár Könyvesház közreműködésével megrendezték az elmaradhatatlan könyvvásárt, ahol június 9-én Binderné Palocsay Erzsébet, Halászi Aladár és Hajdu Imre helyi alkotók dedikálták műveiket.

Hajdu Imre, Binderné Palocsay Erzsébet és Halászi Aladár dedikál az Ünnepi Könyvhéten

A meghívott vendégek közül elsőként Nemere István író dedikálással egybekötött (június 7.) író-olvasó találkozóján, majd Bosnyák Viktória gyermekolvasókkal való találkozóján (június 8.), Csongrádi Kata színművésznő *Ne add fel!* és *Millió Rózsaszál-Szeress úgy, mint a Nap* című dalregényének előadásán (június 8.) és befejező programként Serfőző Simon Varjúleves című novellás könyvének bemutatóján (június 9:) vehettek részt az érdeklődők.

Csongrádi Kata színművésznő pódiumműsora

Az Országos Könyvtári Napok (október 4-14.) megrendezésével az intézmény ismételten csatlakozott a Könyvtárak összefogása a társadalomért elnevezésű akcióhoz, amelynek 2006-ban az Összefogás az egészségért című szlogent választották. Ennek szellemében a könyvtár *Ép testben, ép lélek* címmel könyvajánlót és virtuális kiállítást (október 4.), a gyermekek számára pedig *Őrülten egészséges vagyok!* címmel játékos feladatlapot állítottak össze (október 4.). Dr. Reisinger János irodalomtörténész ételbemutatóval és kóstolóval egybekötött előadást tartott a *Biblia a betegség megelőzéséről, és az egészséges életmód 8 alapelvéről* címmel (október 4.). Október 11-én rendezték meg a Gyermekkönyvtár által korábban meghirdetett meseíró pályázat eredményhirdetését, amely kiegészült Fábíán Éva mesemondó remekbeszabott előadásával.

Fábíán Éva mesemondó dedikál

Az immár hagyományossá vált Maratoni könyvtári nap (október 13.) során egész nap ingyenes internetezési lehetőséget biztosítottak, s a kora délutáni órákban Mini Mozi keretében a 80 nap alatt a Föld körül című filmet vetítették le a gyermekeknek. A folytatásban a klasszikus Ötórai teázásra invitáltak mindenkit, ahol a könyvtár vezetője, Tompáné Mészáros Hedvig átnyújtotta az Örökös Könyvtári Tag kitüntető címet Koczor Gézáné nyugdíjas pedagógusnak, és ekkor tartották az Örülten egészséges vagyok! feladatlapot helyesen kitöltő gyermekek között a jutalomosztással egybekötött eredményhirdetést.

Az este Bardóczy Attila és Berkes Gabriella színművészek Csillagok aranya című zenés pódiumműsorával, valamint a felnőtteknek szóló kreatív játszóházzal és a Mini Mozival ért véget. A programokat Tiszaújváros Önkormányzata, a Nemzeti Kulturális Alap és az Informatikai és Könyvtári Szövetség támogatásával valósították meg.

Külön kategóriába sorolhatóak Tiszaújváros várossá nyilvánításának 40. évfordulója alkalmából szervezett rendezvények, így Hajdu Imre Hegymenetben - Tiszaújváros 1999-2000 és Otthon, Európában-Tiszaújváros 2001-2004. című új könyveinek bemutatója (március 30.), a Helytörténeti Gyűjtemény Egy modern város született-életmódváltás a dél-borsodi térségben címet viselő, felújított kiállításának ünnepélyes megnyitója (április 2.), valamint a Várostörténeti Kalandozások címmel meghirdetett vetélkedő 3 írásbeli és egy szóbeli fordulója.

A fordulók kérdéseit Kitka Zsuzsa állította össze. A vetélkedőre egyénileg és csoportosan lehetett nevezni, de a szóbeli döntőn (október 26.) a 3 fős csoportok mérhették össze tudásukat, és ennek értékelésekor díjazták az egyéni indulókat is. A látványos képi hatásokkal, helyzetgyakorlatokkal színesített döntő Ferenczi László játékvezetésével zajlott, akit munkájában Ujjné Tellér Gabriella segített.

A vetélkedőről a Tisza TV készített összefoglalót. A csoportok teljesítményét minden forduló után egy négytagú zsűri értékelte, amelyben helyet foglalt Suba Péter, nyugalmazott középiskolai magyar szakos tanár, a Herman Ottó Múzeum részéről Marozsán Zsolt, muzeológus, Mátyás Zoltán, a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár igazgatója és Tompáné Mészáros Hedvig, a Városi Könyvtár vezetője.

A díjakat Koscsó Lajos polgármester adta át a jól felkészült csapatoknak. Mindenféleképpen hasznosnak ítéltjük meg a helytörténeti vetélkedőt, mert néhány kérdés bizony elgondolkodtatta még a kezdetektől itt élőket is, bebizonyítva milyen hosszú idő 40 év egy város életében.

Farkas Zoltán polgármester és Kormos Dénes, a B.-A.-Z. megyei közgyűlés alelnöke megnyitja a Helytörténeti Gyűjtemény felújított várostörténeti állandó kiállítását

A megnyitó közönsége

A várostörténeti vetélkedő döntője

A Városi Könyvtár épületében a Helytörténeti Gyűjtemény felújított kiállítása mellett a látogatók megtekinthették Debrei Éva Fények és érzelmek című tárlatát (szeptember 27-október 14.), az Ujjné Tellér Gabriella által összeállított 1956-ról készített emlékkiállítást (október 17-december 1.) az intézmény aulájában elhelyezett üveges vitrinekben, a 125 éves a Magyar Vöröskereszt (november 3-25.) címmel nyílt kiállítást, amely a Magyar Vöröskereszt tevékenységét mutatta be a Tiszaújvárosi Területi Szervezet életéről készült fotókon, központi kiadványokon és plakátokon keresztül.

Az intézmény egyéb rendezvényei közé sorolhatjuk Furman Éva irodalomtanár ismeretterjesztő előadását (február 3.) a XVI. században élt költőről, Balassi Bálintról, az Adj már csendességet ... című versének elemzése kapcsán.

A Kassai Napok keretében Moravetz Levente Szeretők mondjatok imát című pódiumműsorával (április 27.) lépett fel a Városi Könyvtár előadótermében.

A Városi Könyvtár 2006-ban is nyertese lett a Miniszterelnöki Hivatal közkönyvtári programjának, s megigényelt és teljes összegben megkapott 160.000 Ft-ból¹³⁰ valósították meg a különgyűjtemény gyarapítását, és a szervezték meg Orosz Sándor, a B.-A.-Z. Megyei Munkaügyi Központ Szerencsi Kirendeltsége EURES tanácsadójának Munkavállalás az EU-ban című előadását (május 8.) a Tiszaújvárosban és vonzaskörzetében élő munkanélküliek, és az érdeklődő munkavállalók és diákok részére.

A Mikulástól Karácsonyig 2006 rendezvénysorozat egyik programjának a Sola Scriptura Kamarakórus és Kamaraegyüttes karácsonyi koncertjének (december 21.) úgyszintén a Városi Könyvtár épülete biztosított megfelelő helyszínt.

Az intézmény 2006-ban a nagy érdeklődésre való tekintettel felkérte Dr. Reisinger János irodalomtörténészt népszerű művelődéstörténeti előadás-sorozatának folytatására. A sorozat Dr. Koós István A szívbetegség megelőzése a Biblia és a tudomány alapján című előadásával kezdődött (február 15.), majd Reisinger tanár úr a Biblia a helyes életmódról című három részből álló előadás-sorozatával a Jézus gyógyításai (március 14.), a Jézus küzdelme az életért (április 12.) és az Egészség és egészségmegőrzés (május 10.) folytatódott. A nyári zárva tartási periódust követően legközelebb az Országos Könyvtári Napokon hallgathatta meg Dr. Reisinger János előadását lelkes törzsközönsége A Biblia a betegségmegelőzésről, és az egészséges életmód 8 alapelvéről (október 4.) címmel. Az év hátralévő részében még két alkalommal tartott előadást, A Biblia történelmi jelképei (október 31.), illetve A Biblia természeti jelképei - Az egyéni és közösségi élet törvényszerűségei a jelképek alapján (november 29.) című témákban.

Az év során összesen 279 rendezvény zajlott az épületben, közülük 149 saját és 41 közös szervezésben. Az intézmény és más szervezetek közös szervezésében folytak immár évek óta a Pozitív Gondolkodásúak Klubja, a Kaffka Margit Nyugdíjas Klub havi összejövetelei, a TSC Természetjáró Szakosztály vetítéssel egybekapcsolt élménybeszámolói és a Magyar Vöröskereszt véradásai. A fennmaradó 89-et a fogadott rendezvények alkották, mint például a Bibliakör, az Életmód Kör, a BOKIK, a Holiday Inn, a Fidesz, a Fidesz-KDNP, a MIÉP, a

¹³⁰ A Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár levele a Miniszterelnöki Hivatal EU Kommunikációs Főosztálya részére. Pályázati elszámolás. [kézirat]. Tiszaújváros, 2006. június 15. Városi Könyvtár Irattára 3058/2006.

Munkáspárt rendezvényei, a Kistérségi Társulás összejövedele, a különböző termékbemutatók, az Orvos Továbbképzés vagy az angol tanfolyam.

14.7 HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

A Városi Önkormányzat Kulturális és Idegenforgalmi Bizottság 2006. január 26-án készített előterjesztésében Tiszaújváros várossá nyilvánításának 40. évfordulója alkalmából rendezendő programok előkészítéséről, amelyben az egyéb kiállítások között szerepel a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár Helytörténeti Gyűjteményének Egy modern város született-életmódváltás a dél-borsodi térségben című felújított, állandó kiállításának a terve.¹³¹

A bizottsági tájékoztatóból kiderül, hogy a Herman Ottó Múzeum az előzetes felkérés alapján elvállalta a kivitelezés lebonyolítását. A 96,25 m² alapterületű kiállítóhelyiségbe tervezett kiállítás kivitelezője a Dominium Bt. a kiállításrendezésért megállapított díjként 2.000.000 Ft-ot kapott.¹³²

A kiállítás szakmai rendezése Dr. Rémiás Tibor, a miskolci Herman Ottó Múzeum történeti osztálya vezetőjének nevéhez fűződik. A technikai munkában nagy segítségére voltak Kiss László és Balikó Béla, a miskolci Herman Ottó Múzeum kiállításrendezői és a Városi Könyvtár részéről Kitka Zsuzsa az anyagok összegyűjtésének és a tájékoztató szövegek megírásának kapcsán.

A kiállítás megnyitójára április 2-án, a Tiszaújváros várossá nyilvánításának 40. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi programok (március 30-április 2.) részeként került sor. Farkas Zoltán, Tiszaújváros polgármesterének köszöntőjét követően Kormos Dénes, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés alelnöke nyitotta meg a kiállítást, aki a polgármesterrel közösen vágta át az átadást jelképező szalagot. A könyvtár az ünnepség végeztével svédasztalos állófogadásra invitálta a megjelent vendégeket.

Közben változás történt a Helytörténeti Gyűjtemény személyi feltételeiben, mert március 17-től egyetemi végzettségű történész, Csesznák Ildikó látja el a szakmai feladatokat. Mivel közel 10 évig könyvtáros látta el a gyűjtemény kezelését rész munkaidőben, ezért az időhiány miatt jelentős lemaradás alakult ki a fotó-, illetve

¹³¹ Tájékoztató Tiszaújváros várossá nyilvánításának 40. évfordulója alkalmából rendezendő programok előkészítéséről. [kézirat]. Tiszaújváros, 2006. február 2. p. 1-7. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.1123.1.

¹³² Megállapodás a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár és a Dominium Bt. között. „Egy modern város született” (Életmódváltás a dél-borsodi térségben) című új állandó kiállítás. [kézirat]. Miskolc, 2006. február 16. Helytörténeti Gyűjtemény Irattára 2007.1224.1.

a dokumentumanyag beletárolásával kapcsolatban. Az év hátralévő részében elkezdődött az intézmény tulajdonában lévő körülbelül 6.000 darab fénykép feltárása, rendszerezése, albumba rendezése, melyek digitális leltározása 2007. januárjától, a leltárprogram elkészültétől vette kezdetét. Ekkor indult be a dokumentumok beletárolása is. Mindezzel párhuzamosan megtörtént a dokumentumanyag rendszerezése és szakszerű tárolásuk megoldása is.

15. A VÁROSI KÖNYVTÁR 2007. ÉVI TEVÉKENYSÉGE¹³³

A Városi Könyvtár mint könyvtár és információs központ 2007-ben is színvonalas könyvtári szolgáltatásokat nyújtott Tiszaújváros és a környékbeli települések lakói számára. A könyvtárban 101.994 dokumentum várta a könyvtárhasználókat. A regisztrált olvasók aránya tekintetében a könyvtár 3.630 fővel 20%-os eredményt ért el, amely a megyei átlagnál magasabb.

Munkatervük több kiemelt feladatot jelölt meg erre az időszakra, melyek közül prioritást kapott az alábbi két terület:

- Magas színvonalú, a könyvtárhasználók igényeit maximálisan figyelembe vevő igényes szakmai munka, a magyar könyvtári hálózat összes szolgáltatásának biztosítása, ill. közvetítése.
- A Tiszaújvárosi Többcéltű Kistérségi Társulás területén a mozgókönyvtári ellátás lehetőségeinek áttekintése, a szolgáltató könyvtári feladatok ellátásához szükséges tervek kidolgozása.

15.1 GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS, FELTÁRÁS

2007-ben állománygyarapításra 6 millió Ft állt rendelkezésre költségvetési forrásból. Ezt az érdekeltségnövelő pályázaton nyert 850 ezer Ft egészítette ki. Ebből 2.176 db dokumentumot vásároltak, és 136 féle folyóírra fizettek elő. A könyvtár gyűjteményfejlesztése során messzemenően figyelembe vette az olvasói igényeket, gyarapítási politikájuk eredménye a növekvő kölcsönzés. Állományapasztás ebben az évben nem történt. Egy olvasóra jutó dokumentum beszerzés: 0,6 dok./olvasó, melynek értéke: 1.715,- Ft/olvasó.

A dokumentum beszerzések során nagykereskedelmi szerződéseik következtében jelentős, átlagosan 27%-os árelőnyt sikerült érvényesíteni (Bookline, Sunbooks, KELLO stb.). A megrendelések on-line formában, elektronikus úton történtek. A

¹³³ Beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tourinform Tiszaújváros 2007. évi szakmai tevékenységéről, valamint az intézmény 2008. évi munkatervéről. [kézirat]. Tiszaújváros, 2008. január 15. 31-49. p.

megrendelt dokumentumokat nem terhelte szállítási költség, a szállítást futárszolgálat végezte.

A gyarapodás feltárása az Aleph integrált rendszerben naprakész, a retrospektív adatbázis-karbantartás folyamatosan történik. A feltárás az országos közös katalógusokkal folyó elektronikus adatszerével zajlik. A jelenlegi korlátozott (120 ezer) rekordszámú Aleph korlátlan rekordszámú verziójának beszerzése 1-2 éven belül szükségessé válik.

A Városi Könyvtár gyűjteménye 101.994 db dokumentumot tartalmaz, melynek 87,5%-a könyv, 3%-a folyóirat, 4,5%-a audió CD, kazetta, bakelitlemezzel, 4%-a videófilm, 1%-a CD-ROM, ill. DVD-film. A gyűjtemény 54%-a szakirodalom, 36%-a szépirodalom és 10%-a gyermek-és ifjúsági irodalom.

Állományellenőrzésre a Tisza-parti Városrész Fiókkönyvtárában került sor.

A volt József Attila úti fiókkönyvtár állományának átvizsgálása jelenleg zajlik. Egy része a központi könyvtárba, ill. a fiókkönyvtárba kerül, a megmaradó rész egyelőre raktárba.

Konzorciumi szerződést kötöttünk a Matarka internetes országos folyóirat adatbázissal, ennek értelmében internetes tartalomszolgáltatást végzünk.

15.2 KÖNYVTÁRHASZNÁLAT, DOKUMENTUMFORGALOM

A Városi Könyvtár 2007-ben 232 napot tartott nyitva. Ezen idő alatt könyvtárhasználati céllal, személyesen 25.399 látogató kereste fel a könyvtárat, a távhasználók (telekommunikációs eszközön keresztül: telefonon, e-mailben, faxon, on-line) száma 12.838 fő volt, amely várhatóan az otthoni széles sávú internet elterjedésével tovább emelkedik majd. A látogatók közül 4.782-en voltak 14 éven aluliak. A beiratkozott, ill. regisztrált olvasók száma 3.630 fő, amelyből 831 fő 14 éven aluli. Különgyűjteményekből történő kölcsönzésre 164 olvasó és 37 intézmény iratkozott be.

A könyvtár ellátási területe túlnyúlik a város határain, gyakorlatilag a kistérséget is magában foglalja, amit jól mutat, hogy a beiratkozott olvasók 65%-a nem tiszaiújrados lakos.

Ebben az évben a kölcsönzött dokumentumok száma 67.472 db volt, amely igen jó arányt mutat a százezres gyűjteményi nagysághoz képest. A gyermekolvasók

8.082 db könyvet kölcsönöztek ki. Jelentősen nőtt a DVD filmek kölcsönzése, sokan nyelvtanulási céllal keresik a filmeket.

Naponta az olvasók átlagosan 291 db dokumentumot kölcsönöznek ki. Éves szinten 1 olvasó 19 dokumentumot vesz ki a könyvtárból.

A helyben használt dokumentumok száma 56.655 db volt, melyből 13.259 db-ot 14 éven aluliak használtak.

A könyvtárközi kölcsönzés az ODR-rendszer keretében történik. Ennek során 176 db dokumentum érkezett más könyvtártól kölcsön, ill. a Városi Könyvtár 209 db dokumentumot bocsátott a kérő könyvtárak rendelkezésére.

Sajnos, jogszabályi változás következtében a könyvtárközi kölcsönzés ingyenessége január 1-jétől megszűnt. A csomagküldés költségeit az állam tovább nem vállalta, így azt kénytelenek volt a könyvtár az olvasóra áthárítani, amely negatívan befolyásolta a könyvtárközi igényeket.

15.3 FELNŐTTKÖNYVTÁR

A könyvtárhasználók igényeit maximálisan figyelembe vevő igényes szakmai munkát, a magyar könyvtári hálózat összes szolgáltatásának biztosítását, ill. közvetítését 14 könyvtáros végzi. Ebben az évben Sándorné Szabó Katalin kölcsönző könyvtáros munkáját a Tiszaújváros Közművelődéséért évi díj kitüntetéssel ismerték el.

Ebben az évben került sor az olvasói elégedettség felmérésére. A könyvtárhasználati felmérést azzal a céllal végezték, hogy megismerjék olvasóik véleményét nyitva tartásukról és szolgáltatásaik minőségéről. Elmondható, hogy a felmérés nagyon sikeres volt, a kérdőívek 52 %-a érkezett vissza.

A felmérés eredménye az volt, hogy az olvasók elégedettek a szolgáltatások mennyiségével, színvonalával, valamint a többségük a nyitva tartással is. A szombati nyitva tartást viszont rövidnek tartják, és több javaslat érkezett a szerdai, csütörtöki nyitva tartás meghosszabbítására is.

Az intézmény nyitva tartását az igényeknek megfelelően szeretnék átalakítani, beleértve a fiókkönyvtárét is, amely iránt az igényfelmérés a városrész lakói között most zajlik.

*A Felnőttkönyvtár kölcsönzőterének részlete
Kitka Zsuzsa tájékoztató könyvtáros egy olvasóval,
az ajtóban Kulcsár Attila informatikus*

A könyvtár által nyújtott szolgáltatások mind szélesebb körben történő ismertetése fontos feladata az olvasószolgálatban dolgozó könyvtárosoknak. Ehhez hozzátartozik az elektronikus katalógus használatának megismertetése is, amely a felhasználóképzés egy kiemelt területe, és – a tapasztalatok alapján – egyre nagyobb igény mutatkozik rá. Az elektronikus katalógus használatával természetesen elsősorban az egyetemisták és a főiskolások boldogulnak a legkönnyebben.

Tartalomszolgáltatási munka keretében folyamatosan építik a Helytörténeti Gyűjteményük számára a helyismereti tárgyszókatálógust és Tiszaújváros Helytörténeti Adattárát.

Jelentős időt vesz igénybe a Tiszaújvárosról szóló cikkek Aleph integrált rendszerben való feltárása, amely a keresetőségen túl, majd egy bibliográfia alapjául is szolgál. A cikkek kb. 60%-ának történt meg a formai és tartalmi feltárása.

Konzorciumi keretek között történik az internetes Matarka tartalomjegyzék-adatbázisban a könyvtár által feltárni vállalt folyóiratok kurrens és retrospektív feldolgozása. A retrospektív feldolgozás befejezése után újabb folyóirat(ok) tartalomjegyzékének bevitelét kezdik meg.

Az elmúlt 2-3 évhez hasonlóan az olvasók örömmel veszik igénybe irodalomkutatási szolgáltatásukat. A kutatómunka eredményeként elkészült irodalomjegyzék nagy segítséget nyújt egy-egy dolgozat elkészítéséhez. A szorgalmi időszak kezdetével megnőtt a megrendelések száma.

Letéti díj ellenében történik az olvasótermi könyvek hétvégi kölcsönzése. Ebben az évben törekedtek arra, hogy minél több, a felsőoktatásban kötelező irodalomként

megadott szakkönyvet kölcsönözhetővé tegyenek. Ennek köszönhetően a letéti díjas kölcsönzés észrevehetően csökkent.

Az európai uniós könyvek kölcsönzése csökkent, inkább turisztikai megközelítésből keresnek információkat az uniós országokról, ezért az EU-sarok megszüntethető, és a könyvek beolvashatóak a kölcsönzőtéri állományba.

A könyvespolcok telítettsége nehezíti a raktári rend biztosítását, ezért sürgősen növelni kell a könyvespolcok számát.

Minden hónapban egy-egy író, költő, ismert személyiség évfordulójához kötődve kamara-kiállításokat rendeztek, melyeket a látogatók szívesen tekintenek meg. Előkészítették a Batthyány Emlékév alkalmából megrendezett konferenciát és kiállítást is.

Jól kihasznált területe a könyvtárnak az Infotéka, benne az eMagyarország Pont, amely internethez és számítógéphez kapcsolódó szolgáltatásokat nyújt. A részleg népszerűsége továbbra is töretlen. Az internethasználók száma közel azonos az előző év hasonló időszakához viszonyítva. 2006-ban a fenntartó önkormányzat 13 millió Ft-ot különített el az intézmény informatikai rendszerének korszerűsítésére a 2006. évi költségvetésben. Ebből az összegből megoldották a központi szerverek és hálózati eszközök cseréjét, ill. a dolgozói munkaállomások cseréjét. Akkor nem kerülhetett sor azonban az olvasók számára fenntartott gépek korszerűsítésére. 2007-ben további 1.200 ezer Ft-ot kapott a könyvtár, amelyből az Infotéka olvasói számítógépeit cserélték le.

A könyvtár internetvonalának sebességét szélessávúra emelte a fenntartó/szolgáltató, ami jelentős mértékű, 3-szoros emelést jelent. Az olvasók elégedettek voltak a változással. Az eMagyarország Pontok számára kiírt pályázat szerint azonban a sávszélesség további növelésére van szükség. A könyvtár az utóbbi 2 évben felújított számítógépes eszközparkja jelenleg megfelelő háttérrel ad az infokommunikációs technológiák alkalmazásának. A megnövelt sávszélességnek, és a sokrétű, számítógépekhez szorosan kapcsolódó egyéb szolgáltatásainak köszönhetően – a növekvő konkurencia ellenére – sikerült látogatóik számát megtartani. A könyvtárosok képzett e-tanácsadóként speciális és egyéni segítséget nyújtanak az eMagyarország Pontot és az Infotékát felkeresők számára. Fontos feladatuk a digitális írástudás elsajátításának segítése. Nagy figyelmet szentelnek látogatóikra, és igény szerint segítik őket az internethasználat és a szövegszerkesztés stb. elsajátításában. Nagyon népszerűek továbbra is kapcsolódó szolgáltatások, a

szkennelés, nyomtatás és a színes fénymásolás. Folyamatosan frissítik honlapjukat (www.tujvmkvk.hu). Intézményük megtalálható az IWIW-en, szerepel a Wikipédiában, illetve rendszeresen elektronikus hírlevélben tájékoztatják olvasóikat az újdonságokról. Az Infotéka munkatársai készítik a szórólapokat, meghívókat, könyvtárismertetőket. A NAVA-pontok országos hálózatának tagjaként törekszik a könyvtár a Nemzeti Audiovizuális Archívum népszerűsítésére.

A Videotár DVD forgalma folyamatosan nő. Egyre többen veszik igénybe a DVD kölcsönzés lehetősége miatt a különgyűjteményi beiratkozást. A statisztika alapján ebben az évben a könyvek után a második legtöbbet kölcsönzött dokumentumtípus a DVD volt. Igyekeztek a gyermekeknek szóló meséket, filmeket, ifjúsági filmeket, illetve a felnőttek igényeinek, kéréseinek megfelelő filmeket beszerezni. Filmjeik többségét továbbra is a Fókusz Kiadótól szerzik be, kedvező áron, nem csak kölcsönzési, hanem ettől az évtől kezdve vetítési joggal is. Pályázni továbbra sem tudtak filmre, megfelelő pályázati kiírás hiányában. Elkészült egy új Video-, DVD jegyzék is, mely a honlapjukon is megtalálható.

A Hangtár tevékenységi körébe a kölcsönzésen túl a dokumentumok beszerzése, állományba vétele és feltárása is beletartozik. A zenei CD-k állományba vétele megtörtént, a feltárása folyamatban van. A korábbi adatbázisban (Textarban) feltárt anyagok átdolgozása az Aleph-be 90 %-os. A Hangtár forgalma a tavalyihoz hasonló. A különgyűjteményi tagsággal rendelkezők közül azonban nem mindenki veszi igénybe a hangtári szolgáltatást. Elkezdődött a hangoskönyvek kölcsönzése is, igény szerint lejátszóval együtt. Elkészült a Hangoskönyvek jegyzéke, amely honlapjukról is elérhető. A CD-k jegyzéke előkészületben van. A II. emeleti fordulóban megtekinthető a Kodály Zoltán emlékévé tiszteletére készült kamarakiállítás.

A könyvtár egyik legnépszerűbb pontja a Folyóiratolvasó. A könyvtári teljesítménymérés szabvány szerint végzett vizsgálat szerint a legforgalmasabb időszaknak szerdán a 16-17 óra közötti és pénteken a 11-12 óra közötti időszak bizonyult. A napi átlagos székkihasználtság 59%-os volt. 2007-ben 10.734 folyóiratot olvastak helyben, és 3.773-at kölcsönöztek ki a látogatók.

Az NKA jóvoltából a Könyvtárellátó Kht-én keresztül 20 határon túli és magyar folyóiratot ajándékképpen kapnak a magyar könyvtárak, így a Városi Könyvtár is. Az így felszabadult forrásból 11 új lappal tudták bővíteni a megrendelt folyóiratok körét, így összességében 128 féle időszak kiadvány jár a könyvtárnak, ebből 11-et

pedig 2 példányban vesznek meg. A nyári zárva tartás alatt megtörtént a folyóirat-állomány szokásos évenkénti rendszerezése. 2007-ben a folyóirat állomány 104 tartós megőrzésű kötettel gyarapodott 532.686,- Ft értékben, melyek közül 50 db köttetésére a 2. félévben került sor.

A Folyóiratolvasó olvasótere

15.4 GYERMEKKÖNYVTÁR

Kiemelt feladat a színvonalas gyermekkönyvtári alapszolgáltatás biztosítása, ezért ennek megfelelően folyamatosan gondozzák és alakítják állományukat. A gyermekolvasók igényeit felmérve tesznek javaslatokat az új könyvek beszerzésére. Az év folyamán sok mesekönyvvvel, népszerű ifjúsági regénnyel és tartalmas ismeretterjesztő könyvvvel lett gazdagabb a Gyermekkönyvtár. A 14 éven aluliak olvasóvá nevelését a mindennapi munkában folyamatosan végzik. Ennek érdekében tartottak könyvbemutatókat csoportos foglalkozásokon, készítettek könyvajánlókat, melyeket hirdetőtáblákon és internetes oldalukon is közzétettek.

Folyamatosan szerkesztik a könyvtár honlapján található interaktív gyermekoldalt, <http://www.tujvmkvk.hu/belepes.html>, amely lehetőséget ad a gyermekekkel való kapcsolattartás egy újabb formájára.

Nagy figyelmet fordítanak a gyermekek szabadidejének hasznos és színvonalas eltöltésére is, ennek megfelelően szervezik programjaikat. Havonként tartottak családi játszóházakat, szerveztek író-olvasó találkozókat, hirdettek meg pályázatokat. Pályázataik ebben az évben az Internet Fiestához, ill. a Népmese Napjához kapcsolódtak.

Jó munkakapcsolatot tartanak fenn a helyi általános iskola szabadidő szervezőivel és könyvtárosaival. Ennek köszönhetően nagyon sok iskolai csoportot fogadtak az év

folyamán. Tartottak könyvtárbemutató foglalkozásokat, könyvtárhasználati órákat és játszóházi foglalkozásokat előre bejelentett csoportoknak.

Számukra nagyon öröndetes, hogy így megnőtt a csoportos foglalkozások iránt az igény, hiszen így lényegesen több gyermek ismerkedik meg könyvtárral.

„Hónapról hónapra”. A fogyatékkal élő gyermekek könyvtári integrációját elősegítő foglalkozássorozatra 130 ezer Ft támogatást ítelt meg az NKA. A már lezajlott 2 foglalkozás tapasztalatai nagyon kedvezőek.

Pillanatkép az egyik könyvtári integrációs foglalkozásról

Hagyományos programjuk a nyári napközis olvasótábor, mely idén júniusban a Tiszaújváros Jövőjéért Alapítvány 300 ezer Ft-os támogatásával valósult meg. Tapasztalatuk az, hogy ezt a foglalkoztatási formát továbbra is igénylik a gyerekek és a szülők is, többen jelezték már részvételi szándékukat a következő nyári napközis olvasótáborra is.

Másik hagyományosnak tekinthető rendezvényük a Nagymamák, nagypapák mesemondó délutánja az óvodásoknak, melyet októberben a „Nagy olvashow” keretében tartottak meg a Kaffka Margit Nyugdíjas Klub aktív közreműködésével.

Nagymamák, nagypapák mesemondó délutánja a Kaffka Margit Nyugdíjas Klub tagjaival

15.5 KÖNYVTÁRI HÁLÓZAT

A Tisza-parti Városrész Fiókkönyvtára

A városrész lakói számára a fiókkönyvtár elsősorban folyóiratolvasóként és klubként működik. Könyv- és folyóiratkészlete a kis mértékű gyarapodáson túl letéti rendszerben havonta frissül. Októberben sor került az állomány revíziójára, melynek utómunkálatai most folynak. Terveik között szerepel a fiókkönyvtár technikai feltételeinek javítása és a nyitva tartás igényekhez igazítása.

*A Tisza-parti Városrész Fiókkönyvtára
Az ajtóban Kecsmárné Csipi Gizella, bent az asztalnál Farkas Sándorné fiókkönyvtáros*

Kistérségi mozgókönyvtári ellátás: Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR)

A Városi Könyvtár munkatervében kiemelt szerepet kapott a Tiszaújvárosi Többcélú Kistérségi Társulás területén a mozgókönyvtári ellátás lehetőségeinek áttekintése, működési modelljének kidolgozása, a szolgáltató könyvtári feladatok ellátásához szükséges tervek kidolgozása. A Kistérségi Hivatallal együttműködve elkészítettek egy tervezetet, amelyben részletesen tárgyalják a mozgókönyvtári ellátás helyi viszonyoknak legjobban megfelelő modelljét, pénzügyi kalkulációját. Az anyag tartalmazza a szükséges szerződések tervezetét is. Az októberi testületi ülésen Koscsó Lajos polgármester úr felhatalmazást kapott a Szándéknyilatkozat aláírására. Jelenleg a 14 kistérségi település hasonló tartalmú nyilatkozatát várják.

Amennyiben a Kistérség legalább 4 települése igényli az ellátást, úgy a Városi Könyvtár – hasonlóan a B.-A.-Z. megye nagyobb városaihoz – szolgáltató könyvtárrá válik, amely 4 féle szolgáltatást tud biztosítani a településeken működő szolgáltató helyeknek, tagkönyvtáraknak: dokumentumszolgáltatást, információszolgáltatást, módszertani segítségnyújtást és egyéb könyvtári közösségi szolgáltatást.

15.6 KÖNYVTÁRI RENDEZVÉNYEK

A Városi Könyvtár nemcsak modern könyvtár, de találkozóhely, közösségi színtér is.

Fontosnak tartják, hogy színvonalas, emlékezetes találkozókat, előadásokat, foglalkozásokat szervezzenek. Ezek egy részébe a városi rendezvénytervben szereplő városi szintű rendezvények, országos programok tiszaujvárosi rendezvényei, másik részébe a klasszikus könyvtári foglalkozások, ismeretterjesztő előadások, bemutatók, konferenciák tartoznak. Rendezvényeik szervezése során igyekeztek figyelembe venni a különböző korosztályok igényeit.

A városi szintű rendezvényeik a könyves ünnepek köré szerveződnek. Sikeres és színvonalas estét tartott Pregitzer Fruzsina színművésznő a Költészet Napja alkalmából „Mi marad meg” címmel. A Gyermekkönyvtár vendége Kántor Péter költő volt.

Pregitzer Fruzsina színművésznő előadóestje

Az Ünnepi Könyvhét vendégei voltak a „Székely Apostol” c. Nyíró József kötetének bemutatóján Dr. Medvigy Endre sorozatszerkesztő, irodalomtörténész, Dr. Szabó András előadóművész, és Kilyén Ilka színművésznő a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház tagja.

Nagyon színvonalas, változatos műsor a közönség meglegedését váltotta ki. Maradandó élményekkel távoztak.

*Nyíró József író munkásságát dr. Medvigy Endre irodalomtörténész mutatta be.
Közreműködtek Kilyén Ilka és Szabó András színművészek*

A Závada Pál íróval való beszélgetés Jenei László irodalomtörténész közreműködésével magas irodalmi színvonalon zajlott.

Závada Pál író dedikálja a könyvtárban megtalálható műveit

A gyermekek Scheer Katalin írónővel, az Év gyermekkönyve díjazottjával találkozhattak.

Vajnárovits Mihályné és Scheer Katalin, valamint a gyerekek az író-olvasó találkozón

A Könyvvásár évek hosszú sora óta az Ünnepi Könyvhét szerves része, mely könyvtár előtti területen zajlott a helyi könyvkereskedők és a gyöngyösi Pallas Antikvár Könyvkereskedés közreműködésével.

Könyvheti könyvvásár

Továbbra is nagy érdeklődés övezi dr. Reisinger János irodalomtörténész Művelődéstörténeti sorozatát a város és a környék lakossága körében, melyre havi egy alkalommal kerül sor, már ötödik éve. Az évek során kialakult egy törzsözönsege, és 60-100 fő között mozog a jelenlévők száma előadásenként. A közel három órás előadásokat dr. Reisinger János irodalomtörténész irodalmi és képzőművészeti alkotások bemutatásával teszi színesebbé és tartalmasabbá.

A Művelődéstörténeti sorozat iránt érdeklődők közül kerül ki az önszerveződő Bibliakör. Kisebb réteget érintő, szűk körű beszélgetések zajlanak.

Az elmúlt évben kísérleti jelleggel indították az Életmódkört. Most havi rendszerességgel tartja összejöveleteit. Az ilyen jellegű rendezvények iránt rendszeresen 30-50 fő érdeklődik.

A civil szervezetekkel kötött együttműködési szerződések alapján a Kaffka Margit Nyugdíjas Klub, a TSC, a Pozitív Gondolkodásúak Klubja rendszeres összejöveleteinek, rendezvényeinek is helyet biztosít a könyvtár, és támogatja programjaikat, munkájukat.

Havonta találkoznak a könyvtárban a Kaffka Margit Nyugdíjas Klub tagjai. Vidám, családi hangulatú összejöveleteiken mindig szép számmal vesznek részt a tagok.

A Pozitív Gondolkodásúak Klubjának tagjai az előre meghatározott program szerint kéthetente találkoznak. A klubtagok a különböző előadásokon szerzett ismeretekkel könnyítik mindennapjaikat.

A havi rendszerességgel tartják „Nyáridéző” nyilvános ismeretterjesztő előadásait a téli és kora tavaszi hónapokban a TSC Természetjáró Szakosztály tagjai, ilyenkor elevenítik fel, és osztják meg másokkal a korábbi kirándulások élményeit.

Az előadások, találkozók, könyvbemutatók, dedikálások mellett sor került 2007-ben is amatőr és hivatásos képzőművészek alkotásainak bemutatására. Márciusban Barnóczy György festőművész, májusban pedig Rácz Etelka, helyi alkotó állította ki festményeit a könyvtár aulájában.

Barnóczy György festőművész tárlata

A Római Szerződés aláírásának 50. évfordulója alkalmából vándor plakátkiállítást fogadtak áprilisban.

Az éves ütemtervnek megfelelően zajlanak kamara-kiállítások a tárlókban és paravánokon, amelyeket az olvasószolgálat könyvtárosai állítanak össze. A Kölcsey Ferenc kamarakiállítás a Magyar Kultúra Napja rendezvénysorozat része volt.

Az évben két helyi alkotó, Hajdu Imre: Az út végén Lenin is eltévedt és Halászi Aladár: Jöjjön el a mi országunk! c. könyvét mutatták be. Mindkét kötetet Koscsó Lajos polgármester úr ajánlotta a tiszaujvárosiak figyelmébe.

Koscsó Lajos polgármester ajánlja az olvasók figyelmébe Halászi Aladár új kötetét

Szeptember 17-én regionális könyvtáros szakmai konferenciát rendeztek „A könyvtáros mint erőforrás” címmel a Magyar Könyvtárosok Egyesületével közös szervezésben. A konferencia, amelyet Bráz György alpolgármester úr nyitott meg, közel 80 érdeklődőt vonzott.

Dr. Karoliny Mártonné előadása a Könyvtáros mint erőforrás c. konferencián

Októberben (3-10.) zajlottak az Országos Könyvtári Napok rendezvényei. A "Nagy Olvashow" - melynek szlogenje „Találkozunk a Könyvtárban!” - a társadalom minden korosztályának figyelmét igyekezett ráirányítani az olvasásra.

Programjaikat a játékoságra építették. Ennek jegyében került sor a Babaolvashow napon a Bababörze - csereberére és a „Babaolvasónapló” átadására a Gyermekkönyvtárban, a Könyvtári Napok – Fejtörő megjelentetésére a Tiszaújvárosi Krónikában, az Ezt már hallottam valahol-de hol? hangoskönyv felismerő játékra a Rádió 35 közreműködésével.

A Babaolvasó napló átadása a Gyermekkönyvtárban

A Könyves Vasárnapon (amikor 10.00-22.00-ig volt nyitva a könyvtár) az „Élő könyv” játék nagy meglepetést váltott ki az utcán sétáló emberekből. Jó döntés volt, hogy a játékoságé legyen a főszerep a rendezvényeik döntő többségénél. Kedvezően fogadták a város lakói, több mint százan fejtették meg a feladványokat.

Az Élő Könyv játék könyvtáros szereplői: Hodossyné Csőke Beáta, Sándorné Szabó Katalin, Vajnárovits Mihályné, Békési László és Kecsmárné Csipi Gizella

A Könyves Vasárnapon két alkalommal a gyermekek, egy alkalommal pedig a felnőttek részére filmvetítés zajlott, az Énekszó Baráti Kör műsora színesítette az Ötóriai teát. Itt került sor a már említett feladványok értékelésére és jutalmazására. Már 14. alkalommal adták át az Örökös Könyvtári Tag címet, ezúttal Gera Zoltánnak, majd ezt követően a Nostalgiaakabaré előadásra került sor a Szabad Ötletek Színháza művészeinek közreműködésével.

Nostalgiaakabaré az előadóteremben

Október 5-én a Batthyány Emlékév alkalmából tudományos konferenciát és kiállítást rendeztek pályázati forrásból. A konferencián Dr. Fazekas Csaba egyetemi tanár az első felelős miniszterelnök politikai pályafutását mutatta be élvezetes előadásában. Dr. Bona Gábor hadtörténész, egyetemi tanár pedig Batthyány Lajos honvédelem szervezői tevékenységéről beszélt a szép számú érdeklődőnek.

Stílusos keretet adott az előadásokhoz Somogyi Győző festőművész A Magyar szabadságharc katonái c. grafikai sorozata, mely az előadóterem falait díszítette.

Az aulában látható „A magam útját jártam” c. emlékkiállítás anyaga a miskolci, a kassai, a sátoraljaújhelyi, az abaújszántói múzeumból, valamint a könyvtár anyagából tevődött össze. A tárlatot Suba Péter nyugalmazott gimnáziumi igazgatóhelyettes nyitotta meg.

Suba Péter nyugalmazott gimnáziumi igh., Dr. Bona Gábor történész, egyetemi tanár, Dr.Fazekas Csaba történész, egyetemi tanár a Batthyány-konferencián

November 9-én nyílt meg a MOL régészeti kiállítása, amely az új termékvezeték építése kapcsán elvégzett régészeti ásatások során előkerült tárgyakból összeállított vándorkiállítás. Az időszak kiállítás január végéig tekinthető meg a könyvtárban.

A MOL régészeti kiállítása az aulában

15.7 HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

A Városi Könyvtár szervezeti egységként működő Helytörténeti Gyűjteményben 2006. márc. 17-től töltik be a muzeológus állást szakképzett munkaerővel.

Ekkor kezdődhetett a gyűjtemény szakszerű feltárása, a leltározatlan állomány bejelentőzése. Ebben az évben a Fotótár több mint 6000 fotóját rendszerezte, és

kezdte meg a megfelelő adatbázisban a feltárást munkatársuk. Jelenleg 5.800 fotó feltárása és ezzel párhuzamosan digitalizása történt meg. Ebben az évben a Fotótár az ezévi események fotóival és Fekete Bélától vásárolt 560 fotóval gyarapodott.

A helytörténeti leltár adatbázis tartalmazza a fotókon kívül a tárgyi anyag és a dokumentumtár leltári adatait. Építése folyamatosan történik. A Helytörténeti Gyűjtemény 5.800 fotót, 377 időszaki kiadványt, 1.394 adattári anyagot, iratot, 11.250 aprónyomtatványt, 1.358 tárgyat tart nyilván.

A Helytörténeti Gyűjtemény nem rendelkezik speciális tárolószekrényekkel, ami megnehezíti a szakszerű állományvédelmet. A néprajzi tárgyi anyag külső pinceraktárban van, ami szükségmegoldás, de nem alkalmas dokumentumok, fényképek, iratok tárolására. Az állomány gyarapodása komoly tárolási problémákat okoz jelenleg is.

A várostörténeti állandó kiállítás végigvezeti a látogatót a város életmódváltozásait nyomon követve a kezdetektől az ezredfordulóig. A kiállítás nagy sikert arat a városlakók és az ide látogató turisták körében is. Az idegenforgalmi szempontokat is figyelembe véve, a nyári hónapokban szombaton és vasárnap is látogathatóvá tették a kiállítást, 11.00-18.00 óráig. A tárlatvezetések száma 68 volt ebben az évben.

A helytörténeti kutatás fontos területe a munkának. A Derkovits Művelődési Központ épületét 40 éve adták át, és ennek apropóján novemberre elkészült a Tiszaújváros közművelődésének történetét feldolgozó kiadvány 1. kötete. Csesznák Ildikó lelkes és lelkiismeretes kutatómunkával gyűjtötte össze a fellelhető dokumentumokat, hogy minél hitelesebben jelenítse meg az intézmény mozgalmas múltját. Az elkészült forrásértékű 511 oldalas könyvben 46 oldal fekete-fehér és színes fotó idézi fel az elmúlt időszak eseményeit, szereplőit. A kötet borítóját Pataki János festőművész készítette. A kötet bemutatására november 9-én, a művelődési központ jubileumi ünnepségén került sor.

Könyvtárunk dolgozói 2008-ban

Az első sorban: Markóczi Andrásné takarító, Monoki Istvánné portás, Kitka Zsuzsa szaktájékoztató könyvtáros, Vágó Péterné gondnok, Baloghné Gulyás Erika kölcsönző könyvtáros, második sorban: Dajkáné Mészáros Mária kulturális menedzser, médiatárvezető könyvtáros, Kecsmárné Csipi Gizella Felnőttkönyvtár szolgáltatásvezető könyvtáros, Pásztor Mária takarító, Cziffra Krisztina feltáró könyvtáros, Hodossyné Csőke Beáta gyűjteményszervezés-vezető könyvtáros, Tóthné Hegyi Judit módszertani csoportvezető könyvtáros, Tompáné Mészáros Hedvig ált. igh., a következő sorban: Vajnárovi Mihalyné Gyermekkönyvtár szolgáltatásvezető könyvtáros, Csesznák Ildikó muzeológus, Nagyné Szabó Gyöngyi gyermekkönyvtáros, Sándorné Szabó Katalin kölcsönző könyvtáros, hátul: Ujjné Tellér Gabriella szaktájékoztató könyvtáros, Békési László technikus, Molnár Istvánné médiatáros könyvtáros, Kulcsár Attila informatikus. (Hiányzik Riczu Józsefné könyvtáros, (GYES-en Molnárné Kabai Katalin fiókkönyvtáros, Székely Zoltánné és Kobzáné Leskó Angéla (GYES-en) raktáros-takarítók.)

16. A VÁROSI KÖNYVTÁR 2008. ÉVI MUNKATERVE¹³⁴

Kiemelt feladatok:

- Korszerű szolgáltatások biztosítása, a szolgáltatások színvonalának magas szinten tartása, a magyar könyvtári rendszer összes szolgáltatásának biztosítása, ill. közvetítése.

¹³⁴ Beszámoló a Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tourinform Tiszaújváros 2007. évi szakmai tevékenységéről, valamint az intézmény 2007. évi munkaterve. [kézirat]. Tiszaújváros, 2008. január 15. 50-58. p.

- A könyvtár honlapjának fejlesztése, feltöltése tartalommal, naprakészségének, információgazdagságának, interaktivitásának biztosítása, a távhasználati szolgáltatások rendszerbe szervezése, a web2.0 könyvtár módszereinek alkalmazása.
- A könyvtári hálózat fejlesztése: a fiókkönyvtár fejlesztése, valamint a kistérségi könyvtári szolgáltatórendszer működésének megszervezése. A Városi Könyvtár szolgáltató könyvtári funkcióinak megszervezése.
- Pályázati lehetőségek kihasználása.

16.1 GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS, FELTÁRÁS

Felelős: Hodossyné Csőke Beáta

- Tervszerű, olvasói igényeken alapuló, a könyvtár gyűjtőkörének megfelelően folytatott dokumentum-beszerezés, a kedvezményes lehetőségek maximális kihasználása.
Hat. idő: folyamatos
- A fiókkönyvtár állomány-ellenőrzésének utómunkálatai.
Hat. idő: március 31.
- Részleges állománycsere a fiókkönyvtárban.
Hat. idő: szeptember 30.
- Tervszerű állományapasztás szervezése, lebonyolítása.
Hat. idő: június 30.
- Az év során beszerzendő dokumentumok állományba vétele, bibliográfiai adatok feltárása az integrált rendszerben.
Hat. idő: folyamatos
- A szerzeményezés, katalogizálás és példány modulok naprakész vezetése.
Hat. idő: folyamatos
- Az Aleph 16.0-hoz a belső egységesítési szabályzatok, kezelési útmutatók elkészítése.
Hat. idő: december 31.
- A Helytörténeti Gyűjtemény könyvállományának feltárása az Aleph rendszerben.
Hat. idő: december 31.
- Retrospektív adatbázis építés, adategységesítés.

Hat. idő: folyamatos.

- Állományszervezés keretében a módszertani könyvek és az európai uniós könyvek beolvasztása a kölcsönzőtéri, ill. az olvasótermi állományba.

Hat. idő: augusztus 31.

16.2 FELNŐTTKÖNYVTÁR

Felelős: Kecsmárné Csipi Gizella

- Magas színvonalú tájékoztató munka, az olvasói igények folyamatos közvetítése a gyűjteményszervezőhöz.

Hat. idő: folyamatos

- A könyvtár gyűjteményeinek gondozása, a raktári rend biztosítása.

Hat. idő: folyamatos

- A könyvtárközi kölcsönzés iránti igény kielégítése (ODR-rendszer).

Hat. idő: folyamatos

- E-olvasóterem kialakítása.

Hat. idő: szeptember 30.

- A kölcsönzés modul naprakész vezetése, az olvasói adatbázis folyamatos karbantartása.

Hat. idő: folyamatos

- Az eMagyarország pont lehetőségeinek kihasználása.

Hat. idő: folyamatos

- A Nemzeti Audovizuális Archívum (NAVA) teljes körű hozzáférési pontjaként a szolgáltatás bevezetése, megismertetése a potenciális használókkal.

Hat. idő: június 30.

- A MATARKA országos online folyóirat-adatbázis retrospektív és kurrens feltöltésében való közreműködés.

Hat. idő: folyamatos

- Könyvtári kiadványok, reklámanyagok szerkesztése, részvétel a honlap szerkesztésében.

Hat. idő: december 31.

- Pályázatfigyelés.

Hat. idő: folyamatos

- Felhasználóképzés, az elektronikus írástudás megszerzésére egyéni és csoportos foglalkozások.
Hat. idő: folyamatos
- Könyvtári rendezvények, foglalkozások lebonyolítása.
Hat. idő: folyamatos
- A Helytörténeti Gyűjtemény számára helytörténeti adattár építése, a Tiszaújvárosról szóló helyismereti cikkek feltárása, és ezáltal kereshetővé tétele az Aleph-ben.
Hat. idő: folyamatos
- Leninváros az időszakai sajtó tükrében 1980-1983-ig. A hiánypótló bibliográfia elkészítése. (nyomtatott és digitális formában)
Hat. idő: szeptember 30.
- A reneszánsz emlékévi programjának előkészítése, lebonyolítása.
Hat. idő: szeptember 25.
- Egy-egy író, költő, ismert személyiség évfordulójához kapcsolódva kamarakiállítások előkészítése, rendezése.
Hat. idő: februártól folyamatosan.

16.3 GYERMEKKÖNYVTÁR

Felelős: Vajnárovits Mihályné

- Színvonalas gyermekkönyvtári alapszolgáltatás biztosítása, az olvasók igényeinek, kéréseinek figyelembe vétele, érdekeinek képviselete.
Hat. idő: folyamatos
- A Gyermekkönyvtár állományának gondozása, raktári rendjének biztosítása, új kiadványok figyelése, javaslattétel a beszerzésre, avult, rongált dokumentumok kivonásában való részvétel.
Hat. idő: folyamatos
- Az olvasás iránti igény felkeltése, könyvajánlás, könyvbemutató.
Hat. idő: folyamatos
- A gyermekek szabadidejének hasznos és színvonalas eltöltése érdekében különféle programok szervezése (játsszoházak, csoportfoglalkozások, pályázatok, vetélkedők stb.).
Hat. idő: folyamatos

- Nyári napközis olvasótábor megszervezése, lebonyolítása.
Hat. idő: június 30.
- Az interaktív weboldal rendszeres frissítése, szerkesztése, a tematika bővítése, kapcsolattartás a gyermekekkel.
Hat. idő: folyamatos
- Szolgáltatásaink népszerűsítése, megismertetése a gyerekekkel és a szülőkkel.
Hat. idő: folyamatos
- A Gyermekkönyvtár tevékenységi körébe tartozó pályázatok benyújtása.
Hat. idő: folyamatos
- Az Aleph adatbázisban a 14 éven aluli olvasók adatainak karbantartása.
Hat. idő: június 30.

16.4 KÖNYVTÁRI HÁLÓZAT

Felelős: Tóthné Hegyi Judit

Fiókkönyvtár

- Állományrevízió, átadó-átvevő leltár utómunkálatai, részleges állománycsere.
Hat. idő: március 31.
- A fiókkönyvtár szolgáltatási körének bővítése, az informatikai lehetőségek kihasználása, a nyitva tartási idő igényekhez igazítása.
Hat. idő: március 31.

Kistérségi mozgókönyvtári ellátás, Könyvtári Szolgáltató Rendszer

Amennyiben a kistérség települései közül min. 4. igényli az ellátást, akkor a könyvtár létrehozza a KSZR-t.

- A szolgáltatás nyújtásához szükséges szerződések megkötése, az intézmény SZMSZ-ének, Alapító Okiratának módosítása.
Hat. idő: március 31.
- A Tiszaújvárosi Többcélú Kistérség területén a könyvtári szolgáltatás megszervezése, előkészítése.
Hat. idő: június 30.
- Az év második felére megigényelt normatíva terhére a megfelelő feltételek kialakítása a szolgáltató könyvtárban és a tagkönyvtárakban.
Hat. idő: december 31.

16.5 HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

Felelős: Csesznák Ildikó

Állománygyarapítás, feltárás:

- A Fotótár gyarapodásának adatbázisban történő leltározása, feldolgozása, digitalizálása.
Hat. idő: folyamatos
- A dokumentumtár anyagának rendezése, feldolgozása, kereshetővé tétele.
Hat. idő: december 31.
- Az önkormányzati, határozatok, rendeletek rendezése, kereshetővé tétele az olvasók számára.
Hat. idő: június 30.
- Folyamatos gyűjtőtevékenység, a gyűjteményi anyag naprakész leltározása, az állomány gondozása, az állandó kiállítás karbantartása.
Hat. idő: folyamatos.
- A VHS felvételek digitalizálása.
Hat. idő: június 30.

Kutatás:

- Filmfelvételek, önéletrajzi interjúk készítése a város történetének tanúival dokumentációs céllal.
Hat. idő: folyamatos.
- Olvasók által igényelt kutatási téma: a tiszaujvárosi média története
Hat. idő: március 31.
Képzőművészeti alkotások Tiszaújvárosban
Hat. idő: szeptember 30.

Kiadványterv:

- Képzőművészeti alkotások Tiszaújvárosban egykor és ma. Képes album.
A digitális változat mellett sikeres pályázat esetén nyomdai kivitelezés.
Hat. idő: december 31.

Állandó kiállítás:

- Egy modern város született

Időszaki kiállítás:

- Tíz éves a Városi Könyvtár felújított épülete. Fotókiállítás.
Hat. idő: január 21.

Egyéb feladat:

- Statisztikai adatszolgáltatás, a végleges működési engedély kérvényezése.

Hat. idő: január 31.

17. A VÁROSI KÖNYVTÁR 2008. ÉVI RENDEZVÉNYTERVE

Felelős: Dajkáné Mészáros Mária (felnőtt rendezvények)

Vajnárovits Mihályné (gyermekrendezvények)

JANUÁR

9. Művelődéstörténeti sorozat
„Kinek tartanak az emberek”
Előadó: Dr. Reisinger János irodalomtörténész
21. A Magyar Kultúra Napja
Képek könyvtárunk elmúlt 10 évéből
Fotókiállítás és baráti találkozó
29. Családi játszóház

FEBRUÁR

6. Művelődéstörténeti sorozat
„Kinek tartanak az emberek?”
Előadó: Dr. Reisinger János irodalomtörténész
8. Halászi Aladár könyvbemutató
26. Családi játszóház
27. Egészségünk Titkai sorozat
Hogyan párosítsuk egymással élelmiszereinket?
Előadó: Tóth Gábor élelmiszermérnök

MÁRCIUS

5. Művelődéstörténeti sorozat
„Kinek tartanak az emberek valójában?”
Előadó: Dr. Reisinger János irodalomtörténész
10. 1848 márciusa /kamara kiállítás /
18. Családi játszóház /húsvéti/
- 25-28. Internet Fiesta

ÁPRILIS

1. Női írók és költők a világirodalomban /kamara kiállítás /
Szapphotól – Jenelik-ig
2. Művelődéstörténeti sorozat
„Kinek tartanak az emberek”
Előadó: Dr. Reisinger János irodalomtörténész
11. Költészet Napja
„József Attila és a nők” Tóth Enikő és Nemcsák Károly pódiumműsora
Huzella Péter zenés, verses gyermekműsora
23. Egészségünk Titkai sorozat
Hogyan építsük fel egy havi étrendünket a mindennapokban?
Előadó: Tóth Gábor élelmiszermérnök
28. Emlékkiállítás Victor Vasarely születésének 100. évfordulójára
/kamara kiállítás /
29. Családi játszóház
30. Művelődéstörténeti sorozat
„Kinek tartanak az emberek”
Előadó: Dr. Reisinger János irodalomtörténész

MÁJUS

26. 100 éve született Szentkuthy Miklós /kamara kiállítás
27. Családi játszóház
28. Művelődéstörténeti sorozat
Előadó: Dr. Reisinger János irodalomtörténész

JÚNIUS

- 3-10. Ünnepi Könyvhét
Író-olvasó találkozók, felolvasóest
Helyi szerzők könyvbemutatója
Könyvvásár, dedikálás
3. Nagyok voltak és maradtak /kamara kiállítás /
(Krúdy Gyula /1878-1933/, Füst Milán /1888-1967/, Tersánszky Józsi Jenő /1888-1969/)

16-27. Napközis Olvasótábor

SZEPTEMBER

1. 150 éve született Fadrusz János szobrászművész /kamara kiállítás /
23. Családi játszóház
25. Reneszánsz Nap
Hunyadi Mátyás, a királyok királya /kamara kiállítás /
Gyermekrajz pályázat
Történelmi játszóház
30. Népmese Napja – Nagymamák és nagypapák mesemondó délutánja

OKTÓBER

- 3-13. Országos Könyvtári Napok, benne
5. Könyves Vasárnap
8. Művelődéstörténeti sorozat
Reisinger János irodalomtörténész
28. Családi játszóház

NOVEMBER

3. A magyar történelem híres asszonyai /kamara kiállítás /
5. Művelődéstörténeti sorozat
Reisinger János irodalomtörténész
25. Családi játszóház

DECEMBER

1. Emlékkiállítás Milton, John születésének 400. évfordulójára /kamara-kiállítás /
3. Művelődéstörténeti sorozat
Reisinger János irodalomtörténész
23. Családi játszóház /karácsonyi/

NÉVMUTATÓ

A, Á

Ábrók Angelika · 19
Adventi Rézfűvós Kamarazenekar · 93
Árvai Julianna · 52, 107

B

Bács Ferenc · 110
Badonics Sándorné · 22
Balikó Béla · 130
Bálint András · 45
Balogh István · 46
Baloghné Gulyás Erika · 67, 105, 117, 150
Balsai Péter · 46
Bánffy György · 24
Baranyi Ferenc · 75
Baráthné Haraszi Andrea · 63
Bardóczy Attila · 126
Barnóczy György · 144
Barnóczy Richárd · 97
Bartók Gábor · 37
Becker, Hildegard · 25
Béke Csaba · 75
Békési László · 67, 117, 146, 150
Békési Pál · 34, 122
Bencsik János · 25, 99
Benkő Péter · 53
Bényei Ágnes · 75, 76
Bényei Miklós · 46
Berkes Gabriella · 126
Bernáth Richárd · 79
Beszprémy Katalin · 34
Binderné Palocsay Erzsébet · 45, 103, 124
Bíró Jánosné · 46
Bona Gábor · 147, 148
Bor Viktor · 112
Bordás István · 96
Bosnyák Viktória · 121, 122, 125
Bozsó Gyuláné · 51
Börösök Mária · 20
Böszörményi Gyula · 89, 90
Böszörményi Zoltán · 112, 113
Bráz György · 55, 113, 145
Bus István · 113

C

Club '96 Fiatalok Egyesülete · 112
Cziffra Krisztina · 57, 67, 84, 103, 117, 150
Czikora János · 39

Cs

Cseh Imre · 107
Cseh Károly · 24, 75

Csepeli Mariann · 96
Cser Gábor · 35
Csesznák Ildikó · 4, 5, 29, 54, 116, 130, 149, 150, 155
Csetneki József · 46
Csikai Erzsébet · 75
Csiribiri együttes · 59
Csizmadia Sándor · 36
Csongrádi Kata · 125
Csordás Ágnes · 96

D

Dajkáné Mészáros Mária · 54, 60, 67, 88, 92, 117, 150, 157
Deákné Nagy Márta · 117
Debrei Éva · 128
Dévai Nagy Kamilla · 62
Dienes Dénes · 55
Dimák Dávid · 96
Dinnyés József · 19, 23
Dóczy Péter · 45, 52
Doszpot Péter · 52
Döbrentey Ildikó · 51
Dudás Józsefné · 19
Dudás Sándor · 24

E, É

Endrei Judit · 93
Énekszó Baráti Kör · 47, 147
Eötvös László · 46
Eperjes Károly · 36
Erdei Zoltán · 98
Erdélyi Ernőné · 76
Erdős Judit · 20
Ernyey Béla · 93, 94
Erős Adrienne · 96
Eröss Zsolt · 76, 77
Eszenyi Enikő · 24
Ézsiás Erzsébet · 20, 24

F

Fábián Éva · 121, 125, 126
Farkas Sándorné · 109, 123, 140
Farkas Zoltán · 12, 13, 52, 53, 94, 98, 111, 127, 130
Fazekas Csaba · 147, 148
Fecske Csaba · 109
Fekete Béla · 149
Ferenczi László · 127
Ficsku Pál · 45, 111
Filip Gabriella · 63
Főzy István · 61, 64
Főzy Istvánt · 61
Francics László · 77
Frey Béla · 35
Friderikusz Sándor · 52

Furman Éva · 95, 128
Füzesi Zsuzsa · 19, 20

G

Gálffy László · 35
Garamvölgyi László · 53
Gáti Oszkár · 123
Gera Zoltán · 147
Gondos Gyuláné Szabó Éva · 78, 79
Good Afternoon zenekar · 92
Göncz Árpád · 53
Görög Ibolya · 112, 113
Gurmai Zita · 77

Gy

Gyárfás Endre · 107, 111
Gyetvay Iván · 46, 79
Gyurkovits Tibor · 20, 24

H

Hajdu Imre · 52, 53, 64, 75, 78, 94, 111, 124, 126, 144
Halász József · 45
Halászi Aladár · 22, 45, 62, 63, 123, 124, 144, 145, 157
Hatvani Katalin · 76
Hegedűs Csaba · 108
Hegedűs D. Géza · 23
Hegyi Barbara · 53
Heizman Géza · 38, 39
Hernádi Judit · 92
Héthy Lászlóné · 67, 74, 112
Hevesi István · 45
Hodossyné Csöke Beáta · 58, 67, 84, 103, 117, 146, 150, 151
Hoffman Ildikó · 113
Huzella Péter · 45, 111, 158
Hüvösvölgyi Ildikó · 123

I, Í

Ipó Emma · 97

J

Jakab István · 98
Jancsó Miklós · 35
Jász Lovas Bandérium · 22
Jenei László · 142
Jordán Tamás · 23, 111
Józsa Lajos · 52

K

Kálloy Molnár Péter · 45

Kálnay Adél · 52
Kántor Péter · 141
Karoliny Mártonné · 145
Kassai Franciska · 75
Kecsmárné Csipi Gizella · 54, 64, 68, 86, 115, 140, 146, 150, 152
Keresztury Tibor · 111
Kilyén Ilka · 141, 142
Kis István · 114
Kiss Benedek · 19, 23
Kiss László · 130
Kitka Zsuzsa · 25, 37, 47, 54, 57, 65, 67, 87, 96, 99, 115, 127, 130, 135, 150
Kobzáné Leskó Angéla · 67, 150
Koczor Gézáné · 126
Koltai Róbert · 45
Kontra Beáta · 63
Koós István · 129
Koreny Ágnes · 46
Kormos Dénes · 12, 37, 112, 115, 127, 130
Koscsó Lajos · 25, 64, 78, 94, 111, 127, 140, 144, 145
Kovács Tibor · 12, 63
Kozma Ildikó · 93
Kriston Vízi József · 12, 24
Kukorelly Endre · 112
Kulcsár Albert · 12, 22, 79
Kulcsár Attila · 67, 87, 135, 150

L

Lackfi László · 121, 123
Lakatos Pál · 35
Lantos Jánosné Grubits Gizella · 22
Laskay Anna · 12, 25
Leier Alíz · 122
Lévai Júlia · 34
Lőrincz L. László · 46
Löwey Lilla · 95
Lukácsy Katalin · 92

M

Mácsai Pál · 45
Magyar Bálint · 11, 12, 13
Mann Judit · 36
Markóczi Andrásné · 117, 150
Márkus Gábor · 99
Marozsán Zsolt · 127
Mátyás Zoltán · 39, 66, 101, 102, 127
Medvigy Endre · 141
Meleg Vilmos · 95
Mészáros János · 46
Mezey István · 64
Mikes Lilla · 24, 53
Mirtse Áron · 34, 36
Mirugy György · 21
Moldován István · 46
Molnár Gabriella · 113
Molnár Istvánné · 50, 67, 88, 117, 150
Molnár Tamás János · 114
Molnárné Kabai Katalin · 150
Monoki Istvánné · 67, 117, 150
Moravetz Levente · 129

Münz András · 113

N

Nagy Aladár · 63
Nagyálmós Ildikó · 112
Nagyné Szabó Gyöngyi · 67, 150
Nemcsák Károly · 158
Nemere István · 125
Németh Ágoston · 46
Németh Kristóf · 63, 64
Nógrádi Gábor · 73

O,Ó

Oláh Ferenc · 53
Orbán János Dénes · 112
Orosz Csaba · 37
Orosz Sándor · 129

Ö,Ő

Ötvös Éva · 75
Ötvös László · 37

P

Pásztor Mária · 150
Paudits Béla · 24, 93
Pázmándi Sándor · 64, 78
Pécsi Ildikó · 61
Pető Anna · 109
Petőcz András · 107, 111
Petrik Tímea · 97
Pogány Judit · 45
Pozsgai Imre · 78
Pregitzer Fruzsina · 36, 52, 141
Puhl Sándor · 54

R

Rácz Etelka · 144
Reisinger János · 69, 77, 78, 93, 95, 110, 114, 125,
129, 157, 158
Rekita Rozália · 35
Rémiás Julianna · 107
Rémiás Tibor · 130
Richter Sára · 52
Riczu Józsefné · 150
Riczu Róbert · 37
Ruszkai Gizella · 105

S

Sáfrányné Dr. Vörösvári Ildikó · 96
Sajószögedi Big Band · 93
Sándorné Szabó Katalin · 13, 57, 67, 86, 105, 117,
134, 146, 150

Sarusi Mihály · 35
Schäffer Erzsébet · 111
Scheer Katalin · 142
Schubert Éva · 36
Sebestyén Júlia · 98
Sebő Ferenc · 23
Serfőző Simon · 22, 35, 62, 125
Simonné Borbély Ildikó · 64
Simonné Tarnóczy Katalin · 63
Síró Lajos · 22, 36, 37
Sohonyai Edit · 89
Sola Scriptura Kamarakórus · 95, 114, 129
Sonkoly Lászlóné · 53
Stefán János · 97
Suba Péter · 96, 127, 147, 148
Svastics Karmen · 77

Sz

Szabados Lajosné · 46
Szabó András · 141, 142
Szabó Gyula · 123
Szabóné Fónagy Erzsébet · 78, 79, 102
Szabóné Molnár Márta · 63
Szalay Ferenc · 46
Szárász András · 98
Szécsényi János · 35
Szegő Péter · 37
Székely Zoltánné · 117, 150
Szenczi Erika · 96
Szilágyi Imre · 46
Szócs Géza · 112
Szőke Domokos · 21
Szulák Andrea · 53

T

Tokaji Edit · 93
Tomorszky Istvánné · 45
Tompáné Mészáros Hedvig · 5, 9, 57, 58, 60, 66,
67, 76, 79, 93, 101, 102, 111, 114, 116, 117,
126, 127, 150
Tormássy Zsuzsanna · 63
Tóth Enikő · 158
Tóth Gábor · 157, 158
Tóth Istvánné · 63
Tóth Klára Éva · 53
Tóth László · 37
Tóth Tamás · 77
Tóth-Máthé Miklós · 36
Tóthné Hegyi Judit · 58, 63, 66, 67, 68, 150, 154
Tusnádi László · 62

U,Ú

Ujjné Tellér Gabriella · 87, 103, 117, 127, 128, 150
Ulmann Zsuzsa · 112

V

V. Kulcsár Ildikó · 113

Vadas Zsuzsa · 113
Vágási Sándorné · 35
Vágó Péterné · 67, 117, 150
Vajnárovits Mihályné · 18, 19, 20, 33, 51, 61, 67,
73, 89, 91, 107, 108, 117, 120, 142, 146, 150,
153, 157
Váradi Péter Pál · 95
Varga Ákos · 45, 77
Varga Gábor · 46
Varga István · 37, 54
Varga Koritár László · 12
Varga Rudolf · 24
Vargáné Koncsol Anikó · 64, 78
Vass J. Zsóka · 97
Vasy Géza · 19, 23

Vattay Elemér · 45, 46
Velkei Ferenc · 21
Venyigéné Makrányi Margit · 12, 22, 28, 29, 34,
35, 39, 52, 53, 54, 56, 66, 74, 79
Viga Gyula · 25
Virágh Tiborné · 76
Vodila Norbert · 107

Z

Zákány Emese · 37
Závada Pál · 142
Zongor Attila · 78